200 ÎNTÂMPLĂRI NOSTIME DIN VIAŢA PĂRINŢILOR

Culegere şi adaptare Romeo PETRAŞCIUC

Editura Agnos, Sibiu, 2016
Consilieri editoriali Pr. Conf. Univ. Dr. Constantin Necula Conf Univ. Dr. Lucian Grozea Redactor Raluca Toderici
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PETRAŞCIUC, ROMEO
200 întâmplări nostime din viaţa Părinţilor / Romeo Petraşciuc; pref.: pr. conf. univ. dr. Constantin Necula. sibiu: Agnos, 2015
Bibliogr.
ISBN 978-973-1941-45-5 I. Necula, Constantin (pref.)
281.95

Serios despre lucruri care te fac să zâmbeşti...

Sunt din ce în ce mai dornic să descopăr bucuria inteligentă. Născută din situaţii ori încrengături de situaţii de viaţă, cartea aceasta pe care Romeo Petraşciuc caută să o lărgească tot mai mult este un scurt tratat de „reveneală" din marea lehamite din jur. Scria cândva C. S. Lewis că „ura nu se cere(a) disimulată de dragul convenienţelor sociale sau de teamă ca nu cumva cineva să te acuze de nevroză. O vedem, aşadar, în starea ei sălbatică" (Meditaţii şi Psalmi, Ed. Humanitas, 2013, pg. 37). Dinaintea sălbăticiei urii ce a cuprins Ţara şi răstignit Biserica, emoţia unei memorii anecdotice poate restaura normalitatea. Ceea ce veţi citi nu sunt scorniturI, ci fragmente de viaţă, aşchii de zâmbet cordial. Vajnicii apărători ai ortodoxiei încruntate s-au ciufulit la suflet când au apărut cele

două volume de câte 77 de întâmplări cu haz, care au făcut, însă, deliciul celor care nu cred că acreala din suflet este trăsătura de caracter a unui ortodox. Autorul a continuat să asculte şi să noteze, să culeagă şi să hohotească bucuros atunci când poanta era bună. Mulţi au socotit cărţile anterioare o culegere de poante ori anecdote cu preoţi. Nu e chiar aşa. Sănătatea sufletească a unui om se măsoară şi în puterea de a asuma critica celor din jur, ironia cinstită, fără mizerii în care să se ascundă orice altceva decât dialogul constructiv şi distructiv de toxine sufleteşti. Ele sunt scurte reţete de detoxifiere...

S-a adăugat acelor jurnale cu zâmbete o serie de povestiri noi. Prin cel de acum sunteţi invitaţi să vă scrieţi propriul volum cu destinderi. La câtă ură am acumulat, ca oameni, în viaţa cotidiană, îndrăznesc să vă rog să fiţi curajoşi. Refuzaţi răutatea livrată sub chip de combustie pentru parvenire socială şi învăţaţi să deveniţi! Suntem dinaintea unui scurt „roman" de istoria râsului sănătos. Remarc că românii, atunci când caută să treacă peste momente dificile din istoria lor, o dau pe amintiri zâmbitoare. Aşa au apărut în vremea din urmă tot soiul de contribuţii livreşti, de amintiri cu ştaif şi hohotitoare,

deopotrivă. N-ar strica, din când în când măcar, să revigorăm râsul. Pentru sănătatea sufletului şi ieşirea din lehamitea din jur. Romeo Petraşciuc reuşeşte! Rămâne un hâtru. Celor care se încăpăţânează să ne spună şi cum să zâmbim ca să fim creştini nu le recomandăm cartea. Pentru ceilalţi... liber la zâmbet!

Pr. Constantin NECULA

Invitaţie la zâmbet

Iniţial, a fost un zâmbet-experiment. Multe din întâmplările acestui volum mi s-au sălăşluit în inimă în întâlniri cu oameni dragi, cugete luminoase, în care câte o zicere de duh ori câte o snoavă din realitatea imediată spărgea orice bariere de convenţionalism, lăsând loc la durabile apropieri de suflet, la trainice prieteşuguri... Astfel a apărut prima serie de 77 întâmplări nostime din viaţa Părinţilor. Cartea a avut o rezonanţă neaşteptat de afectuoasă, dovadă că, într-o lume în care băşcălia, rânjetul au ajuns un reflex cabotin, zâmbetul sănătos, chibzuit, îşi mai poate face încă loc în largheţea inimii. Cel de-al doilea volum apoi {Alte 77 întâmplări nostime din viaţa Părinţilor} s-a structurat de la sine. Mulţi dintre cititori au venit ei înşişi cu întâmplări învecinate anecdotic cu personaje, ipostaze sau formulări cu ascendenţă

de apoftegmă din viaţa de zi cu zi a celor pentru care a face voia lui Dumnezeu înseamnă şi o raportare cu zâmbetul pe buze la asumarea responsabilă a urmării lui Hristos. Şi, fie vorba între noi, nu au fost puţini nici cei care ni s-au alăturat din perimetrul unei aşezări teologice profesorale, universitare, ierarhice...

Cartea aceasta le cuprinde pe celelalte două, la care se adaugă alte asemenea întâmplări (ajunse acum la 200), pe care dorim să o oferim cititorilor într-o ediţie, oarecum, completă. Toate istorisirile pe care le veţi regăsi aici sunt împrumutate din zona teologică, cu personaje reale, tonice, savuroase. Pe unii dintre ei i-am deconspirat, redându-le nume, date complementare exacte, pentru că situaţiile în care au fost surprinşi sunt de o gingăşie cuceritoare; pe alţii i-am adăpostit în spatele ideii de fond, care primează legitimităţii personajelor. Şi unii, şi ceilalţi însă sunt doar pretexte pentru acel zâmbet neviciat care curge din inimă şi care ne înseninează posomoreala cotidiană.

Cineva (academicianul Ovidiu Bojor) propunea un experiment de un firesc debordant: să ne imaginăm că viaţa e o oglindă în faţa căreia ne oprim uneori să ne privim. Dacă zâmbim, zâmbetul se întoarce
10
asupra noastră. Dacă ne crispăm şi ne schimonosim figura, grimasa se întoarce asupra noastră.

De multe ori un zâmbet e mai bun ca orice predică. Şi aceasta o ştiu foarte bine cei care reuşesc să sfarme unele din cele mai grele inimi, pietrificate în indolenţă sau nepăsare. Pentru că sufletul deschis, inima curată, dragostea pentru celălalt se pot conjuga nemărginit într-un surâs de drag. Nu cred că întâmplător doar nouă, oamenilor, ni s-a dăruit zâmbetul. Toţi zâmbim în aceeaşi limbă şi această disponibilitate comunicativă şi expansivă se asortează cu orice. Iar atunci când zâmbetul vine dintr-o iubire sinceră, nepervertită, pentru Dumnezeu şi oameni, el poate fi dătător de minune. Copiii sunt cei mai convingători în acest sens. Şi nu cred că Dumnezeu nu le răspunde neîntârziat, şi El, cu câte un zâmbet...

Un gânditor creştin le spunea la un moment dat discipolilor săi: „Când le veţi predica despre Cer, să fiţi bucuroşi şi să zâmbiţi; dar când le veţi predica despre iad sunt de ajuns feţele voastre...”

Cartea aceasta vrea să povestească despre Rai. Despre oameni frumoşi, destinşi, care au ştiut că, atunci când încercările le-au copleşit şi îngenuncheat sufletele, la
11
întâlnirea cu ceilalţi lacrimile au înmiresmat ochii într-un zâmbet de încredere şi dragoste pentru Dumnezeu, spre îmbărbătarea celor de lângă ei. Şi cine ştie dacă nu a îngăduit Dumnezeu poporului ales să treacă prin pustia lumii acesteia tocmai pentru bucuria acelui zâmbet de recunoştinţă la vederea Ţării Sfinte...

Romeo PETRAŞCIUC
12

„Dacă Dumnezeu există, ne-am ars amândoi!”

Într-o bucuroasă dimineaţă de mai, în chilia sa plină de lumină, m-am văzut pentru ceva vreme cu Părintele Arsenie Papacioc. între altele, mi-a povestit atunci două episoade ale vieţii sale de o sfătoasă savoare.

în vremea detenţiei sale, în repetate rânduri, Părintele Arsenie e ridicat de caralii şi bătut îngrozitor, pentru a-l determina să-şi renege încredinţările religioase şi să afirme, efectiv, că nu există Dumnezeu. într-unul din aceste momente, Părintele începe să râdă cu o poftă extraordinară, de o ostentaţie rară. Iritat la culme, unul din gardieni îl întreabă de ce râde şi, pentru a-şi arăta proverbiala inteligenţă în gestionarea situaţiilor conflictuale, îi propune să îi destăinuiască motivul acestei bune dispoziţii..., pentru a râde amândoi.
13
La care Părintele Arsenie îi răspunde: „Bine, spun ca tine, că nu există Dumnezeu. Însă ţine seama de un lucru: dacă Dumnezeu există, ne-am ars amândoi!”
14

„Să nu fie bisturiul... ruginit”

în vârstă de 94 de ani, după 14 ani de temniţă grea, Părintele Arsenie Papacioc se pregăteşte de o operaţie complicată. Doctorii, din cauza vârstei şi a complexităţii operaţiei, se tem să îl anestezieze, pregătindu-l pentru intervenţia chirurgicală. Văzându-i cum se eschivează, Părintele le spune: „Domnilor doctori, cred că puneţi greşit problema. De ce vă uitaţi la datele din buletin? De ce nu vă uitaţi la mine? De băut, nu am băut niciodată. De fumat, nu am fumat niciodată. Nici femeie nu am cunoscut la viaţa mea. Nu aveţi de ce vă teme. Am însă eu o singură condiţie: să nu fie bisturiul... ruginit. Dumneavoastră vă faceţi partea dumneavoastră, iar eu, pe a mea”.
15

„Când terminaţi, închideţi Sfinţia Voastră biserica...”

Se povesteşte o întâmplare cu paternitate indecisă, deoarece o regăsim şi în alte spaţii spirituale despre un preot (în cazul nostru), care avea din belşug darul de a nu mai termina predica. Adică era atât de hăruit cu darul de a predica, încât numai nu reuşea să fie concis, ca timp alocat predicii, în limite cât de cât normale. Mereu, când începea să ţină câte un cuvânt de învăţătură, uita să mai şi termine. Astfel, ore în şir, credincioşii erau nevoiţi să îndure un discurs nu doar lung, ci şi extrem de fad, de plictisitor.

Aşa se face că, într-una din aceste situaţii, după Sfânta Liturghie, părintele îşi începu, plin de zel şi voioşie, predica. Trecu o oră, trecură două, părintele era în plină desfăşurare. Câţiva credincioşi din biserică începură să murmure, alţii se uitau tot mai disperaţi la ceas... Mai mult,
16
câteva băbuţe care oricum, surde fiind, nu auzeau nimic începură să bodogănească destul de vehement că vor pierde şi de această dată serialul preferat... O ceată de copii, evadată ceva mai devreme din biserică, se sparse degrabă, care încotro, către părinţi, tânguindu-se de foame. Părintele, plin de vervă, se îndârjea să îşi continue predica, bucuros nevoie mare că şi de data aceasta are el ce să le spună credincioşilor.

După vreo trei-patru ore, în care părintele nici nu părea să aibă de gând să pună punct cuvântului său de îndestulată învăţătură, câţiva cârcotaşi mai în vârstă, ceva mai îndrăzneţi, de undeva din spate, au complotat să îl lase pe părintele vorbind, iar ei să îşi vadă de treaba lor, îndreptându-se fiecare pe la casa cui îl are... După ei, de undeva din faţă, se

mai desprinse un grup de tineri, urmându-le aşa cum le stă bine unor tineri cumsecade exemplul. Părinţii unora dintre ei, încercând să mimeze îngrijorarea pentru indispoziţia copiilor lor, ţâşniră imediat după ei, pierzându-se apoi pe uliţele satului. Rând pe rând, în decurs de vreo jumătate de oră, mulţimea credincioşilor sub un pretext sau altul şoptit sau scrâşnit, rând pe rând, tuturor sfinţilor pictaţi şi nepictaţi din biserică se îndreptă grăbită spre casă.

17

Părintele îşi continua cu înverşunare predica... Puţin intimidat, dascălul se furişă prin uşa laterală a bisericii, zbughind-o şi el spre ai săi, care îl aşteptau cu nerăbdare acasă. în biserica pustie de acum, doar crâsnicul îşi mai făcea de lucru, adunând câte o lumânare arsă pe trei sferturi, mai îndreptând câte un ştergar pe la icoane, mai ştergând praful de pe câte o candelă...

După o vreme, văzând că părintele nu are nici gând să termine, apropiindu-se de el, crâsnicul îi şopti sfios, însă hotărât: „Ştiţi, părinte... Cheia e aici, lângă icoana Mântuitorului. Când terminaţi, vă rog frumos, închideţi Sfinţia Voastră biserica..."

18

„Dragă,
eu m-am cam plictisit..."

După un drum lung şi o conferinţă epuizantă, Părintele Teofil Părăian răspunde la întrebările celor din sală. După vreo două ore, văzând că întrebările nu se mai termină, Părintele se întoarce către organizator şi, cu felul său mucalit, îi spune: „Dragă, eu m-am cam plictisit. Hai să plecăm acasă..."

19

„Dumnezeu nu vă mai iubeşte!"

Un părinte, după vreo cinci ani de când venise în parohie, văzând că se tot împuţinează serviciile religioase şi, implicit, şi resursele nevoinţelor sale duhovniceşti şi, într-o oarecare măsură, şi materiale, fie vorba între noi -, anunţă că, de hramul bisericii, are să facă un bilanţ al activităţii sale şi, desigur, al comunităţii, în ansamblul ei.

în ziua sortită, după săvârşirea Sfintei Liturghii, părintele, cu glas domol şi sacadat, iese în faţa credincioşilor şi începe să le bine-vestească:

„Dragii mei fii şi fiice! Sunt cu voi de câţiva ani de împreună-lucrare în ogorul Evangheliei. Au fost momente frumoase, multe dintre ele. Altele au fost grele, atât pentru obştea noastră, cât şi pentru unii dintre noi. însă, cu ajutorul Domnului, am încercat să le facem faţă la toate.

20

Acum, însă, la momentul bilanţului, mă simt obligat, în faţa lui Dumnezeu şi înaintea dumneavoastră, să vă mărturisesc, cu frică şi cu cutremur, ce am constatat eu în cei câţiva ani de când suntem împreună.

Din experienţa mea cu voi şi ca preot în acest sat, cu durere trebuie să vă spun că mi-am dat seama, destul de curând, că voi nu vă mai iubiţi. Nu există iubire între voi, a unora faţă de ceilalţi. Dovada? în anul ce a trecut, nu am avut decât o singură cununie! Deci, dacă nu vă iubiţi, desigur că şi cununiile au scăzut îngrijorător de mult.

însă aceasta nu e tot... Mi-am dat seama că nu doar că nu vă iubiţi la modul acesta frumos, binecuvântat, în care să vă doriţi întemeierea unei familii. Ci, mai mult, nici măcar de iubire pur fizică, pământească, nu mai poate fi vorba între voi, pentru că a trecut o amar de vreme de când nu am mai avut niciun botez!

Şi, ca şi cum acestea nu ar fi de ajuns şi suficient de grave, am sesizat cu extremă îngrijorare că, dacă voi nu vă mai iubiţi între voi, nici Dumnezeu nu vă mai iubeşte! Anul acesta nu am avut nicio înmormântare!..."

21

Sfinţi intraţi în ritm

într-o biserică din Iaşi, după Sf. Liturghie, are loc un concert duhovnicesc susţinut de nume de vază, sonore, ale cântării bisericeşti. Sfântul locaş răsună de intensitatea, ritmul şi aplombul cântării.

Din mulţime, fin analist al momentului, cineva face remarca:

ce să mai spun? Atât de frumos şi de melodios au cântat, că dintr-odată i-am văzut şi pe sfinţi, din icoane, cum băteau din picioare, încercând să ţină ritmul!

22

Amabilităţi reciproce

La staţiunea termală de la Techirghiol, cu ani buni în urmă, venise pentru tratament unul din arhiereii cei mai în vârstă, trecut mai apoi la Domnul.

Într-una din zile, se nimereşte acolo şi un părinte de prin părţile Moldovei, care, auzind că vlădica se află în acel loc, a ţinut musai să îl cunoască şi să ia o binecuvântare.

Pe parcursul discuţiei, vlădica îl întreabă:

copii ai, părinte?

da, Preasfinţite!

câţi?

patru.

să-ţi trăiască!

mulţumesc frumos, Preasfinţite Părinte! Asemenea!

mulţumesc frumos...

23

Ispită iconoclasta...

în zona Neamţului, tărâm foşnitor de sfinţi şi sfinţenie (remarca e a lui Iorga...), se statornicise, de o vreme, o minunată biserică, în construcţie, ridicată în imediata vecinătate a seminarului teologic.

între metodele misionare şi manageriale folosite pentru etapa pictării bisericii, părintele făcuse apel la bunăvoinţa oamenilor de a plăti contravaloarea picturii unuia sau a altuia dintre sfinţi şi, în acest fel, cei care doreau deveneau ei, la rândul lor, un fel de ctitori a câte unei fresce din sfântul locaş.

Fiind zonă turistică, noua biserică era vizitată, nu de puţine ori, de grupuri de turişti români sau străini. Şi, când spunem străini, ne referim inclusiv la turiştii străini de Ortodoxie...

Aşa se face că, într-una din zile, biserica este călcată de un grup de vizitatori evanghelici

24

şi lutherani. Părintele, primitor de oaspeţi, ca întotdeauna, le istoriseşte câte ceva din povestea acestei biserici, vorbindu-le de eforturile depuse pentru ridicarea ei şi, inevitabil, ajunge la practica pictării bisericii. Iar, ajuns în acest punct, pentru a nu se simţi discriminaţi onoraţii oaspeţi, părintele ţine să facă precizarea că şi ei pot contribui la înfrumuseţarea iconografică a sfântului locaş al lui Dumnezeu cu sfântul preferat sau cu pictarea oricărui alt sfânt al cărui nume îl poartă (dacă au un asemenea nume). Sau al unui sfânt la care au ei evlavie mai mare. Bineînţeles, în schimbul unei sume de bani...

Unul dintre turişti, fâşneţ de inteligent şi aprig în cuvânt, îl interpelează pe părintele paroh:

ştiţi, pe mine mă cheamă Francisc... Mai că aş înclina să optez pentru a-l picta. Dar, totodată, am o mare evlavie la Luther. Dacă plătesc, mi-l pictaţi pe Luther în biserică?

La care părintele, fără a sta prea mult pe gânduri, cu o mină destul de serioasă în priviri, răspunde:

sigur că da... Bineînţeles! Doar că vă va costa destul de mult. Pentru că va trebui să îi poleim şi coarnele...

25

Teologi aflaţi cu totul în aer...

O delegaţie de diplomaţi teologi români zbura cu avionul spre o conferinţă internaţională. Dintr-odată, avionul intră într-o zonă cu serioase turbulenţe, panicând duhovniceasca adunare. în spaima şi tulburarea creată, se aude puternic glasul unuia dintre preoţi, cadru universitar la o importantă facultate de teologie:

doamne! Unde naiba e icoana? Că nici nu ai la ce te închina la vreme de necaz!...

26

Slujbă cu exces de conştiinciozitate

La un moment dat, Redacţia unuia dintre cotidienele centrale, foarte bine cotate pe piaţa de presă laică din România, se hotărăşte să cheme un slujitor al Domnului să facă o sfeştanie la sediul redacţiei. Prea se întâmplaseră sumedenie de nenorociri în ultima vreme!... Ceea ce dăduse de gândit stupoare! până şi patronilor, care, fie vorba între noi, nu erau chiar români, nu erau chiar creştini şi, ca să nu greşim, am adăuga că nu erau nici altceva decât veritabili evrei... Treaba fiind destul de serioasă chiar muriseră câţiva ziarişti de la respectiva publicaţie în ultima vreme -, iar patronii total străini de Ortodoxie, se apelează la un jurnalist propriu, teolog, cu temeinice cunoştinţe şi la propriu, şi la figurat în domeniu. Acesta dă nişte telefoane şi, peste câteva zile, unul din

27

episcopii vicari locali descinde în sediul redacţiei, pentru a oficia slujba solicitată.

începe slujba... Vlădica e cât se poate de meticulos în săvârşirea corectă, fără grabă, cu lux de amănunt liturghisitor. Asistenţa studiază cu nesaţ fenomenul. Patronii, împărţiţi între superstiţie, curiozitate şi, la un moment dat, stres, că nu se mai termină odată slujba, încearcă să sugereze cumva că ar cam fi cazul ca slujitorii Domnului să încheie. întregul flux informaţional e deja destul de puternic prejudiciat, cu termene care în presă sunt literă de evanghelie! date peste cap. Fuseseră ele, celelalte nenorociri, răvăşitoare şi devastatoare prin brutalitatea lor, însă aceasta de acum parcă le covârşea pe toate la un loc!

E chemat discret, către staff-ul de conducere, jurnalistul şi teologul nostru, care intermediase venirea soborului de preoţi şi vlădică aici, şi rugat să intervină cumva pentru a le sugera părinţilor slujitori că ar cam fi cazul să îşi încheie „reprezentaţia”. Mesajul ajunge la ierarh, iar acesta, mărturisitor al lui Hristos în orice împrejurare, oricât de grea ar fi ea, cu vreme şi fără de vreme, cu smerenie solicită o listă a angajaţilor trustului de presă, pentru a-i pomeni în cadrul slujbei de sfeştanie, pentru a fi feriţi de toată primejdia, întristarea şi suspinarea şi pentru

28

a primi de la Bunul Dumnezeu înţelepciune, blândeţe, îndelungă răbdare...

într-adevăr, cel puţin rugăciunea pentru îndelungă-răbdare s-a dovedit una esenţială măcar pentru conducerea acelui trust de presă, pentru că pe lista angajaţilor, pe care se apucase să o citească preasfinţitul părinte, figurau nici mai mult nici mai puţin de... 2800 de nume, pe care vlădica s-a simţit întru totul îndatorat să le pomenească înaintea lui Dumnezeu, rar, sacadat, din sediul redacţiei. După care, desigur, a urmat stropirea cu agheasmă a fiecărei încăperi

în parte şi a fiecărui angajat ortodox, catolic, iudeu, musulman, protestant...

29

Mass-media şi SF. Liturghie

Acelaşi ziarist este chemat, într-una din zile, de şeful cel mare al Redacţiei, care îi dă o temă editorială de mare stringenţă. Cu o zi în urmă, directorul fusese nevoit să participe la botezul copilului unei cunoştinţe. Nu ştim cum se face, însă nimereşte şi la Sfânta Liturghie. Asta prelungeşte, va să zică, zăbovirea creştinului nostru cu încă vreo două ore. Or, aşteptarea aceasta, în Liturghie, l-a iritat cumplit pe managerul de presă.

Revenit la birou, are următoarea genială şi revoluţionară idee:

bă, Padre, scrie şi tu ceva să se reducă slujba aia de se face duminica la voi, ortodocşii, că înnebuneşte omul până se termină...

30

Românii şi evreii... italieni

în Italia, la parterul unui bloc de locuinţe, se amenajează o capelă ortodoxă românească. Părintele, mai râvnitor, înteţeşte slujbele, le prelungeşte înspre noapte, lumea se adună din ce în ce mai multă... Italienii încep să fie deranjaţi. Prin urmare, fac front comun împotriva ortodocşilor români care le tulbură liniştea lor catolicească... Şi unul dintre ei, grabnic râvnitoriu în a rezolva problema spinoasă ivită, se apucă de adunat semnături de la locatari, pentru alungarea, pe căi legale şi oficioase, a credincioşilor români din bătătura lor şi închiderea bisericii. Locatarii scării semnează cu toţii, cu excepţia unui... evreu.

Contrariaţi, italienii îl întreabă:

dar bine, cum, nu te-ai săturat de forfoteala românilor ăstora pe aici? Nu îi auzi cum cântă, cum stau în biserică şi se aud rugându-se până în noapte? Chiar nu te deranjează cum se manifestă?!

31

nu. Cum să mă deranjeze?!

Păi cu atât mai mult ar trebui să te deranjeze pe dumneata, care nu eşti nici măcar creştin! Aceştia, ortodocşi fiind, îl proclamă pe Cel pe Care voi nu îl recunoaşteţi ca dumnezeu şi pe Care voi încă îl aşteptaţi.

Ştiu foarte bine asta! Şi de aceea îi înţeleg atât de bine pe aceşti ortodocşi care ne tulbură. Dacă eu L-aş fi găsit pe Hristos, pe Mesia, aşa cum L-au găsit ei, nu doar cântam şi stăteam până-n noapte în sinagogă, ci şi strigam, urlam pretutindeni de bucurie, în orice clipă din zi şi din noapte, tulburând toate blocurile pe care le-aş fi întâlnit în cale...

32

„Luptăm pentru scaune..."

Un redutabil părinte profesor de teologie, respectat şi apreciat în rândul teologilor şi ierarhilor români şi nu numai, se nimereşte la poalele Dealului Patriarhiei taman în ziua alegerii mitropolitului Moldovei şi Bucovinei. Sfântul Sinod tocmai luase o scurtă pauză, iar părintele nostru profesor se întâlneşte cu unul dintre arhierei, venerabil ca vârstă şi cădere duhovnicească, în zona Patriarhiei.

ce mai faceţi, înaltpreasfinţite Părinte?, îl întreabă părintele profesor.

luptăm pentru scaune, Părinte...

33

pregătiri de doctorat, cu vaca...

Acelaşi părinte profesor, o somitate în domeniul teologiei româneşti, proaspăt mutat la Sibiu, unde se înscrisese la cursurile pentru doctorat, locuia undeva la periferia oraşului. Provenit dintr-o familie de vrednici gospodari, moştenise, oarecum, şi anumite deprinderi ceva mai sănătoase într-ale gospodăririi. Aşa se face că, având familie numeroasă şi fiind deprins cu bunele obiceiuri, părintele profesor, încercând cumva să îşi împlinească toate ascultările profesionale şi familiale, în fiecare dimineaţă, începând de pe la cinci-şase, ieşea undeva în câmp, cu o carte sub braţ şi cu o vacă trasă de sfoară.

După câteva zile, un vecin, văzându-l matur bine, stând pe iarbă şi citind cu nesaţ din carte, se opreşte dispreţuitor şi îi spune: -Aşa îţi trebuie, vecine! Că bine îţi stă,

om în toată firea, să înveţi acum, la bătrâneţe. Bine măcar că acum ţi-a venit mintea la cap şi te-ai apucat şi tu de şcoală...

34

Jurat să nu mai bea

în părţile Moldovei, în special, există obiceiul, printre cei care au darul excesului de alcool şi nu reuşesc să îşi stăpânească patima, să se ducă la preot şi să jure, pe o anumită perioadă, că nu vor mai pune picătură de alcool în gură. Practica dă roade, pentru că există o teamă straşnică, ancestrală, de consecinţele pe care le-ar putea avea călcarea jurământului atât asupra împricinatului, cât şi asupra familiei acestuia.

La un preot din Suceava, se prezintă un astfel de client, insistând la părintele în urma insistenţelor ameninţătoare ale nevestei, fie vorba între noi să îl jure că nu va mai bea... de la Sf. Dumitru până la Sf. Gheorghe.

Are loc ceremonia legării fără dezleganie pentru toată această perioadă, iar apoi alcoolicul nostru anonim se preumblă, în sfârşit treaz, spre casă...

35

Peste doar câteva zile, omul nostru e găsit iar pe culmile extazului etilic şi metilic! E luat imediat la interpelare de concitadinii într-ale fluidelor.

ce faci, omule?! Ai înnebunit? Eşti jurat! chiar nu îţi dai seama ce înseamnă asta?!

păi, fraţilor... Am jurat că nu mai beau de la Sf. Dumitru până la Sf. Gheorghe.

păi aşa ne-ai şi spus! Până la Sf. Gheorghe mai ai câteva luni bune, omule!

nu, zău! De la Biserica Sf Dumitru până la Biserica Sf Gheorghe nu sunt decât vreo 2 kilometri. Şi jur că nu am pus picătură de băutură în gură până ce am ajuns de la prima biserică la cealaltă!...

36

„Uite-l şi pe Liviu Satan!..."

Părintele profesor Liviu Stan, un teolog de renume în Ortodoxia românească de oarecând şi de astăzi, este invitat de Patriarhul Justinian la palat, pentru a asista la o şedinţă de lucru a comisiei canonice a Sfântului Sinod. înconjurat de câţiva ierarhi şi lucrători patriarhali, într-o aulă destul de generoasă ca întindere, Patriarhul Justinian, văzându-l cum intră pe uşă pe Pr. Liviu Stan, li se adresează, pe un ton scăzut, celor dimpreună cu el:

Uite-l şi pe Liviu Satan!...

Pr. Liviu intră încet, dar hotărât, cu capul plecat, ajunge în faţa Patriarhului şi, extrem de umil, începe să bată metanii. Se închină, se ridică, iar bate metanii... Patriarhul, exasperat de gestul susţinut al Părintelui Liviu, i se adresează:

ce faci, Părinte Liviu, ai înnebunit?

preafericirea Voastră, nu fac decât să mă închin mai-marelui meu...

37

„Cruce vă pune doar Dumnezeu..."

Patriarhul Teoctist, după cum ştim, era destul de exigent cu angajaţii direcţi. Şi atent cu ceilalţi... într-una din zile, îi cere secretarului de cabinet să îi scrie un text de mulţumite unuia dintre autorii care i-au trimis cărţi cu dedicaţie. Părintele secretar, cunoscându-i mai bine ca oricine exigenţa, încropeşte un text de vreo cinci rânduri, pe care îl citeşte şi îl reciteşte de zeci de ori, tocmai ca să nu aibă nimic de obiectat Patriarhul.

Cu hârtia în faţă, se duce la Patriarh, îi sărută dreapta şi îi pune textul pe birou. Patriarhul Teoctist ia textul, se uită foarte atent o dată, de două ori, de zece ori, îl verifică idee cu idee şi literă cu literă, doar-doar va găsi ceva de reproşat angajatului său.

Într-un târziu, după vreo 15-20 de minute, văzând că textul e ireproşabil scris, îi spune:

38

nu ai pus crucea arhierească (semnul distinctiv cu care semnează arhiereii înaintea numelui, n. n.) în faţa numelui meu.

La care părintele secretar, schiţând un zâmbet nevinovat, îi răspunde:

preafericirea Voastră, cruce vă pune doar Dumnezeu, la vremea cuvenită.

39

„Aici Mitropolitul Iustinian Marina!..."

După trecerea la cele veşnice a Patriarhului Nicodim, ierarhii ardeleni, coalizaţi în jurul Mitropolitului Nicolae Bălan al Ardealului, duc în taină (şi nu prea) o luptă acerbă pentru ca Iustinian Marina să nu ajungă patriarh. Şi aceasta, după ce episcopul orădean Nicolae Popovici, care se înscrisese iniţial în cursa pentru scaunul patriarhal (sprijinit de primul ministru Petru Groza şi de ceilalţi ierarhi ardeleni), se retrăsese subit. Iar gurile rele spun că aceasta nu ar fi avut chiar nicio legătură cu ierarhul Iustinian Marina...

În lupta sa, Mitropolitul Nicolae Bălan are sprijinul lui Petru Groza, oamenii de legătură fiind Pr. Liviu Stan, Pr. Spiridon Cândea (consilieri ministeriali), şi al lui Ioan Vască (secretar general în Ministerul Cultelor).

40

într-una din zile, Pr. Spiridon Cândea telefonează, de la Sibiu, din biroul Mitropolitului Nicolae Bălan, lui Vască, la Culte, care ieşise puţin din biroul său. Arhiereul Iustinian Marina, aflat întâmplător acolo, ridică telefonul.

sunt Spiridon Cândea, de la Sibiu. Cu domnul secretar general Ioan Vască aş dori.

la telefon, Părinte Spiridon...

Urmează o serie întreagă de întrebări

asupra a ceea ce face Vască pentru punerea la index a lui Iustinian Marina, oameni puşi în mişcare, tot felul de sfori trase de unii şi de alţii...

Marina răspundea sacadat şi sigur:

da... Aşa... Da... Foarte bine!... Da... Aici s-a făcut totul, ca să staţi liniştiţi la Sibiu...

Spiridon Cândea îi mulţumeşte călduros, după care aude în telefon:

păi bine, Spiridoane, de ăsta-mi eşti?! Aici Mitropolitul Iustinian Marina!...

41

Popă, măgar şi miliţian

Nicolae Neaga, profesor de Vechiul Testament la Sibiu, care, în paranteză fie spus, s-a însurat cu regina balului, dintr-un concurs Cine ştie mai multe limbi străine..., călătorea cu autobuzul de la Sibiu la Răhău, satul său natal. Printre călători era şi un miliţian. Cum era pe atunci (şi azi pe alocuri), miliţianul, la vederea preotului, îl întreabă:

părinte, ce deosebire este între un măgar şi un popă?

popa poartă crucea pe piept, iar măgarul pe spate, a fost răspunsul prompt al profesorului, iritat oarecum de întrebarea îndrăzneţului miliţian, în faţa multor călători.

Toţi cei din autobuz au izbucnit în râs. După o vreme, îl întreabă profesorul Neaga pe miliţian:

domnule miliţian, poţi să-mi spui şi dumneata ce deosebire este între un miliţian şi un măgar?

42

întreg autobuzul era plin de hohote. Miliţianul, încurcat, negăsind răspunsul la o asemenea întrebare, se tot ruga de profesorul Neaga să-i spună el care ar fi deosebirea.

mai gândeşte-te, poate găseşti răspunsul!, îl îndemna mucalitul universitar de la Sibiu.

Se apropia staţia Răhău, unde trebuia să coboare Nicolae Neaga. Câţiva dintre călători îl rugau pe profesor să dea el răspunsul, văzându-l pe miliţian în încurcătură. Doreau să audă din gura profesorului care este deosebirea dintre măgar şi miliţian.

înainte de a coborî, părintele profesor îi zise miliţianului, cuprins de nerăbdare să afle răspunsul:

auzi, domnule miliţian, nu te mai gândi. între miliţian şi măgar nu este nicio deosebire...

Uşa s-a deschis. Profesorul a coborât, râzând cu poftă.

43

Pr. Grigorie T. Marcu şi mitropolitul Nicolae Mladin

La un simpozion, prezenta referatul profesorul Grigore T. Marcu, care, din cauza gâtlejului uscat, bea apă repetat, dintr-un reflex deja format.

Gestul său nu a rămas neobservat de mucalitul vlădică Nicolae Mladin.

La finalul lucrărilor, Mitropolitul îi zice părintelui Marcu:

măi Grigore, mi-a plăcut...

mulţumesc, mulţumesc, Înaltpreasfinţite! zice precipitatul conferenţiar, nelăsând loc de a-şi termina vlădica vorba începută.

-...cum ai băut apă!, îşi termină propoziţia mitropolitul.

44

Botez la modul „practic"

KJaus Kenneth, autorul volumului Două milioane de kilometri în căutarea Adevărului, fost yoghin, călugăr budist etc., este întrebat la una din conferinţele sale susţinute în România:

ştim, din mărturia d-voastră, că aţi fost botezat la o vârstă de peste 30 de ani. Fiindcă e o experienţă atât de importantă, de mistică, vă rog să ne spuneţi cum v-aţi simţit în momentul botezului.

Răspunsul vine spontan şi categoric:

-Ud...

45

„De ce voi, preoţii, purtaţi reverende negre?"

Acelaşi Klaus Kenneth, abia aflând de Ortodoxie, novice întru totul în ceea ce priveşte credinţa drept-măritoare şi specificul ei, îl întreabă la un moment dat pe Părintele Sofronie Saharov (stareţul de vrednică pomenire al Mănăstirii Essex, Anglia, cel care îl şi convertise, de fapt, pe Klaus la Ortodoxie), într-o discuţie purtată într-un apartament din Lausanne:

părinte, de ce voi, preoţii, purtaţi veşmintele acestea lungi şi negre? De ce preferaţi culoarea aceasta atât de sobră şi închisă.

Părintele Sofronie îl privi lung, deloc încurcat, şi îi spuse:

klaus, uită-te, te rog, pe geam. Spune-mi, ce maşini vezi? A, şi ce culoare au...

un Audi roşu, un Volkswagen galben, un Mercedes negru, o Skoda albastră, un Fiat alb...

46

foarte bine! Care dintre ele ţi s-a părut cea mai bună, cea mai tare?

mercedesul negru!

vezi, de aceea ne îmbrăcăm noi, preoţii, în negru...

47

„Voi, episcopii, cum vă înmulţiţi?"

Undeva în Maramureş, la o sfinţire de biserică la care participase şi vlădica locului, la sfârşitul Sfintei Liturghii, se apropie de părintele episcop o credincioasă, cu un coşuleţ plin ochi de struguri:

preasfinţia Voastră, serviţi, vă rugăm, şi din bucatele noastre. Am cules aceşti struguri special pentru d-voastră.

Vlădica gustă câteva boabe, mulţumeşte respectuos şi dă să se retragă.

preasfinţia Voastră, vă rugăm să mai luaţi! Sunt toţi ai d-voastră.

mulţumesc, însă chiar nu mai pot. Simt că nu îmi fac bine acum...
nu-i nimic, îi luaţi acasă. Şi îi daţişi doamnei.
păi noi, episcopii, nu avem doamne. Noi suntem singuri, nu ne căsătorim.
a... nu?! Şi atunci voi, episcopii, cum vă înmulţiţi?
48
Predică cu audienţă maximă
Un părinte, duminică dimineaţa, după Sf. Liturghie, la vremea predicii, ieşi în faţa credincioşilor şi, cum rar li se întâmplă multora dintre preoţii noştri, avu un cuvânt de învăţătură extrem de bine pus la punct, cu mare forţă, de o savoare exemplară. Într-adevăr, fusese una din predicile de care el însuşi se simţea mulţumit. Mai ales că sesizase încântare şi uimire pe chipul multora dintre credincioşii prezenţi la Sfânta Liturghie.
După ce se termină slujba, dând să iasă din biserică, o credincioasă uşor trecută de 70 de ani îl opri şi musai ţinu să îi spună:
părinte drag, aşa ca azi nu ştiu să mai fi auzit vreodată pe cineva predicând. Şi am vrut neapărat să ştii asta...
La care părintele, luând-o de braţ, îi şopti la ureche:
mătuşă, să îţi zic şi eu ceva. înainte de a mă lăuda matale, a venit să îmi spună şi dracul acelaşi lucru...
49
„Mai venim...”
La o sfinţire de biserică într-un sat cochet din Banat, după Sfânta Liturghie, mitropolitul şi delegaţia ce îl însoţea, alături de părintele paroh şi de apropiaţii săi, fuseseră invitaţi de către oamenii locului, aşa cum îi şade bine oricărei gazde, să servească şi masa. Se pregătiseră, săracii oameni, de acest frumos praznic şi era mare bucurie să poată să îi omenească şi ei pe invitaţi cu toată dragostea şi priceperea lor.
Bucătarul, bărbat adevărat, dar şi bănăţean plin de bun-simţ, cu teamă de cele sfinte şi cu mare respect pentru oamenii Bisericii, după masa îmbelşugată, se apropie de mitropolit şi, cu sfială, îi spune:
Vă rugăm frumos să ne iertaţi, Înaltpreasfinţia Voastră, că nu am fost, poate, la înălţimea aşteptărilor. Am făcut şi noi ce ne-am priceput şi cum ne-am priceput. De aceea, nici mâncarea nu a fost chiar aşa cum ne-am fi dorit. Vă rugăm mult să ne iertaţi.
50
înaltul ierarh îl ascultă până termină ce avea de spus, îl privi îngăduitor şi, părinteşte, îl cuprinse de după gât şi îi răspunse:
mai venim...
51
Haita de ispite
Un călugăr foarte îmbunătăţit din ţinuturile Moldovei, Părintele Nicon, avea chilia undeva pe un deal, cu vedere înspre şosea. într-o zi, înconjurat de câţiva dintre ucenici, şezând în cerdacul din faţa casei, observă un grup de turişti care se îndrepta spre mănăstire. Apropiindu-se tot mai mult, grupul deveni ceva mai personalizat, ceea ce le dădu posibilitatea să zărească şi câteva tinerele îmbrăcate ceva mai puţin ortodox, unele chiar destul de provocator. Privindu-le cu o deferenţă superioară, părintele nostru, trăgând aer în piept, exclamă:
fiilor, se apropie o haită de ispite...
52
„Cred că o cheamă Ierusalima. Dar cine poate şti?”
Acelaşi Părinte este interpelat de un alt călugăr, de la o altă mănăstire, care îl cerceta des, cu mare drag:
părinte Nicon, aveţi vreo şapte-opt surori, toate la mănăstirile din Moldova, din părţile Neamţului. Cum o cheamă pe sora d-voastră de la Agapia, că am uitat?...
dar cine poate şti?! Am auzit că o cheamă Ierusalima. Pentru că a fost la Ierusalim. Dar cine poate şti?
53
„Tăicuţule, asta e o ispită...”
Părintele Nicon, muncit de ispite, fuge la Părintele Paisie Olaru pentru sfat şi povăţuire. Îi spune tot ce are pe suflet şi, în special, îi vorbeşte de problema care îl frământă cel mai tare.
Părintele Paisie îl ascultă atent, îl priveşte părinteşte şi, înţelegător şi sfătos, îi spune:
-Tăicuţule, asta e o ispită. Şi mai vine una...
54
Părintele Nicon şi Patriarhul Bartolomeu I
În 1995, Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarh Ecumenic al Patriarhiei de Constantinopol, e invitat la Mănăstirea Sihăstria, pentru a sluji la slujba de sfinţire a noii biserici.
în ziua cu pricina, toţi părinţii şi fraţii de mănăstire, care cum apucă, aleargă spre altarul de vară din incinta Mănăstirii, să îl vadă şi să ia binecuvântare de la Sanctitatea Sa.
Doar Părintele Nicon... singur cuc, în faţa chiliei sale. Un alt părinte, întârziat, fuge şi el către mănăstire, taman prin faţa chiliei Părintelui Nicon. Mirat că acesta şade atât de liniştit, când toţi ceilalţi au tăbărât spre Mănăstire să îl

vadă pe Preafericitul Bartolomeu, se opreşte şi îl întreabă:

părinte Nicon, nu aţi plecat la Mănăstire? Haideţi, că vă aştept, şi mergem împreună.

55

ei, părinte!... Unde să mă mai duc şi eu? Dacă Patriarhul vrea musai să mă vadă, să vină aici... Găseşte el să ajungă la mine, dacă ţine neapărat să ne întâlnim.

56

Din prea multă rugăciune

în memoriile ÎPS Calinic, Arhiepiscop al Argeşului şi Muscelului, grupate în trei volume, sub titlul Toată vremea-şi are vreme (Ed. Arhiepiscopiei Argeşului şi Muscelului, Curtea de Argeş, 2010), scriitură de o savoare şi rostuire a verbului exemplare, găsim câteva mostre de anecdotică de situaţie şi limbaj cu adevărat pilduitoare.

Una dintre acestea se referă la vrednicul de pomenire arhiereu Teofil Herineanu, episcop al Romanului (1949-1957), apoi episcop şi arhiepiscop al Vadului, Feleacului şi Clujului (1957-1992), despre care se spune că era cuprins de o mare evlavie. În fiecare zi, la ora cinci după-masă, vlădica mergea la biserică şi se ruga timp de peste o oră. Apoi urma slujba vecerniei, după care, după obişnuitul tipic, paracliserul încuia uşile bisericii.

într-una din nopţi, de undeva din palatul episcopal, mama arhiereului Teofil,

57

Ludovica (ce locuia împreună cu fiul ei), speriată, striga:

unde-i Teofilică al meu, unde-i Teofilică al meu? Vai, ce s-o fi întâmplat cu el? Nu a mai ajuns acasă! Ce i s-o fi întâmplat? Căutaţi-l peste tot!

O noapte întreagă, oamenii episcopiei, cu mic, cu mare, au mărşăluit în toate cotloanele reşedinţei, prin împrejurimile episcopiei, în căutare de vlădică. Acesta... nicăieri! N-a rămas niciun petic de pământ episcopal necercetat. în zadar însă...

Se face dimineaţă. Paracliserul descuie, după obicei, biserica. în uşă... episcopul Teofil! Când îl vede, paracliserul cade în genunchi şi îşi cere iertare, cu umilenie adâncă, zicând:

iertare, Preasfinţite! V-am încuiat în biserică, fără să ştiu că aţi rămas înăuntru!

bine! Bine! Bine! Te iert! Te iert! Te iert! M-am simţit bine în biserică. M-am rugat toată noaptea. Fii liniştit, fii liniştit, fii liniştit!, repetă episcopul, după obiceiul său ştiut.

Dacă vestea că dispăruse episcopul Teofil s-a întins cu mare repeziciune, aflarea lui în biserică, vesel şi nevătămat, s-adus cu o viteză greu de atins. Bucurie mare peste toţi şi peste toate. Eparhia Romanului şi întreaga Moldovă vuiau de dispariţia

58

şi apoi de apariţia piosului ierarh venit din Transilvania cea bântuită de multe rele.

Dar fiinţa care s-a bucurat cel mai mult a fost Ludovica, mama sa, văduvă de mulţi ani. Când şi-a văzut întreg şi voios fiul care „pierdut a fost şi s-a aflat”, l-a îmbrăţişat şi a început a plânge în hohote. Printre suspine, se auzea liniştitor glasul fiului ei, Teofil:

nu mai plânge, mămică, nu mai plânge, că sunt viu, nu mai plânge, că m-am rugat mai mult în biserică, o noapte întreagă.

59

Vizită cu cântec de clopot

În vremea stăreţiei ÎPS Calinic, Arhiepiscop al Argeşului şi Muscelului, la Mănăstirea Sinaia, Preşedintele Franţei, Valery Giscard dEstaing, împreună cu Nicolae Ceauşescu, Preşedintele României, vin în vizită, pentru două zile, la lăcaşul lui Dumnezeu. Pregătiri intense, controale ale Securităţii şi Siguranţei Statului, aparatură de supraveghere din cea mai sofisticată montată prin toate cotloanele mănăstirii.

De la şeful Siguranţei, Părintele Stareţ primeşte poruncă:

să nu mai trageţi clopotul! E poruncă! Preşedinţii trebuie să se odihnească.

Părintele Stareţ Calinic îl cheamă la el pe clopotar şi îi spune:

până acum, s-a tras de 50 de ori clopotul pentru slujbe. Două zile, de acum, să tragi 150 de bătăi. De trei ori pe zi, de două ori pentru

60

slujbă, dimineaţa şi seara, iar la amiază, la ora 12 punct, pentru a-şi pune oamenii ora exactă şi a mânca ceva.

Convoiul prezidenţial soseşte la odihnă. După poruncă, clopotarul îşi face datoria cu străşnicie. Clopotul sună de hăulesc toate văile şi crestele munţilor!

încetaţi! strigă disperaţi cei cu ordinea. E o nenorocire! Ne vor da afară pe toţi, în frunte cu dumneata!

Vizita ia sfârşit. Preşedintele Franţei îi spune lui Nicolae Ceauşescu:

niciodată în viaţa mea n-am auzit clopote sunând atât de frumos, ca aici, la Sinaia! M-am bucurat şi m-am odihnit foarte bine...

61

Patriarhul Iustin şi fazanii Arhiepiscopului Calinic

în aceleaşi redutabile memorii ale Arhiepiscopului Calinic regăsim şi următoarea întâmplare patericală:

într-una din zile, Patriarhul Iustin îşi anunţă vizita la Mănăstirea Cernica. Stareţ al Mănăstirii, Părintele Calinic Argatu, actualul Arhiepiscop al Argeşului şi Muscelului.

mda! Mâine vin pe la Cernica, cu o delegaţie, îi spune Patriarhul. Vezi să nu-mi dai să gust tot peşte. Mai schimbă şi tu meniul. Nu mai face pe postitorul...

totul va fi numai de fazan, Preafericirea Voastră! îl asigură Părintele Stareţ pe Părintele Patriarh.

Părintele stareţ, ajuns la mănăstire, îl cheamă pe părintele bucătar:

Eufrosine, faci mâine numai specialităţi de fazan. Avem un oaspete înalt, care s-a săturat de peşte. Ştii tu cum e cu fazanul.

62

Eufrosin, bucătarul, om de mare cinste şi pricepere culinară, ştia că fazan înseamnă şalău tratat cu tot felul de mirodenii, de nu mai ştiai ce este anume.

A doua zi, Patriarhul, însoţit de o delegaţie oficială, ajunge la mănăstire. Se ştie, de altfel, că ilustrul Patriarh nu se deplasa cu oricine. Iar, de data aceasta, chiar avea oaspeţi extrem de importanţi!

mda! Azi oaspeţii noştri vor gusta numai preparate de fazan!, le spune Preafericitul invitaţilor săi, într-o franceză impecabilă. Sunt din crescătoria Mănăstirii Cernica. Iar Stareţul Calinic este foarte gospodar, îl laudă Patriarhul pe conducătorul obştii de aici.

Masa a fost una foarte copioasă, toţi invitaţii lăudând delicioasele bucate. Doar că unii dintre meseni, la un moment dat, vor să vadă... crescătoria de fazani. Părintele stareţ e pus în mare dificultate. Norocul e că pe undeva prin mănăstire se găsise un fazan împăiat, pe care un părinte îl aduce degrabă în faţa oaspeţilor. Aceştia îl admiră, îl mângâie pe pene şi, cu asta, s-a scăpat mănăstirea de vizita oficială a delegaţiei în căutare de crescătorie de fazani.

La plecare, Părintele Patriarh se întoarce zâmbind către Părintele Stareţ:

mda!... Şi zici că am servit fazan? Ce fel de fazani creşti tu la Cernica?

63

fazani-fazani, Preafericirea Voastră îi răspunde, cu jumătate de gură, părintele stareţ.

mda!... Fazani cu oase de peşte.

un soi nou la voi, nu? M-am convins Pă rin te Calinic, eşti un mare derbedeu

64

„Cine umblă după o cârjă, îi dă Dumnezeu două...”

Altădată, acelaşi stareţ de oarecând al Mănăstirii Cernica se afla pe şantierul lăcaşului lui Dumnezeu, undeva pe schele. Deodată, o scândură îi alunecă de sub picioare, iar Părintele Calinic cade în gol. Se alege cu o ruptură serioasă de picior, fapt pentru care şade timp de vreo două luni cu piciorul în ghips. Toată această vreme, Părintele Stareţ se preumblă prin mănăstire mobilat cu două cârje de lemn.

în acest timp, ajunge în vizită la Cernica Patriarhul Ignatie al Antiohiei, condus de (pe atunci) mitropolitul Teoctist al Moldovei şi Bucovinei, Patriarhul României de puţin mai târziu.

Părintele Calinic îşi aşteaptă oaspeţii în stăreţie, aşezat pe scaun. Patriarhul Ignatie îşi pune mâinile pe capul stareţului, îi face o rugăciune şi îi urează însănătoşire grabnică.

65

- Măi, Calinic! Să nu crezi că te-a hirotonit arhiereu, îi spune Mitropolitul Teoctist. Da, da, da, de bună seamă, vezi, cine umblă după o cârjă, îi dă Dumnezeu două...

66

„Este loc şi pentru tine...”

Părintele Calinic, într-o discuţie cu Părintele Teofilact de la Cernica, suferind de ani de zile, paralizat, la pat, în chilie:

părinte Teofilact, îţi pare rău că mori?

Părintele Teofilact, îngândurat, tace vreme îndelungată.

După care, răspunde:

nu mă tem că mor, Calinic! Unde au mers cei de la Adam şi până azi, voi merge şi eu. Şi este loc şi pentru tine...

67

Patru fete şi o mănăstire

în vremea stăreţiei cernicene a actualului Arhiepiscop Calinic al Argeşului şi Muscelului, unul din pelerinii frecvenţiai Mănăstirii insistă să rămână la mănăstire, pentru a se călugări. Stareţul îşi exprima mai mereu îndoiala în puterea lui de a rezista ascultărilor monahale. Însă aceasta îl ambiţionează şi mai mult în insistenţa de a fi primit în mănăstire, spre a fi călugărit.

După o vreme, candidatul nostru la călugărie dispare subit, fără să mai dea niciun semn. Trec săptămâni, luni... Pe adresa mănăstirii soseşte o scrisoare. Ce credeţi că era în ea? O invitaţie la nuntă.

Părintele stareţ se bucură din toată inima că nu l-a încurajat la călugărie pe năbădăiosul candidat la rasa monahală.

Mai trec încă vreo câteva luni şi, pe adresa mănăstirii, soseşte o altă scrisoare, dolofană, a aceluiaşi proaspăt

însurăţel, adresată părintelui stareţ. I
68
„Să mă iertaţi!, începea scrisoarea. M-am gândit să mă însor. Nu m-aţi încurajat deloc să devin monah la Cernica. Sunteţi principalul vinovat! Atunci m-am rugat şi am postit trei zile şi trei nopţi. Apoi am deschis Biblia. Am citit acolo despre alegerea lui Matia, pentru a se completa Colegiul Apostolic. Atunci m-a luminat Dumnezeu! Am făcut patru bilete, în care am scris patru nume din fetele pe care le-am cunoscut, şi pe un bilet am scris mănăstire. Le-am amestecat toate într-o căciulă, am făcut o rugăciune şi am tras un bilet la nimereală.

Când mă uit pe bilet, după ce l-am tras cu mare emoţie, văd scris... numele fetei cu care m-am căsătorit deja. E o fată bună. Acum sunt preot la...”

După o vreme, venit în pelerinaj la Mănăstirea Cernica, stareţul Calinic îl întreabă:

cum de n-ai pus pe bilete patru mănăstiri şi o fată, dacă tot doreai să te faci călugăr?

sincer, m-am gândit şi eu la asta, însă mi-a fost frică să nu îmi cadă cumva mănăstirea...

69
Iuda Lepădatul

La cursul de catehetică-omiletică al fă cultăţii de Teologie din Sibiu, într-o discuţie destul de antrenantă între părintele profesor şi studenţi, unul dintre cursanţi, pe nume Ionuţ Lepădat, îl întreabă pe Părintele Constantin Necula:

părinte, de ce, la tunderea în monahism, se dau tot felul de nume, doar numele lui Iuda nu îl primeşte nimeni?! Bine, nu neapărat Iuda vânzătorul, ci celălalt Iuda! Nu mi se pare corect ca un nume care oricum a fost umplut de sens, apoi, de celălalt Iuda, să fie atât de blamat, încât să nu îl mai poată purta niciodată vreun monah!

Părintele profesor, deloc mirat, îi răspunse:

măi, Ionuţ Lepădat, într-adevăr, aşa e! Ai dreptate! Uite, dacă te vei călugări lar fi bine să înceapă cu tine această îndreptare.
70
Aşa că, uite, de la mine binecuvântare: de acum, Iuda Lepădatu să îţi fie numele!

Peste doar 4-5 ani, Ionuţ a fost tuns în monahism la una din mănăstirile cu frumoasă rânduială din Ardeal... Doar că, nici de data aceasta, numele Iuda nu a fost preluat de către un monah.
71
Convorbire telefonică privată...

Un om al Bisericii, în aeroport, discuta cu cineva la telefon. Se apropie de el un şmecheraş unul din aceia care mereu au câte ceva de comentat când văd vreun preot sau ierarh şi îl întreabă:

ce faci? Vorbeşti cu Dumnezeu?

da, cu El vorbesc!

pot să vorbesc şi eu cu El? Mi-L dai şi mie la telefon?

aş vrea să fac asta. însă e o mare problemă. Dumnezeu nu vorbeşte cu toţi proştii...
72
„Nu am ştiut că sârbii sunt greci...”

Se întâlneşte un credincios grec cu unul sârb. Popoare cunoscute, de altfel, pentru naţionalismul lor ortodox, pentru zelul cu care susţin că ei sunt cei mai cei dintre ortodocşi...

Grecul, către sârb:

şi voi sunteţi ortodocşi?!

desigur! Cum se poate să nu ştii aşa ceva? Ortodoxia pentru noi e totul, viaţă şi moarte, început şi sfârşit!

interesant! răspunse grecul. Nu am ştiut că sârbii sunt greci...
73
Studenţi, experţi în Noul Testament

La examenul de Noul Testament de la Facultatea de Teologie din Sibiu, în anul I, ne nimeriserăm într-o sală mare, încăpătoare, peste o sută de studenţi. Mulţi dintre noi erau cu restanţe repetate, unii fiind deja în anul terminal şi cu examenul de Noul Testament încă picat. Părintele Profesor intră în sală, se uită lung, atent, peste audienţă, şi exclamă:

ce fericire peste ţara aceasta! Vă daţi seama, atâţia studenţi care ştiu bine Noul Testament!...

În mod normal, noi am început să chicotim, să ne dăm coate...

de ce râdeţi? ne întrebă Părintele Profesor. Vă îndoiţi de fericirea ţării şi a neamului nostru, că are atâţia oameni de teologie care ştiu bine Noul Testament?

-Nu...
74
Vă îndoiţi cumva de ştiinţa voastră într-ale Scripturii? Nu, nu aveţi de ce! Pentru că atunci când veţi termina facultatea, veţi şti cu toţii destul de bine Noul Testament. Că, dacă nu va fi aşa, atunci mă îndoiesc destul de mult că veţi termina facultatea...
75
„Ce aveţi împotriva distracţiei tinerilor?”

Într-o conferinţă a părinţilor Mihai Iosu şi Constantin Necula (ambii profesori la Facultatea de Teologie Ortodoxă Andrei Şaguna din Sibiu), desfăşurată în aula şcolii de teologie sibiene, în 2003, la secţiunea întrebări, cineva din sală ridică o „problemă” spinoasă:

ce aveţi împotriva distracţiei tinerilor?

Răspunsul vine instantaneu, din partea Părintelui Constantin Necula:

-Tămâie, agheasmă...

76

Profesor fără reverendă

Părintele Spiridon Cândea de la Institutul teologic din Sibiu (1936-1968) mai uita câteodată să-şi ia reverenda şi intra la ore în haine civile. Cineva l-a informat pe mitropolitul Nicolae Bălan, care ţinea mult la prestigiul şcolii teologice sibiene. într-o discuţie între cei doi, mitropolitul Nicolae i-a spus:

am auzit că unii profesori nu-şi mai îmbracă reverenda când intră la cursuri.

La care Părintele Cândea, fără să se piardă cu firea, i-a răspuns prompt:

înaltpreasfinţia Voastră, vă dau cuvântul meu de onoare că n-am văzut pe niciunul dintre colegii mei să facă aşa ceva!

77

Un eventual „panegiric

Părintele profesor Dumitru Călugăr, cunoscut de toţi ca un „hâtru bun de glume”, i se adresează într-o pauză, în sala profesorală, Părintelui Mircea Păcurariu:

măi, Mircea, ştii ce m-am gândit? Ca la înmormântarea ta să-ţi ţin eu „un panegiric” frumos, aşa după cum meriţi!

Toţi au râs, cu excepţia Părintelui Grigorie Marcu, care i-a replicat foarte serios:

sinistră glumă! S-o mai vedem şi pe asta!

Dar lucrurile s-au petrecut tocmai pe dos, căci Părintele Păcurariu şi Părintele Abrudan i-au ţinut câte un panegiric Părintelui Dumitru Călugăr.

78

De va înseta cineva...

Undeva, prin părţile Moldovei de dincoace de Nistru, aşa după cum e obiceiul, de Bobotează un preot merge „cu crucea” prin casele oamenilor, adică pentru sfinţirea caselor enoriaşilor săi. Tot umblând din casă în casă, ajunge şi la mătuşa Aglaia, care, contrar obiceiului, nu se găsea înaintea uşii, cu lumânarea aprinsă, aşteptând binecuvântarea casei.

Părintele se uită în stânga, se uită în dreapta, intră în hol şi, cântând în Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat..., păşeşte în prima cameră. De undeva de după cuptior (cum se spune pe la ţară...) se aude dintr-o dată glasul răguşit, însă ferm, al mătuşii Aglaia:

părinte, dacă tot ai venit şi eşti în picioare, nu îmi dai şi mie un pahar cu apă?...

79

Un rector rămas dator

În primele trei decenii ale secolului al XX-lea, Institutul teologic-pedagogic din Sibiu era condus cu mâini forte de protosinghelul, apoi arhimandritul (la 60 de ani!, nu la 30, ca astăzi, fie vorba între noi...) Eusebiu Roşea, „doctor în drepturi” (sic!). Pe lângă faptul că era foarte exigent în privinţa disciplinei şi a ordinii în Institut, Părintele Roşea era şi de o corectitudine rar întâlnită. Părintele Nicolae Grebenea, fost vreo 20 de ani deţinut politic, povesteşte, în cartea sa, Amintiri din întuneric, că în 1928, când a fost pensionat părintele Roşea, şi-a făcut rânduială în acte şi a predat totul noului rector, Nicolae Colan. A fost chemat la biroul său şi studentul Nicolae Grebenea, căruia i-aspus:

Am constatat că, odată, după ce ai achitat o taxă, ţi-am rămas dator cu 25 de bani!!! Te-am chemat să ţi-i restitui!

Doamne, când vom mai avea asemenea oameni?!

80

Porecle studenţeşti

Părintele Ilie Moldovan, care preda Morala la Institutul teologic din Sibiu (devenit Facultate în 1992), i se adresează într-o zi Părintelui lector Ioan Glăjar, care preda Istoria religiilor.

— Părinte, ştii cum te-au botezat studenţii?

nu ştiu!

şamanul!

dar pe dumneata, întreabă Părintele Glăjar, ştii cum te-au botezat?

nu ştiu!

cosmonautul!

81

Liturghia darurilor mai înainte sfinţite

Se spune că episcopul Grigorie Leu, fost la Argeş, apoi la Huşi (t 1949), a făcut o vizită canonică într-o parohie rurală. A cercetat biserica, apoi l-a întrebat pe preot:

dar prosvecesnii (termen slav pentru Liturghia darurilor mai înainte sfinţite, n. n.) se mai fac pe la Sfinţia Ta?
Bietul preot a crezut că e vorba de ceva care trebuie pus în trăsura episcopului, drept pentru care a răspuns:
apoi, Preasfinţia Voastră, se mai fac şi pe la noi, dacă sunt îngrijite şi dă Dumnezeu ploaie la vreme...
82
Conversaţii exegetice
în compartimentul unui tren nimereşte un preot lângă doi tineri neoprotestanţi. Din dorinţa de a epata cu ştiinţa lor exactă asupra Sfintelor Scripturi, discuţia celor doi abunda, mai mereu, în trimiteri scripturistice, care să le întărească zicerile.
După câteva ore de nesomn, părintele, care nu se angrenase defel în jocul lor, cască larg... Unul din sectari, privindu-l cu subînţeles pe celălalt, rosteşte:
-Tobit 6, 3 (trimitere la versetul biblic în care se istoriseşte cum un peşte uriaş a vrut să îl înghită pe tânărul Tobie).
Părintele, impasibil, rosteşte plictisit
-Faptele Apostolilor 10,14. („Nicidecum, Doamne, căci niciodată n-am mâncat nimic spurcat sau necurat!")
83
„Prostia-i un năcaz...
părintele Teofil Părăian este întrebat odată de un credincios:
părinte, prostia e păcat?
La care părintele răspunde, în stilul său caracteristic:
dragă, nu e păcat! Cum să fie păcat?! Prostia-i un năcaz!...
84
Economie la binecuvântare
Un preot, ca orice părinte duhovnicesc ce se respectă, de fiecare dată, înainte de masă, obişnuia să spună rugăciunea de binecuvântare.
într-o bună zi, însă, în grabă mare, părintele ajunge acasă, se aşază la masă, ia în mână furculiţa şi cuţitul şi începe să mănânce cu poftă.
Doamna preoteasă, căreia nu îi scăpa, desigur, niciun gest necugetat al bărbatului său, îl observă şi, nedumerită, îl interpelează, destul de revoltat-duhovniceşte:
de ce nu ai cerut, părinte, Domnului să binecuvânteze mâncarea aceasta?
Părintele, foarte calm, îi răspunde:
draga mea, la talentul tău de reciclare a resturilor, sunt convins că nu există nimic pe masa asta ce să nu fi fost binecuvântat până acum de cel puţin patru ori.
85
Dificultate lingvistică
La Facultatea de Teologie din Sibiu, imediat după anii 90, fusese invitat un renumit teolog grec să conferenţieze pe o anumită temă. în discursul său, cum niciodată grecul nu se dezminte, musai că a trebuit să atingă şi înverşunatul naţionalism al ortodoxiei preferenţiale greceşti, ca fundament pentru toate celelalte spaţii ortodoxe.
Şi, la un moment dat, profesorului grec îi scapă o mostră de teologumenă elenă:
ştiţi foarte bine, cred, că, în rai, Adam şi Eva vorbeau greceşte. Sper că nu există dubii în acest sens.
Timid, de undeva dintr-un colţ al sălii, se ridică două degete ale unui student (ajuns apoi profesor la facultatea de teologie sibiană).
da. Ce vreţi să spuneţi, domnule student?
într-adevăr, acum mî s-a luminat o mare nedumerire teologică! Acum am
86
priceput şi eu de ce nu a înţeles Adam ce i-a spus Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu i-a poruncit în româneşte, şi Adam ştia numai greceşte, săracul...
87
„Părinte, hai să îţi dau o bere!..."
Acelaşi student, năbădăios nevoie mare, abitir mărturisitor al dreptei credinţe, mereu ieşea în centrul oraşului şi se contra cu un iehovist autohton pe tot felul de subiecte religioase. După lungi confruntări, în care nimeni nu reuşea să îl convingă pe celălalt de propriile-i încredinţări, studentul nostru, aflat în anul II de teologie, se duce la nenea iehovist, împăciuitor, şi-i spune:
uite, eu nu mai vreau să mă cert cu dumneata. Vreau să îţi spun doar că între mine şi voi e o prăpastie mare şi adâncă. E prăpastia iubirii mele. Dumneata niciodată n-o să reuşeşti să mă iubeşti cât te iubesc eu pe dumneata. Hristosul meu Cel înviat îmi dă această posibilitate de a iubi. Or, pentru voi, Hristos e doar o anexă în toată învăţătura voastră, lipsit de iubire şi compasiune...
88
Iehovistul, mut!
La care, un tip din spate, care asistase deseori la confruntările teologice dintre cei doi, are o reacţie neaoş ortodoxă:

asta a fost tare de tot! Hai să îţi dau o bere!

89

Predică „refrigerată”

S-au dus odată credincioşii dintr-o parohie la episcop să îl reclame pe bietul popă că, de un an de zile, le spune aceeaşi predică.

serios?! le spune episcopul. Cum aşa? Şi ce vă zice?

păi..., cum să vă spunem? Ne-aţi luat prea pe nepregătite. Nu prea ştim să vă spunem exact. însă tot timpul ne vorbeşte la fel, aceleaşi lucruri.

am înţeles. înseamnă că părintele nu v-a spus destul predica, dacă nu vă amintiţi despre ce vă vorbeşte. Ştiţi cum mă gândesc să rezolvăm problema aceasta spinoasă? Mergeţi acasă şi spuneţi-i preotului să vă spună iarăşi acea predică şi luaţi bine aminte, apoi mai veniţi să mai discutăm...

90

„Pravila, pravila...”

Un preot prăvilar (din aceia care adună multă lume, căreia îi deschide cartea, îi ghiceşte câte în lună şi în stele şi dă tot felul de dezleganii dubioase în stânga şi în dreapta) este mutat de episcopul locului, din buricul târgului, într-o capelă a cimitirului, situată undeva la ieşirea din oraş.

Nedumerit şi nemulţumit, preotul îl întreabă pe episcop:

preasfinţia Voastră, nu înţeleg de ce aţi hotărât să fiu mutat la capătul oraşului.

păi bine, părinte, nu am făcut decât bine oamenilor care te caută. Se înghesuiau cu toţii în centrul oraşului, săracii, de nu aveau unde să mai încapă. Aşa, unde eşti acum, pot face o coadă să îşi aşeze maşinile pe tot drumul naţional, ca să ajungă la tine la mântuire.

vai, Preasfinţite, dar eu nu am făcut nimic rău!...

91

Părintele Paisie, dezlegătorii! cu parul

În viaţa Părintelui Paisie de la Sihla există un moment interesant şi savuros, prin amuzamentul de situaţie şi atitudine.

Un tată de bună credinţă vine la Părintele Paisie, împreună cu fiul său, şi-i zice:

părinte, l-am adus pe fiul meu să-i citeşti nişte rugăciuni, dezlegări din acelea ale Sfântului Vasile cel Mare sau ce crezi dumneata că i-ar folosi.

92

dar ce face fiul dumitale? De ce are nevoie de dezlegări?

ce să îţi spun, părinte? Numai nu mă mai pot înţelege cu el. Bea mereu cu băieţii din sat, vine acasă şi nimic nu-i convine, să răţoieşte la maică-sa, o înjură, loveşte în stânga şi în dreapta, mereu cere bani, îi fură de prin casă... Numai nu mai reuşim să ne descurcăm cu el!

apăi, na, adă-l încoace, la părintele.

93

Şi se ridică părintele, îşi pune epitrahilul, se îndreaptă către gardul din apropiere, desprinde o ulucă (o bucata de lemn din acel gard) şi... începe să dea cu multă conştiinciozitate în bietul băiat! Şi dă-i! Şi dă-i!...

Tatăl copilului, înţepenit, şocat de-a dreptul şi speriat de ceea ce vede, abia
apucă să îngâne:

Ce faci, Părinte?! îl omori...

La care Părintele Paisie, foarte sigur pe sine, îi răspunde:

fiule, ăst soi de drac numai cu ăst soi de dezlegare se scoate!

94

Biserica Ortodoxă în Sf. Scriptură

într-o emisiune radiofonică în direct, Pr. Constantin Necula de la Sibiu este interpelat destul de tendenţios de un radio-ascultător:

Îl rog pe părintele să îmi spună unde găsim în Biblie scris, negru pe alb, cuvântul Biserica Ortodoxă. Că m-am săturat să tot aud că Biblia e ortodoxă.

Deloc pus în încurcătură, Părintele îi răspunde prompt:

pe pagina de gardă a Scripturii, acolo, sub titlu, vei vedea foarte clar scris: lapare cu binecuvântarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române”...

95

Buclucaşul fus orar

Un părinte mitropolit din Diaspora românească, a cărui eparhie se întinde până la capătul lumii, invitat de un părinte din Franţa, se întinde la discuţii cu părintele, sâmbătă seara, până spre miez de noapte. Dintr-odată, văzând că ceasul se apropie de ora 24, puţin stânjenit şi speriat, părintele îi spune vlădicii:

mă iertaţi, înaltpreasfinţia Voastră! Mai avem doar foarte puţin până la ora 12. Vă rog mult să gustăm ceva, că

îndată intrăm în ziua următoare şi nu mai avem voie să gustăm nimic.

Vai de mine, aşa e, îi răspunde mitropolitul. F. ora 12... După care fus orar din cadrul eparhiei mele?...

96

Gheorghe Octoih şi Costel Triod

La o facultate de teologie, ca în orice pădure în care, cât de îngrijită ar fi, tot se mai găsesc şi oareşce uscături, se prezintă o mamă cu fiica ei la părintele decan, povestindu-i cum că un anumit teolog i-ar cam fi pricinuit oarece probleme cu consecinţe destul de serioase, mai ales după o perioadă de aproximativ nouă luni, fiicei sale.

Intrigat, contrariat şi supărat, părintele decan încearcă să afle detalii.

cum arăta studentul? Ce ştiţi de el? De când vă ştiţi? Daţi-mi câteva date, ca să îl putem găsi.

Fata, luminată oarecum şi plină de speranţă, încearcă să vină în întâmpinarea părintelui decan:

nu ne-am ştiut şi nu ne-am cunoscut decât în acea seară. însă vă pot spune că e un băiat de înălţime potrivită, cu

97

barbă dacă îmi amintesc bine, de treabă, din câte mi s-a părut. Nu ştiu să vă spun foarte multe lucruri, pentru că nici eu nu eram prea trează, însă am reţinut un lucru foarte important! Ştiu cum îl cheamă!

A, atunci lucrurile sunt mult mai simple exclamă uşurat părintele decan, Gheorghe Octoih. Şi pe colegul lui, Costel Triod.

98

Năzuinţa unei mame

La un hram de biserică dintr-un sat sănătos românesc, aproape de satul părintelui episcop, venise la sărbătoare şi mama acestuia, auzind că vlădica va sluji Sfânta Liturghie acolo. Slujba frumoasă, cântarea de o frumuseţe rară, diaconul episcopului în plină desfăşurare...

După Sf. Liturghie, discuţie între episcop şi mamă:

cum mai eşti, mamă dragă? Eşti bine? Mă bucur mult că ai reuşit să ajungi şi matale aici. Oricum, şi eu aveam de gând, dacă tot am ajuns aici, să vin puţin şi pe acasă.

sunt bine, dragul mamei. Mulţămesc lui Dumnezeu! Măi, frumoasă slujbă! însă am şi eu doar o dorinţă, înainte să mor. Să te văd şi pe tine cântând aşa de frumos şi ascultat de atâta lume, în mijlocul preoţilor, ca părintele acela tânăr (diaconul, n. n.)...

99

„A fost om de treabă. Asta e...”

La o aniversare a Mitropolitului Antonie Plămădeală, după slujba de Te Deum, desfăşurată în capela Facultăţii de Teologie din Sibiu, ia cuvântul unul din părinţii profesori şi, vreme de 15-20 minute, nu mai conteneşte să aducă laude şi aprecieri celui sărbătorit.

Mitropolitul Antonie ascultă, ia aminte, iar după ce acela îşi termină alocuţiunea, ia şi el cuvântul şi spune:

În timp ce vorbea părintele profesor şi mă lăuda atât, am avut în faţa ochilor următoarea imagine... Mă vedeam întins pe catafalc, în faţa d-voastră, şi fiecare venind şi aducând flori şi spunând: A fost om de treabă. Asta e... însă staţi liniştiţi! Eu am ales doar ce îmi foloseşte. Celelalte au trecut pe lângă mine.

100

Mici „plăceri” omeneşti...

La un venerabil episcop de prin Moldova, când mai călcau şi preoţii pe bec, uneori, şi îşi simţeau conştiinţa încărcată foarte sau din pricini ceva mai duhovniceşti (nevoia de parohie nouă, binecuvântare pentru una sau alta...) -, se înfăţişau înaintea vlădicului şi, ca să facă impresie bună, se înarmau cu câte un generos buchet de flori.

preasfinţia Voastră, e pentru d-voastră. Un mic buchet de flori...

măi, dar ce, credeţi că eu mănânc flori?! Aistea-s pentru animale, pentru ierbivore... Aduceţi şi voi câte o portocală, câte o banană, să pot mânca şi eu...

101

„Unde-unde eşti, părinte?!”

Acelaşi vlădică, în vizită pastorală la Mănăstirea Horaiţa (Neamţ), slujind Sf. Liturghie într-una din duminici. Amvonul oratorului, în acest sfânt locaş, e situat chiar deasupra uşilor împărăteşti, deci deasupra Sfântului Altar.

La momentul cuvântului de învăţătură, părintele de rând se urcă în amvon şi rosteşte formula specifică de cerere de binecuvântare:

preasfinţia Voastră, binecuvântaţi să rostesc cuvânt de învăţătură...

Ieşind episcopul în faţa uşilor împărăteşti pentru a dărui binecuvântarea sa, se uită în dreapta-sus..., nimic! Amvonul, nicăieri! Se uită în stânga, nici vorbă de amvon! Se uită de jur-împrejur..., nicăieri amvonul!

Derutat, se opreşte, în faţa zecilor, poate sutelor de credincioşi prezenţi la Sfânta Liturghie, şi exclamă:

dar unde-unde eşti, părinte?!

102

Cincizecime în chioşc

Acelaşi, predicând de Sărbătoarea Rusaliilor despre Pogorârea Duhului Sfânt, în foişorul de sus (cum e denumit

generic în Scriptură acel loc), numai nu îşi amintea sintagma cu pricina, anume aceea de foişor.
Iată ce a ieşit:
şi cum stăteau adunaţi Sfinţii Apostoli şi Ucenici acolo, sus, în..., în...., ă... în chioşcul acela, sau cum i-o mai fi spunând...
103
îndemn la evlavie şi la lacrimi de pocăinţă
Acelaşi, la o înmormântare, în cimitir, predicând celor îndureraţi de cumplita pierdere:
lacrimile d-voastră pentru cel plecat dintre noi, dacă ştim să le canalizăm cum trebuie, atunci ele pot fi şi nestemate de preţ înaintea lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră. Sfinţii Părinţi vorbesc chiar despre faptul că noi trebuie să căutăm prilejuri de a ne porni lacrimile, în felul acesta sensibilizându-ne pentru apropierea de Dumnezeu. De aceea, iubiţi credincioşi, căutaţi prilejuri şi situaţii în care, loviţi de împrejurările vieţii, să reuşiţi să daţi drumul lacrimilor şi să le îndreptaţi spre Dumnezeu. Cum putem să ne sensibilizăm? Gândindu-ne la lucruri ce ne mişcă, ce ne întristează sau înduioşează.
Să vă dau doar un exemplu, iubiţii mei, că tot suntem în cimitir. încercaţi să vă
104
apropiaţi, fiecare din d-voastră, de exemplu, de crucea mamii voastre, şi să vă gândiţi, să vă amintiţi cum vă ţinea pe braţe, cum vă mângâia, cum avea grijă de voi...
105
„Apropie-te, diacone!"
Spre deosebire de...
La Sfânta Liturghie. Diaconul slujitor, aflat la prima sa Liturghie în practică, când urmează momentul împărtăşirii, episcopul iese în faţa Sfântului Altar şi rosteşte formula liturgică specific-consacrată:
„Apropie-te, diacone!"
Diaconul se apropie, face ochii mari, şi nevinovat, cu tremur în glas, întreabă: Da' di ce?...
Să te împărtăşesc, nesimţitule!...
106
Spre deosebire de...
Părintele Profesor Vasile Mihoc este întrebat la un moment dat:
de ce noi, ortodocşii, suntem mereu în întârziere, mereu neorganizaţi, mereu lăsând pe mâine ce am avea de făcut azi? Spre deosebire de catolici sau protestanţi, de pildă, care ştiu foarte bine ce au de făcut şi peste un an de zile. Cu un mod de lucru foarte organizat, structurat, bine stabilit dinainte.
explicaţia e una foarte simplă, răspunde părintele profesor. Aşa e, într-adevăr, precum ziceţi. Atât catolicii, cât şi protestanţii şi neoprotestanţii ştiu foarte bine că misiunea lor se încheie aici, pe pământ, şi de aceea se grăbesc să le poată face pe toate cât mai repede, mai organizat.
Spre deosebire de ei însă, ortodocşii au şi o veşnicie înainte. Şi nădejdea lor e că, dacă nu reuşesc să facă tot ce şi-au propus aici, oricum urmează veşnicia...
107
Reciprocitate etnică
Aflat în Italia, aceluiaşi părinte profesor un interlocutor italian îi reproşează:
de când au venit românii în Italia, viaţa noastră e un chin. Numai crime, violuri, tâlhării auzi din partea românilor. Ne-aţi trimis aici tot ce aveaţi mai rău, scursurile societăţii...
cred că problema se pune puţin altfel, i-a replicat părintele profesor. Mai degrabă putem discuta aici în termeni de echitabilă reciprocitate. Ce ne-aţi trimis d-voastră, ca imperiu cuceritor, când aţi colonizat teritoriul României de astăzi, acum aproape 2000 de ani? Ne-aţi trimis tot ce aveaţi mai de joasă speţă atunci în Imperiul Roman: colonişti de toate soiurile, total lipsiţi de morală, legionari fără niciun scrupul, oameni fără niciun Dumnezeu. Acum, noi nu facem decât să vă trimitem înapoi ceea ce d-voastră aţi binevoit atunci să expulzaţi pe teritoriul actualei Românii.
108
La Poarta Raiului
Unul dintre întemniţaţii închisorilor comuniste, aparţinător Mişcării Oastea Domnului, Cornel Rusu, în vreme de încarcerare are mereu dispute teologice cu anumiţi colegi de celulă cu încredinţări neoprotestante. Aceştia, înverşunaţi şi făcând corp comun în a-l combate cornel Rusu fiind singurul ortodox dintre ei insistă exasperant de agresiv pe obligativitatea botezului la o vârstă matură (rebotezare, în fond...), pe „pocăinţa" în specificul duh neoprotestant, spunându-i:
frate, nu există mântuire pentru tine dacă nu te lepezi de Ortodoxie! Chiar nu înţelegi că nu te mântuieşti dacă nu te botezi?
ba înţeleg ce ziceţi voi... Asta s-ar întâmpla, desigur, dacă unul dintre voi ar sta la poarta Raiului. Din fericire însă, acolo, la intrarea în Rai, stă doar Dumnezeu şi El, numai El hotărăşte, prin mila şi îndurarea Sa, cine intră şi cine nu în împărăţia Cerurilor.

109

Dracul de la ora cinci

în România anilor 1950, Pr. Constantin Galeriu, paroh într-o biserică din zona industrială a oraşului Ploieşti, duminică de duminică încerca, prin eforturi misionare cât mai diverse şi mai intense, să apropie lumea de biserică. în afară de câteva băbuţe, niscaiva cerşetori şi vreo doi câini jigăriţi pripăşiţi prin curtea bisericii, nimeni nu se ostenea să se apropie de lăcaşul lui Dumnezeu. Părintele, proaspăt numit, se chinuia zi şi noapte şi se tot întreba ce soluţii să găsească pentru a ieşi din acest impas.

într-o duminică dimineaţă, după rugăciune, dintr-odată, se lumină tot la faţă: ştia ce avea de făcut! După Sfânta Liturghie, în prezenţa celor câţiva creştini, entuziasmat,
a făcut un anunţ cu totul neobişnuit:

fraţii mei şi iubiţi credincioşi! Aseară, pe când mă rugam, mi s-a întâmplat o minune! Mi s-a arătat însuşi Necuratul! Cu

110

chipul lui hidos, înspăimântător, auziţi nesimţire la el: mi-a spus că va veni la noi, în sfânta biserică, peste trei zile, adică miercuri după-amiază, la ora cinci! Vă rog să-i anunţaţi pe toţi credincioşii din parohia noastră, pe rudele şi vecinii dumneavoastră, pentru că dracul, într-o înfăţişare văzută, de acest fel, la biserică, nu vine deloc des...

Apoi părintele tăcu îngrijorat, retrăgându-se cu paşi mărunţi spre Sfântul Altar.

Peste trei zile, încă de pe la orele amiezii, biserica dădea deja pe afară de credincioşi! înăuntru, puzderie de oameni, de nu mai aveai unde arunca un ac! Curtea bisericii abia mai reuşea să cuprindă lumea, care se înghesuia, fiecare cum putea, să reuşească să mai prindă câte un colţ de gard, de care să se agaţe cumva... Din când în când, Părintele ieşea pe uşile diaconeşti, scruta depărtările cu o privire neliniştită şi speriată, îşi privea îngrijorat ceasul, dădea preocupat din cap, pentru a intra apoi din nou în Sfântul Altar, la adăpost.

Pe la cinci fără un sfert, tensiunea atinsese cote de maximă intensitate. Cu toţii, înlemniţi, aşteptau înfriguraţi apariţia Necuratului, de puteai să auzi şi o muscă dacă ar fi îndrăznit să zumzăie prin preajmă! Cu răsuflarea tăiată, toţi „credincioşii” noştri priveau hipnotizaţi spre Sfântul

111

Altar, fără a mişca un deget, ca nu cumva să sperie duhul cel mult aşteptat...

Părintele îşi făcu apariţia pentru ultima dată. Cu broboane de sudoare pe obraji, gâtuit de emoţie, uitându-se tot timpul la ceas, se uita mereu iscoditor spre cer. Din strană, imediat îşi făcu loc tiptil lângă el şi preoteasa.

Pendula bătu necruţător ora cinci! Puzderia de oameni nu mai reuşea nici măcar să respire! O linişte de moarte se aşternu peste toată comunitatea... Dintr-odată, o bătrânică, ceva mai în spate, începe să se prelingă pe jos, într-un leşin de neevitat. Ceva mai încolo, un copil izbucneşte într-un plâns sfâşietor.

La ora cinci şi un sfert, atmosfera începe să se detensioneze uşor... Chiar dacă toţi veniseră să îl vadă pe dracul în piele şi oase, absenţa sa parcă i-a uşurat.

Într-un târziu, de după catapeteasmă, apăru Părintele Constantin:

iubiţii mei, după cum aţi putut observa fiecare din frăţiile voastre, dracul tot neserios şi mincinos a rămas! Nici de data aceasta nu s-a ţinut de promisiune şi nu a apărut, aşa după cum a spus. Şi d-voastră, care aţi venit în număr atât de mare să-l vedeţi!... Dar ştiţi ceva? Dacă la întâlnirea cu Ucigă-l Crucea sunteţi prezenţi atât de mulţi, de ce nu aţi veni tot atâţia

112

şi la întâlnirea cu Dumnezeu, Care chiar nu minte niciodată şi e prezent Liturghie de Liturghie în sfânta noastră biserică?! Vă şade frumos să veniţi numai la dracul, iar la Dumnezeu să vă găsiţi mereu câte altceva de făcut, doar-doar să nu ajungeţi cumva la Sfânta Biserică?!

113

„Aşa pot fi şi eu profesor...”

Vrednicul de pomenire Părinte Profesor Dumitru Călugăr obişnuia, când venea la cursuri, să se aşeze la catedră şi, după intrarea în atmosfera de lucru cu studenţii» să îşi deschidă cartea, notiţele, şi să îşi predea cursul citind din sursele cu care venea de acasă.

Unul dintre studenţii teologi, la un moment dat, indignat oarecum că la examen nu picase tocmai pe subiect, îi spune:

păi bine, Părinte profesor, d-voastră vă vine uşor să ştiţi toate aceste lucruri şi să ni le predaţi, cu cursul în faţă. Aşa pot şi eu să fiu profesor, în locul Sfinţiei Voastre...

da, aşa e! îi răspunse Părintele Dumitru Călugăr. Nu e greu să faci ce fac eu acum. Greu e să ajungi însă să fii în stare să îţi pregăteşti cursul, să ai apoi din ce îl citi.

114

Când diaconul sau preotul e mai mare decât episcopul

în vremurile de început ale învăţământului teologic în special, mulţi dintre profesori, ca şi în vremurile noastre, de altfel, erau diaconi sau preoţi. Situaţia oarecum delicată se ivea însă când între studenţii cursanţi ai acestor unităţi

de învăţământ teologic se înscriau şi unii ierarhi, arhierei care îşi începeau sau îşi completau studiile după investirea în treapta ierarhică la care au fost chemaţi. Din punct de vedere canonic, desigur că situaţia era cel puţin hilară, deoarece ca episcop, având plenitudinea dimensiunii învăţătoreşti dăruită de Dumnezeu la investire, trebuia să fii examinat de un diacon sau preot.

De aceea, unul dintre profesorii examinatori, preot, la unul dintre examene, trezindu-se în faţa sa cu părintele episcop şi trebuind să îl întrebe despre învăţătura
115
Bisericii referitoare la Sf. Treime, formulă subiectul în felul următor:

- Preasfinţite Părinte, cum ne învăţaţi Preasfinţia Voastră despre Sfânta Treime?...
116
Dispute teologice

Unul dintre părinţii profesori, şofând într-un drum destul de lung dinspre Ardeal spre Moldova, este oprit, la un moment dat, pentru depăşirea vitezei regulamentare, de către poliţie. Părintele încearcă să se scuze în fel şi chip: că drumul e lung, că trebuie să ajungă repede, că are o mulţime de probleme de rezolvat, că nu îi stă în obişnuinţă să conducă în felul acesta... Agentul de circulaţie, numai nu se dă bătut şi basta!

Atunci, părintele profesor recurge la un subterfugiu teologic...

şi d-voastră, domnule poliţist, sunteţi creştin, nu-i aşa?

da, aşa e. Sunt creştin ortodox.

frumos... Mă bucur să aud asta. înseamnă că spuneţi şi Tatăl nostru, nu-i aşa?

da, desigur că spun.

şi cum spune acolo: „...Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm
117
greşiţilor noştri... ” Aşa că, vă rog frumos, să iertăm de data asta, pentru că ni se va ierta şi nouă precum iertăm altora.

aşa e, părinte! însă cum spune puţin mai jos? „Şi nu ne duce pe noi în ispită...”
118
Ultimul sau primul?

Un părinte călugăr, diacon al unui părinte arhiepiscop, se înscrie şi el la Facultatea de Teologie. Se pregăteşte şi el cum apucă, printre o mulţime de alte ascultări, şi vine la examen. La rezultate, părintele nostru reuşeşte ultimul pe lista de admitere. Întors acasă, părintele arhiepiscop îl întreabă:

ei, cum a fost? Eşti student teolog?

ufff... Ce să vă spun, înaltpreasfinţite Părinte? După mine s-a tras linia. Am fost ultimul de pe listă...

înaltpreasfinţia Sa îl priveşte sfătos şi îi răspunde:

ai fi vrut cumva să se fi tras linia înaintea ta, să fii primul de pe cealaltă listă?!...
119
„Trebuie să vă pocăiţi!”

Petru Groza, om politic şi unul din cei mai buni oratori ai vremii sale, în vreme ce activa abitir în Frontul Plugarilor al cărui preşedinte a fost până în 1953 (când a fost desfiinţat) nimereşte într-una din zile, în campania sa electorală, într-un sat din inima Ardealului.

în mijlocul satului, mulţime de lume, venită să îl asculte pe Domnul Petru Groza. Care din sat, care din aşezările vecine, de jur-împrejur, adunaţi să îl întâlnească pe vestitul politician.

Petru Groza îşi începe discursul, cu mult patetism şi forţă retorică. Mulţimea, extaziată! Promisiuni electorale, artificii de limbaj, sloganuri preluate şi Multiplicate din gură în gură...

Dintr-odată, din mijlocul mulţimii, cineva se agită din toţi rărunchii să i se adreseze şi el lui Petru Groza. O figură foarte cunoscută,
120
de altfel, pentru întreaga zonă. Nimeni altul decât Moş Gheorghe, cunoscut pentru apartenenţa sa la Oastea Domnului (asociaţie religioasă din cadrul Bisericii Ortodoxe Române) şi pentru zelul său misionar.

Observându-l, într-un târziu, Petru Groza îi dă cuvântul:

vă mulţumim mult pentru că aţi venit între noi, stimate domnule Petru Groza. V-am ascultat cu mare atenţie, însă trebuie să vă spun şi eu un lucru, foarte important...

da, vă rog, stimate cetăţean...

domnule Petru Groza, ceea ce trebuie să vă spun e că vă lipseşte un singur lucru: trebuie să vă pocăiţi! Dacă nu vă întoarceţi la Dumnezeu, în zadar luptaţi să ajungeţi mare şi să faceţi ceva pentru ţara asta! Fără Dumnezeu, nu puteţi face nimic! Deci, trebuie să vă pocăiţi, domnule Petru Groza!

Politicianul, înmărmurit! Moş Gheorghe îşi continua foarte aprins predica, încercând să îşi ducă mărturisirea cu vreme şi fără de vreme, doar-doar l-o îndupleca cumva şi pe Groza să se apropie de Dumnezeu. Derutat, politicianul îi şopteşte unuia dintre acoliţii săi:

du-te şi dă-i nişte bani netotului ăluia, că nu mai scăpăm de el. închide-i gura cu niscaiva parale.

121

Acesta, conştiincios, se strecoară prin mulţime şi execută misiunea...

Din mijlocul sătenilor, după doar câteva momente, se aude din nou glasul lui Moş Gheorghe:

Domnule Petru Groza! Sunteţi un om de omenie... Vă mulţumesc mult pentru bani, însă tot trebuie să vă pocăiţi!...

122

Oameni cumsecade

Acum câţiva ani, fiul unui preot ardelean, nimerit într-o conjunctură... nepotrivită, este prins de poliţie, trimis în instanţă pentru tot felul de lucruri şi condamnat cu executare la închisoarea Aiud.

Părinţii, traumatizaţi de experienţa la care au fost supuşi, încearcă să îi fie alături, cum ştiu ei mai bine, fiului lor. Părintele, tatăl copilului, îl sună pe preotul capelan de la Aiud şi îl roagă să aibă grijă de fiul său, să îl apropie cumva de biserica din penitenciar, să se îngrijească oarecum de tânăr, pentru a nu ajunge în alte cine ştie ce dependenţe şi situaţii dramatice.

Părintele capelan îl aşteaptă pe tânăr la venirea în penitenciar şi, după formalităţile de rigoare, îl duce la celula în care va fi cazat pentru vremea pe care o va petrece aici.

Intră în celulă şi le spune celorlalţi condamnaţi, viitorii colegi de celulă ai fiului de preot:

123

măi băieţi, aveţi, de azi, un nou coleg. vă rog mult, aveţi grijă de el. Să nu aud că i-aţi făcut vreo măgărie. E de-al nostru şi e unul din prietenii mei...

dar Se poate, domn Părinte? Sigur că avem grijă de el. Doar suntem oameni cumsecade..., răspunse şeful celulei, un bărbat la vreo 40 de ani, condamnat pentru omor calificat, cu trei crime la activ...

124

îngeraşi la somn

La una dintre mănăstirile româneşti din Ucraina, din zona Cernăuţilor, foarte primitoare de oaspeţi de dincolo de graniţă, în apropierea Crăciunului, seara târziu, un grup de copii români se joacă cu mare chef în curtea mănăstirii. Desigur că ora târzie, frigul de afară, gălăgia tot mai asurzitoare i-au făcut pe mulţi dintre părinţi să se preumble spre odraslele lor, chemându-i la culcare... însă, demersuri zadarnice! Copiii numai nu se lăsau duşi la somn!

La un moment dat, se apropie de ei un călugăr cu adevărat... rus, vieţuitor al obştii de aici. Adică un zdrahon de om, la peste doi metri înălţime şi la peste 120-130 kg, cu o privire extrem de vioaie şi hotărâtă, un mers apăsat (chiar foarte apăsat, am putea spune...), reprezentativ, cu alte cuvinte, pentru cinul monahal pravoslavnic.

Se opreşte în faţa grupului şturlubatic, se uită voit mieros spre micuţii zglobii şi zgomotoşi

125

şi, cu vocea-i ceva mai baritonală, rezonantă în toată curtea mănăstirii, îngână:

Copilaşi! Îngeraşi la somn...

La auzul unei asemenea urări, în doar câteva minute, nu ai mai găsit picioruş de copilaş rătăcit pe afară ori guriţă zgomotoasă în toată mănăstirea!

126

Ierarh de patru sute de ani

într-un sat uitat de lume, cu anevoie şi după foarte-foarte multă vreme, reuşeşte şi episcopul locului să îşi facă timp să ajungă în mijlocul credincioşilor, cu ocazia hramului. E drept că nu a venit nici de această dată cu mare tragere de inimă; ba, mai mult, unii chiar ar fi zis că oareşce constrângeri l-au determinat să ajungă, în sfârşit, şi în mijlocul credincioşilor de aici.

Are loc Sf. Liturghie, apoi predica vlădicii, masa... Doar că episcopul, nu ştiu cum se face, nu era mai deloc în apele lui. Toată slujba avusese o atitudine voit superioară şi arogantă, o privire nu tocmai blajină asupra credincioşilor... Ba, dacă e să ne gândim bine, chiar în predică parcă îi scăpaseră inclusiv câteva aluzii puţin răutăcioase la adresa unora sau altora, direct implicaţi în sărbătoarea satului.

în final, când să se urce în maşină, se apropie de episcop un bătrân venerabil al

127

aşezării, foarte respectat pentru verticalitatea şi ţinuta sa morală între oamenii satului.

preasfinţite Părinte, mă iertaţi... Ştiţi de când nu a mai fost un episcop aici, la noi în sat?

nu, nu ştiu...

de patru sute de ani!

a, păi vezi... A venit timpul. Nu puteam să nu vin, dacă aşa stă treaba. Patru sute de ani e o perioadă nepermis de mare.

-Aşae, Preasfinţite. Patru sute de ani...

Şi, aplecându-se smerit să îi sărute dreapta, adăugă:

însă nici să nu mai vină patru sute de ani!...

128

„Doamne, dă-mi putere!...”

Câţiva părinţi, la o masă extrem de copioasă. Se serveşte un fel de mâncare, două, trei, patru... Adicătelea, la fiecare fel de mâncare, alte câteva feluri de feluri!

După o vreme îndelungată de servire şi continuă îmbuibare, când au crezut şi ei că s-a terminat masa, gazda apare cu încă vreo câteva tipuri de nebunatice prăjituri, cărora li s-au anexat, aşa, în treacăt, câteva zvăpăiate de clătite şi încă vreo câţiva răutăcioşi de papanaşi, numai buni de înciudat musafirii.

La capătul puterilor de asimilare gastronomică, unul dintre părinţi, ridicând involuntar şi, ca pe o ultimă speranţă salvatoare, mâinile către cer, abia reuşi să îngâne:

doamne, dă-mi putere...

129

„Ai predicat mai bine decât Duhul Sfânt!...”

Un ierarh ajunge în vizită pastorală la una dintre bisericile eparhiei sale şi, după Sf. Liturghie, vrea să îl audă pe părintele paroh cum predică.

Acesta, luat oarecum pe nepregătite, cu destulă emoţie, urcă în amvon şi îşi începe cuvântul. Necazul e că, nu-i vorbă, reuşise cu o seară înainte să se uite puţin peste notiţele referitoare la Evanghelia Duminicii, însă o făcuse în treacăt, ca mai mereu. De unde să ştie el că taman acum va ajunge, inopinat, şi vlădica, tocmai la biserica sa?!

După predică, episcopul îl cheamă şi îi spune:

părinte, ai putea să predici chiar binişor... Dacă ai fi predicat ca în primele cinci minute, te-ai fi descurcat chiar bine. însă următoarele zece minute au fost jalnice tare.

130

— Păi, Preasfinţite Părinte, cum să vă spun?... M-am pregătit aseară aşa, cât am reuşit şi eu, după puterile mele, să le spun ceva credincioşilor. Ce am citit, pregătirea de aseară, m-a ajutat să le vorbesc cele cinci minute, despre care spuneţi Preasfinţia Voastră. însă, pentru celelalte zece minute, am lăsat şi Duhul Sfânt să lucreze, să predice...

apăi, ce să spun, Părinte? Ai cuvântul meu de episcop că ai predicat mai bine decât Duhul Sfânt!...

131

„Ai scris per-fect! Trei!...”

După unul din examenele din cursul unei facultăţi de teologie, la o disciplină oarecare, ce se nimerise a fi cea de morală, părintele profesor Ilie Moldovan, la următoarea oră de curs, vine cu rezultatele. Aşa după cum obişnuia, ţinea ca, odată cu comunicarea notelor, să facă şi anumite referiri la modul în care prestase fiecare student în parte la examinarea la care a fost supus.

Ajungând la unul dintre studenţi, cu vocea-i blândă, dar şi specific de sacadată, extrem de proprie, i se adresă:

dom-nu-le! Ai scris per-fect! Nota... 3! Ai scris per-fect! însă nu la su-bi-ec-tul la care tre-bu-ia!

132

„Shalom! Salam!...”

Doi mari părinţi profesori poposiseră, pentru ceva vreme, în Ierusalim, pentru oareşce studii doctorale. Vremuri grele, atât în ţară, unde Ceauşescu era în plină expansiune guvernatoare, cât şi în Israel, unde studenţii români nu erau deloc favorizaţii neamului lui Iţic...

Ca tot românul care se respectă, şi cei doi profesori de teologie au încercat să găsească niscaiva soluţii să mai facă şi ei un bănuţ de cărţi, studii şi, de ce nu, chiar să mai trimită şi acasă măcar din când în când câte ceva. Aşa se face că, sondând piaţa autohtonă şi orizonturile de aşteptare ale iudeilor conlocuitori, au găsit una dintre trebuinţele majore ale neamului ales: salamul. Iar dacă era şi „de Sibiu”, cu atât mai bine.

în sporadicele lor vizite, soţiile părinţilor aflaţi vremelnic în ţara lui Ieshua musai

133

că se înfăţişau soţilor lor cu straiţele pline cu salam. După această etapă, destul de temerară şi ea, având în vedere transmutarea peste graniţe şi graniţe, urma momentul valorificării mărfii. Procedeu nu tocmai complicat, având în vedere că se aflau în ţara negoţului prin excelenţă.

Prin urmare, soţiile sau chiar părinţii înşişi se înfăţişau în câte un magazin şi pronunţau tare şi îmbietor de apăsat:

salam! Salam...

La care evreii, politicoşi şi de bun-simţ, nu întârziau să răspundă:

shalom! Shalom...

134

„Cool man!...”

Un mitropolit român trebuia să participe la o întâlnire diplomatică în New York. Ajuns pe aeroport, când tocmai îşi aranja engolpionul şi camilafca, să se pregătească de întâlnirea oficială, un tânăr negru se opri siderat în faţa sa!

îl măsură de jos în sus şi de sus în jos, în câteva rânduri, se opri extaziat asupra însemnelor arhiereşti şi, absolut radiind de încântare, exclamă:

cool man!!!

135

Tăiatul voii

Un frate de mănăstire, foarte sârguincios şi grabnic voitoriu de a ajunge la o stare duhovnicească înaltă, se lupta mult cu sine însuşi şi ispitele din jur, pentru a-şi păstra viaţa frumoasă, rodnică sub raport spiritual.

într-una din zile, bucuros nevoie mare, îi povesteşte unuia dintre părinţi cum a trecut el doar cu ceva vreme în urmă peste o ispită din cele mai grele...

să vezi, Părinte! Intru până în bucătărie să beau un pahar cu apă. Şi, ce să vezi? Pe masă, un cozonac tocmai scos din cuptor, din care cineva tăiase două felii... Un miros, cum să îţi spun, de te înnebunea, nu alta! Ufff.... Ce să fac? Aşa mă năpădise o poftă de cozonac, de parcă toţi dracii s-au vorbit să mă ducă în bucătărie tocmai când scotea fratele cozonacul din cuptor! însă, Părinte, m-am uitat în Sus, am cerut ajutorul Domnului şi mi-am tăiat voia!

136

Dar să vezi, asta nu e tot! Când să ies, intră pe uşă Părintele Ipatie, cu o sticlă de vin roşu, adusă tocmai atunci din pivniţă. Afară, cald de te cureţi cu zile, vinul, rece de mori de oftică! Iar Părintele Ipatie mă îmbie să gust şi eu un pahar. Ce să mă fac, Părinte? Am zbughit-o pe uşă, fără să mă uit înapoi, numai să nu mă biruiască ispita! Şi, uite aşa, am reuşit să îmi tai şi de această dată voia!

ei, asta nu e nimic, frate! îi răspunse Părintele. Să vezi ce am păţit eu! Mă duc şi eu la bucătărie, cred că tot cam pe când ai fost şi matale, că tocmai am găsit cozonacul proaspăt scos din cuptor, aşezat cu grijă pe masă. Ce miresme îmbietoare, ce rumeneală ispititoare! Aşa nu îmi trebuia să mănânc cozonac! Pentru că este post, ştii bine. Nu îmi trebuia şi gata! Dar ce să fac? Am luat cuţitul de pe masă, am tăiat două felii, mi-am tăiat voia şi... am mâncat-o pe a treia!

Ies din bucătărie, să merg şi eu la treabă şi, în dreptul pivniţei, îl întâlnesc pe Părintele Ipatie. Tocmai ieşea din pivniţă cu o sticlă de vin într-o mână şi cu un pahar în alta. Na, şi mă îmbie cu un pahar de vin roşu, rece ca gheaţa, aşa, la botul calului. Aşa nu îmi trebuia vin! Să nu îl văd! însă, ce să fac, mi-am tăiat voia şi am băut un pahar!

137

Vecinătăţi incomode

O doamnă, exasperant de agasantă, îl opreşte pe un mare teolog şi îl întreabă:

Părinte profesor, spuneţi-mi, vă rog, e chiar adevărat că în Rai ne vom întâlni cu cei dragi ai noştri?

- Da, aşa e! îi răspunde teologul. Dar şi cu ceilalţi...

138

Părinţii şi fraţii lui

în timpul patriarhului Iustinian (1948-1977), slujea la Patriarhie un călugăr moldovean şugubăţ, cu numele Mitrofan, cunoscut de toţi pentru vorbele sale de duh. Pentru 10 ianuarie 1982 era convocată Adunarea Naţională Bisericească la Patriarhie, în vederea alegerii noului mitropolit al Ardealului. Se ştia că va fi ales episcopul Buzăului, Antonie Plămădeală. înainte de începerea lucrărilor, unul din membrii Adunării elective îl întreabă pe Părintele Mitrofan:

părinte, n-ai aflat cine va fi ales?

La care Mitrofan răspunde:

nu... Nu ştiu nimic! Nu ştiu! Ştiu doar atât, că părinţii şi fraţii lui sunt în sala de şedinţe!

139

Lepădarea de satana

O credincioasă din Banat vine cu un prunc la botez, în calitate de naşă.

La „lepădări”, preotul o întreabă:

-Te lepezi de satana?...

La care naşa răspunde:

m-aş lepăda, doni părince dragă,

d-apoi nu ştiu cum, că tăt după mine să ţâne blăstâmatu şi mi-i milă de el să-l las sângur.

140

„Via” şi „cucuruzul”

Se spune că un ierarh din Banat a săvârşit Sfânta Liturghie într-o parohie rurală. La Sfinte Dumnezeule a rostit binecuvântarea cunoscută: Doamne, Doamne, caută din cer şi vezi şi cercetează via aceasta pe care a sădit-o dreapta Ta şi o desăvârşeşte pe ea.

întorcându-se în altar, crâsnicul i-a atras atenţia că a greşit:

preasfinţite, n-o fost bine, că doar via îi prădial, aici avem cucuruzu.

141

„Bravo, Petre!”

Prin anii 1948, la un examen de an la Academia teologică din Timişoara, fiind prezent şi mitropolitul de atunci, Vasile Lăzărescu, părintele profesor Sofronie Vlad examina pe un student la Noul Testament, pe tema mărturisirii făcute de Apostolul Petru: Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Cel Viu (Mt 16, 16).

şi ce a zis Mântuitorul după această mărturisire? îl întreabă profesorul.

bravo, Petre! răspunde studentul.

bravo, măgarule! completează iritat profesorul. Să vii la toamnă!
Toată comisia a izbucnit în râs, după care mitropolitul, împăciuitor, s-a adresat părintelui profesor:
dă-i şapte, pentru distracţie!
142
De la Pr. Ioan Zăgrean citare
într-o duminică, părintele profesor Mircea Păcurariu a intrat în altarul catedralei mai târziu, după ce începuse Sf. Liturghie. Părintele Zăgrean, fiind diacon, stătea în dreapta preotului, în timp ce alţii rosteau ecteniile. După ce s-a salutat cu părintele Păcurariu, l-a întrebat:
tu vezi ce-i azi aici?
Nedumerit, Părintele îi răspunde:
nu văd nimic deosebit.
La aceasta, părintele Zăgrean îi răspunde iritat:
nu vezi că-s mai mulţi diaconi decât popi? Poţi să dai cu ei după câini!
Într-adevăr, erau şapte diaconi şi doar trei preoţi.
143
Doi peştişori şi cinci franzeluţe
Prin anii 50 ai secolului trecut, părintele profesor Grigorie Marcu examina o studentă la Noul Testament.
-Te rog, spune-mi o minune făcută de Mântuitorul asupra naturii!
Studenta:
înmulţirea celor doi peştişori...
Părintele Grigorie Marcu completează,
vădit iritat:
şi a celor cinci franzeluţe!
144
O perlă de la o lucrare scrisă de la examenul de admitere (prin anii 80)
„Sfântul Apostol Pavel a plecat spre Roma cu corabia, iar după ce s-a scufundat corabia, şi-a continuat drumul pe jos...”
145
Altul (tot pe atunci)
„Iar şarpele, văzând-o pe Eva a întrebat-o: „singurică, singurică....
146
De la un examen de admitere (prin anii 80)
„Noul Testament de la Bălgrad a fost tipărit la Suceava în anul 1648, în timpul mitropolitului Simion Ştefan al Ţării Româneşti!”
O adevărată unitate românească”.
147
Examen fericit
Părintele profesor Mircea Păcurariu examina la Istoria Bisericii Române un preot de la „fără frecvenţă”. I-a cerut carnetul şi i-a trecut în carnet nota dorită: 6.
Preotul-student a văzut nota şi a exclamat în culmea fericirii:
- Părinte profesor, vă mulţumesc! Sunteţi o bomboană!
148
Examen şi înmormântare
Un preot, student la „fără frecvenţă”, l-a oprit pe părintele profesor Mircea Păcurariu şi l-a întrebat când poate să dea examen la Istoria Bisericii Române.
Părintele i-a răspuns:
sâmbătă, când este fixat examenul pentru cei de la fără frecvenţă!
Dar preotul, de colo:
părinte profesor, vă rog, ascultaţi-mă azi, căci sâmbătă am o înmormântare.
Părintele profesor:
da de unde ştii că vei avea sâmbătă o înmormântare, căci azi e abia marţi?!
La care preotul, vădit încurcat, răspunde:
credinciosul respectiv e foarte bolnav şi ştiu că o să moară până atunci!
Profesorul îi răspunde:
roagă-te pentru el, ca să moară sâmbătă, să-l poţi înmormânta luni!
149
Misionari în Africa de Sud
Doi studenţi din anul II se prezintă la biroul părintelui profesor Mircea Păcurariu, pe când era decan, şi-i expun

scopul vizitei:
părinte decan, noi vrem să plecăm misionari în Africa de Sud!
Părintele decan le răspunde:
foarte bine, dar până atunci plecaţi imediat la cursuri!
150
Intervenţie pentru un student
Un colonel de Securitate, care „răspundea” de Arhiepiscopie şi de Institutul Teologic din Sibiu, îl întâlneşte pe părintele profesor Mircea Păcurariu în biroul rectorului. în mână avea un carnet de student. I se adresează cu rugămintea:
părinte profesor, nu v-am rugat niciodată nimic, dar de data aceasta, v-aş ruga să-l treceţi pe preotul X, de la „fără frecvenţă”. Nu mai are nicio restanţă, decât la d-voastră.
Părintele Profesor nu zice nimic, îi ia carnetul, trece nota salvatoare 6 şi apoi i se adresează solicitantului:
domnule colonel, pentru că sunteţi un om cumsecade şi mă rugaţi să-l trec, v-am îndeplinit rugămintea, dar să ştiţi că acest preot vă face deservicii.
Mirat, colonelul întreabă:
cum?
151
Părintele profesor îi răspunde:
— Se laudă în faţa studenţilor că este informator la Securitate!
Colonelul a făcut ochii mari şi a răspuns: părinte profesor, vă mulţumesc foarte mult că mi-aţi spus, o să-i atrag atenţia!
Părintele Profesor, relatând acest episod, declara că şi-a dat seama că preotul era omul Securităţii, din moment ce s-a intervenit pentru el, dar că ideea cu declaraţia respectivului că este securist i-a venit pe moment, n-a auzit-o de la nimeni.
152
Marşul lui Roşea
În 1916, după moartea mitropolitului Ioan Meţianu, apoi în 1920, după moartea Mitropolitului Vasile Mangra (t 1918), arhimandritul Eusebiu Roşea, directorul Institutului teologic-pedagogic sibian, era convins că va fi ales în scaunul mitropolitan vacant.
A fost ales însă tânărul profesor Nicolae Bălan, care va păstori până în august 1955. Părintele Roşea a rămas supărat până la moarte. De aceea, niciodată nu se alătura celorlalţi preoţi profesori care îl însoţeau pe mitropolitul Nicolae Bălan la intrarea sau la ieşirea din catedrală, la Sfânta Liturghie. Intra întotdeauna la Doxologia mare sau chiar mai devreme şi ieşea când se cânta Fie numele Domnului binecuvântat de acum şi până-n veac.
Credincioşii au sesizat curând năravul arhimandritului, fapt pentru care au numit acest imn liturgic Marşul lui Roşea.
153
Profesori desenaţi pe tablă
Părintele Ilie Beleuţă, care a predat Istoria bisericească universală la Academia teologică din Sibiu (1920-1940), înalt şi bine făcut, obişnuia să se plimbe prin parcul Sub Arini cu tânărul său coleg Nicolae Neaga, profesor de Vechiul Testament (1929-1972), mai mic de statură şi mai slab. într-o zi, părintele Beleuţă, care era de multe ori de o naivitate de copil, i se adresează, foarte supărat, părintelui Neaga:
s-a întâmplat un lucru foarte grav! Foarte grav!
Ce s-a întâmplat?, întreabă părintele Neaga.
m-au desenat studenţii pe tablă!
şi pentru asta trebuie să vă supăraţi? Sunt glume tinereşti, nu le luaţi în seamă!
La care părintele Beleuţă îi răspunde foarte grav:
dar să ştii că şi pe dumneata te-au desenat!
154
A doua zi, părintele Neaga a intrat în sala de curs cu pricina şi, într-adevăr, erau desenaţi cu cretă amândoi: unul înalt, cu reverendă şi barbă, celălalt mic, în haine civile.
155
„Şi tu să fii altfel!...”
La Părintele Teofil Părăian ajunge un credincios destul de năcăjit că nu poate scăpa de anumite patimi. Şi, între altele, îi mărturiseşte că bea, fumează şi înjură. Şi, mai cu jumătate de gură, îi mărturiseşte Părintelui că el ar vrea să renunţe la astfel de păcătoase îndeletniciri, însă, ce să-i faci, vrăjmaşul numai nu vrea şi gata să îl lase! Ca întotdeauna în astfel de situaţii, desigur că doar necuratul e de vină...
Părintele Teofil îl ascultă, se gândeşte, îl mai întreabă câte ceva şi, văzând insistenţa penitentului pe laţul gros al diavolului, care numai nu vrea să îl slobozească, îl întreabă:

dar eu de ce nu beau? Eu de ce nu înjur?

Omul nostru, vădit pus în încurcătură, îi răspunde:

părinte, dumneavoastră sunteţi altfel.

păi şi tu să fii altfel!, vine imediat sentinţa Părintelui Teofil.

156

„Îi hi vreun Sfânt!...”

Un credincios din oraşul Victoria (Braşov), farmacist de meserie şi ucenic foarte apropiat de-al Părintelui Teofil Părăian, obişnuia să se spovedească foarte des la Părintele. Spovedindu-se duminică de duminică, la o vreme, când să se ducă iar la Părintele (la doar câteva zile de la ultima spovadă), se trezeşte într-o reală încurcătură... Numai nu găsea ce să îi mai spună! Frământându-se el aşa, cu ce să îi mai spună Părintelui, ce să îi mai mărturisească, ajunge la chilia duhovnicului.

Părintele Teofil îl întâmpină, ca de fiecare dată, cu mult drag şi bucurie şi îl întreabă:

no, ce ai pe sufletul tău?

Şi îi răspunde credinciosul:

părinte, cum să vă spun... N-am nimic de data aceasta!

Îi hi vreun Sfânt!, vine prompt concluzia Părintelui.

157

În momentul acela, asupra conştiinţei credinciosului nostru năvăliră o mulţime de păcate ştiute şi neştiute care abia aşteptau să fie aduse înaintea duhovnicului, spre izbăvire...

158

Confuzia miliţianului

În 1988, părintele profesor Păcurariu se întoarce de la Moscova, unde participase la un Simpozion consacrat încreştinării ruşilor. La obişnuitul control de pe Aeroportul Otopeni, miliţianul care făcea verificarea paşapoartelor şi a bagajelor îi pune mai multe întrebări:

de unde veniţi?

de la Moscova.

ce-aţi făcut acolo?

am participat la un simpozion.

în bagajul d-voastră văd că aveţi un obiect de metal. Ce este?

o cruce.

Miliţianul face ochii mari şi întreabă:

dă ce faceţi cu ea?

sunt preot.

Miliţianul, mirat, neştiind la ce simpozion participă un preot tocmai în prima ţară socialistă din lume, adaugă:

159

vreau să văd şi eu obiectul acela!

Părintele profesor deschide geamantanul şi-i prezintă o cruce patriarhală încrustată, în albastru, cu alte cruci mai mici, care o formau. Miliţianul o întoarce şi pe verso şi citeşte un nume pe ea, apoi întreabă mirat:

dumneavoastră sunteţi patriarhul Justinian?!

La care părintele, surprins de înţelepciunea miliţianului, îi răspunde:

nu, domnule! Patriarhul Justinian este cel de la care am primit-o!

Miliţianul, dându-şi seama de propria prostie, încearcă să o dreagă, dându-şi iar importanţă:

hai, hai, dă-i drumul, vezi că aşteaptă lumea la coadă!

160

„A sosit de la Paris!”

Prin anii 30, prin grija mitropolitului Nicolae Bălan, a fost cumpărată de la Paris cunoscuta colecţie patristică a lui J. P. Migne, în 382 de volume. în culmea fericirii, părintele Ilie Beleuţă a intrat într-o sală de curs şi s-a adresat studenţilor:

a venit, e aici, e în gară! Nemaipomenit, a venit! Ce bucurie mare ne-a făcut înaltpreasfinţitul!

Studenţii au crezut că e vorba de o persoană venită în vizită, drept pentru care l-au întrebat pe părintele Beleuţă:

dar cine a venit, părinte profesor?

La rândul său, părintele Beleuţă a continuat:

a venit, e în gară, acum o transportă la noi, la bibliotecă! Colecţia Migne!

161

Rugăciunea pentru duşmani

Prin anii 50, părintele profesor Nicolae Neaga examina la Vechiul Testament. Un student mai în vârstă şi mai sărac cu duhul, originar din părţile Bihorului, a sosit la examen cu oarecare întârziere. Părintele îl întreabă:

dar unde ai fost până acum, căci ţi-a trecut rândul?

Studentul:
am fost în catedrală.
şi ce-ai făcut acolo?
m-am rugat.
-Te-ai rugat şi pentru mine?
Studentul (în grai de Bihor):
părintie profesor, să ştiţi că ieu mă rog şi pântru duşmanii miei!
162
La un examen cu călugări
Părintele Profesor Mircea Păcurariu se întorcea într-o noapte de februarie de la Bucureşti. Acceleratul a sosit în Sibiu în jurul orei 6. Părintele a plecat grăbit acasă să se schimbe şi să mănânce ceva şi la ora 8 era în Institut (aşa era „în vremea aceea"...). La examen s-au prezentat doar doi călugări. Au tras „biletele", aşa cum se obişnuia la Istoria Bisericii Române, li s-au acordat vreo zece minute pentru pregătire şi au început să răspundă. Părintele profesor sta îngândurat şi cu ochii închişi şi îi asculta. Călugării au crezut că a aţipit şi au început să îndruge verzi şi uscate. La un moment dat, părintele profesor i-a oprit şi le-a pronunţat „sentinţa":
măi, cuvioşilor, chiar dacă aş şti că ajungeţi mai târziu mitropoliţi, la mine tot nu treceţi!
Şi bieţii călugări au revenit cu materia învăţată, în sesiunea din iunie...
163
Apel la 112
O biserică e lovită de fulger, într-un colţ de ţară peste care s-au năpustit urgiile. Chiar lângă biserică se află casa unei familii de oameni simpli, către care e cât pe ce să se întindă vâlvătaia nemiloasă a incendiului.
Disperată, soţia ţăranului imploră în rugăciune:
doamne, păzeşte casa noastră, iar eu îţi voi da cel mai bun viţel pe care îl avem.
Supărat, soţul o aude şi îi răspunde:
femeie, nu vorbi prostii. Nu vezi că El nici casa Lui nu a apărat-o?! Sună mai bine la pompieri. De ce să-I dăm degeaba viţelul nostru?!
164
Toţi vrem în Rai, însă niciunul nu suntem dispuşi să murim pentru asta
Înaltpreasfinţitul Ioan, Mitropolitul Banatului, obişnuieşte ca în predică, pentru a fi într-un contact direct cu auditoriul, să întrebe, să verifice atenţia credincioşilor, în momentul în care li se adresează.
într-una din astfel de predici, într-o atmosferă cu totul binecuvântată şi în care, efectiv, simţeai prezenţa lui Dumnezeu în mijlocul oamenilor, înaltpreasfinţitul, cu glasul său domol, însă hotărât, le spune credincioşilor:
iubiţii mei, nu vă place ce frumos e aici, unde suntem noi acum, la slujbă?!
daaa!, vine, într-un glas, răspunsul mulţimii de oameni adunate la Sf. Liturghie.
nu v-ar plăcea să se deschidă cupola bisericii şi să Se arate Domnul nostru Iisus
165
Hristos, aievea, în mijlocul nostru?!, continuă înaltpreasfinţitul.
ba daaa!
să se arate Maica Domnului?
da!!!
şi să fie plin de îngeri aici?
da!!!
să ne ieie pe toţi, să ne ducă Sus, în Cer!...
La care o femeie, de undeva din spate:
doamne fereşte, părinte!
166
Episcopul Nicolae Ivan şi prietenul din copilărie
Părintele Profesor Ioan Zăgrean povestea că a auzit chiar din gura episcopului Nicolae Ivan al Clujului (1921-1936) următoarea întâmplare.
într-o zi de vară, episcopul venea cu trăsura de la Sălişte spre satul său natal, Aciliu. Pe câmp l-a zărit pe un fost coleg de şcoală, acum ţăran la casa lui. A cerut să fie oprită trăsura, a coborât şi i s-a adresat fostului său coleg în graiul specific zonei:
bună zâua, Toadere!
bună zâua, domnule dragă!
da ce mai faci tu, Toadere?
mulţămim de întrebare, domnule dragă!
mă, Toadere, îmi pare că tu nu mă mai cunoşti!
nu, domnule dragă!

dapoi, mă, Toadere, eu îs Nicolae Ivan!
167
-O fi!
mă, Toadere, da noi am umblat amândoi la şcoala confesională din sat.
-O fi!
dapăi, Toadere, nu-ţi aduci aminte cum meream noi la târg, la Sălişte, când eram copii?
-O fi!
mă, Toadere, nu mai ţâi minte?...
-O fi!
Şi după atâtea întrebări la care Toader se prefăcea că nu-l cunoaşte, îl întreabă el pe episcop:
dapăi dacă zâci că eşti de pe-aici, din părţâle noastre, spune-mi ce domn mare ai ajuns!
mă, Toadere, acu eu îs vlădică la Cluj, eu îs mai mare păstă popii din cinci judeţe!
Surprins, Toader „îl recunoaşte" şi îi dă replica:
o fi, că de când erai mic, tăt al dracului ai fost!
168
Intervenţie nereuşită
La sfârşitul lunii iunie 1973 sau 1974, când se făcea clasificarea studenţilor în consiliul profesoral de la Institutul teologic din Sibiu, a fost prezentată situaţia şcolară a studentului Dan Ciobotea (actualul Patriarh al României), care avea la toate materiile nota 10, cu excepţia Muzicii, la care avea 8. Părintele Păcurariu a încercat să-şi ajute studentul, adresându-se Părintelui Gheorghe Şoima, care preda Muzica bisericească şi Tipicul-.
părinte, vă aduceţi aminte că acum 20 de ani eram şi eu în aceeaşi situaţie şi, la rugămintea Părintelui Rector Sofron Vlad, mi-aţi schimbat nota, în Consiliu, de la 8 la 10? Vă rog, faceţi o excepţie şi pentru Dan.
Dar Părintele Şoima a rămas inflexibil:
am greşit o dată, nu vreau să mai repet greşeala!
Toţi au râs cu poftă. Apoi, după şedinţă, şi-a explicat gestul în faţa Părintelui Păcurariu:
169
- Ce ar spune studenţii ceilalţi, pe care îi aduc câte două ore la cor în fiecare săptămână - iar când pregătesc vreun concert, aproape zilnic -, despre nota studentului Dan?
Părintele Păcurariu n-a mai avut replică, mai ales că nici la dânsul nu îndrăznea nimeni să intervină.
170
Urechi au şi nu vor auzi
Într-o seară târzie, primesc un telefon de la un admirabil părinte profesor. Doar că apelul îl sesizez ceva mai târziu şi îi scriu un mesaj, prin care îl rog să mă ierte că nu am răspuns, însă... nu am auzit telefonul!
După vreo jumătate de oră, găsesc alt apel, pe care, desigur, şi de data aceasta îl ratasem.
Îl sun pe eminentul profesor de teologie:
sărut mâna, Părinte Profesor! Scuze, însă chiar nu am auzit telefonul!
Unduindu-se pe unde, se aude calm, sentenţios de scripturistic, glasul Părintelui:
Ochi au, şi nu vor vedea; urechi au, şi nu vor auzi...
171
„Bine aţi revenit în rândul celor care mor..."
La Părintele Rafeil Noica vin două doamne care, în urma unor tratamente susţinute şi cu multă rugăciune, s-au vindecat de cancer.
Ajungând la Părintele, doamnele exclamă, în culmea bucuriei:
părinte, ne-am vindecat! Am scăpat de cancer!
Părintele Rafail, privindu-le cu drag, le răspunde:
bine aţi revenit în rândul celor care mor...
172
Episcopul Gherasim Cristea şi Dinu Săraru
Cu doar câteva luni înainte de trecerea la cele veşnice a Episcopului de Vâlcea, Gherasim Cristea (1914-2014), acesta este vizitat de bunul său amic, scriitorul şi omul de cultură Dinu Săraru.
preasfinţite, e extraordinar! Sunteţi la o vârstă de invidiat de oricare dintre muritori! în doar câteva luni ne bucuraţi cu un secol de existenţă! 100 de ani roditori şi împlinitori...
Şi Dinu Săraru îşi continuă nedisimulata admiraţie şi preţuire pentru o vârstă cu adevărat patriarhală.
Episcopul Gherasim, însă, îi răspunde smerit şi impasibil:
ei, aşa o fi!... însă ce mai e suta în ziua de azi?!
173
Surplus de căldură sufletească
Unui tânăr episcop, ajuns să păstorească în ţinuturile glaciare, i s-a spus, în cadrul unui interviu, că prin căldura

sa sufleteasca va trebui să topească toţi gheţarii nordici.
Cu umor, ierarhul i-a răspuns interlocutorului:
bine-bine, însă dacă se topesc toţi gheţarii, vine potopul!...
174
Consolare arhierească
Un părinte amărât, cu tot felul de probleme, extrem de grele, se duce de urgenţă în audienţă la arhiereul său. De data aceasta, chiar trebuia să intre de urgenţă la arhiepiscop, pentru că era o problemă de viaţă şi de moarte. Ajunge la reşedinţă, aşteaptă o oră, două, trei..., numai nu reuşea să fie primit în audienţă. Dintr-odată, apare episcopul vicar (o minune de om!), nimerit şi el din reşedinţa sa, aflată la vreo 40 de km de arhiepiscopie.
Îl vede pe părintele cu pricina foarte tulburat şi îl întreabă:
ce s-a întâmplat cu dumneata, părinte? Te văd tare agitat, neliniştit.
mă iertaţi, Preasfinţite Părinte, însă sunt într-o situaţie foarte gravă şi urgentă, ce ţine de o hotărâre cât mai grabnică a înaltpreasfinţitului. Şi stau deja de trei ore, ca pe ace, şi nici nu ştiu dacă reuşesc să fiu primit...
175
- Părinte, vreau să îţi spun ceva... Nu ştiu dacă te ajută, însă aş vrea să ştii că şi eu, ca Episcop, sunt de multe ori ţinut câte două-trei ore la uşă, până să mă primească înaltpreasfinţitul...
176
Tuşea de vară
într-o zi de vară, Părintele Dumitru Călugăr, pe când era secretar arhiepiscopesc al mitropolitului Nicolae Bălan, sta în poarta Mitropoliei, ca să se mai încălzească, fiind răcit şi prins de o tuse rebelă, întâmplător a trecut pe acolo Părintele Ieromonah Nicolae Mladin, viitorul mitropolit, singurul profesor călugăr. Auzindu-l tuşind, i-a zis:
ce faci, mă, Mitică, tuşeşti vara, ca măgarii?
La care Părintele călugăr îi răspunde prompt:
ce să fac, Nae, aşa tuşim noi, călugării, vara!
177
Părintele Galeriu în tramvai
Se spune că Părintele Galeriu, după ce şi-a terminat cursurile la Institut, a urcat în tramvaiul 15, care oprea în faţa fostului Spital brâncovenesc, demolat în timpul lui Ceauşescu. Urcând în tramvai, un tânăr dintr-un grup de alţii de vârsta lui a început să-şi arate vitejia.
Ia uite, bă, a urcat un popă în tramvai! Ia uitaţi-vă ce barbă are, ca un măturoi... Şi ce ţoale negre şi largi! Hă, hă, hă!
Auzindu-l, Părintele Galeriu şi-a făcut loc printre călători şi s-a îndreptat spre tânăr:
daţi-mi voie, daţi-mi voie! Şi-şi făcea loc printre călători...
Când a ajuns la tânărul viteaz, şi-a pus mâna pe umărul lui şi l-a blagoslovit prin cuvintele:
linişteşte-te, dragă, linişteşte-te!
Apoi, întorcându-se spre ceilalţi călători:
— E bolnav, sărmanul, lăsaţi-l să se liniştească!
178
Şi iar către tânăr:
-Te-ai liniştit? Atunci e bine!...
Toţi călătorii au început să râdă auzind şotia Părintelui Costache!
Tânărul a tăcut şi la prima staţie a coborât victorios din tramvai.
179
Mănăstire „odihnită”
Pr. Arhim. Ghelasie Ţepeş (stareţ al Mănăstirii Sf. Dimitrie din Sighişoara), după ce pune rânduială la Mănăstirea Lupşa, unde fusese trimis de vlădică să refacă obştea şi tot ce ţine de vieţuirea într-un astfel de lăcaş al lui Dumnezeu, este trimis să construiască actuala mănăstire de la Sighişoara.
Obosit şi secătuit de muncă, necăjit că taman acum, când să se odihnească şi el puţin, e trimis la altă ascultare, îi spune înaltpreasfinţitului:
ştiţi ceva, înaltpreasfinţia Voastră? Eu nu mai fac nimic! Nicio mănăstire nu mai ridic! Mă pun şi numai mă culc şi mă odihnesc!
Vai, ce fain ai zis!, îi răspunde vlădica. Numai să te culci, să te odihneşti, şi Dumnezeu îţi face El lucrarea. Stai tu numai cuminte acolo...

180
Şi, aşa după cum povesteşte părintele Ghelasie, de cum a ajuns la Sighişoara, în locul unde trebuia să îşi înceapă noua lucrare, părintele stareţ s-a pus de s-a culcat şi odihnit... Vreme de două săptămâni nu a făcut nimic altceva! Doar a dormit şi s-a odihnit! După două săptămâni, au început să îl doară din ce în ce mai tare oasele de atâta dormit

şi odihnă... Apoi, ca un făcut, ba o piatră nu stă bine acolo, ba cealaltă nu e la locul ei... Ba mai e nevoie de aia, ba de cealaltă...

în trei ani de zile, după atâta dormit şi odihnă, pe locul acesta se ridică o minunăţie de mănăstire, cu absolut toate cele trebuincioase şi o viaţă de obşte cu totul aleasă.

Vine şi momentul sfinţirii. La masă, în trapeza primitoare, înaltpreasfinţitul îi spune Părintelui Ghelasie:

părinte stareţ, îmi place unde te odihneşti!...

181

Părintele Arsénié Boca şi barba credinciosului

La Părintele Arsenie Boca ajunge, la un moment dat, un credincios din Ucea (Braşov). Respectivul e vorba de Gheorghe Morar fusese în repetate rânduri la Părintele Arsenie. Doar că, de această dată, îşi lăsase barbă între timp.

Cu noua înfăţişare, ajunge la Părintele Arsenie. Acesta, uitându-se lung la el, îl întreabă:

mă, de ce ţi-ai lăsat barbă? Eşti preot? Eşti călugăr?

păi, Părinte, să vedeţi... am citit încr-o carte că bărbaţii, pentru că sunt bărbaţi, trebuie să poarte barbă, şi mi-am zis că...

da, mă! Şi eu am citit! însă taie-ţi barba...

182

Ca între filosofi...

Ilie Tudor, fost deţinut politic şi mărturisitor al lui Hristos în temniţele comuniste, povesteşte în lucrările sale una din savuroasele experienţe petrecute la Aiud.

Era perioada cu căţeluşa Laica, pe care au trimis-o ruşii în spaţiu.

ce Dumnezeu, ce credinţă? Am ajuns pe lună şi n-am dat de niciun Dumnezeu! Ce sunteţi, mă, aşa proşti?, tot perora colonelul Gheorghe Crăciun, plimbându-se ţanţoş printre deţinuţi.

Ceva mai timid, hâtrul de Petre Ţuţea i se adresează politicos:

Domnule colonel, nu vă supăraţi, pot să vă pun o întrebare?

da, bă, filozofule, ia!

aţi crescut la ţară sau la oraş?

la ţară.

şi-aţi avut porci?

-Da ce gospodar n-are porci?

şi-aţi văzut dumneavoastră porci să se uite în sus?...

183

Când necredinţa are virgulă...

Tot Ilie Tudor relatează un alt episod petrecut cu Nichifor Crainic, la Aiud.

Într-una din zile, cei doi, ilie Tudor şi Nichifor Crainic se îndreptau spre locul de unde primeau de mâncare, improvizat acum undeva în curtea închisorii. Nichifor Crainic era recunoscut, de altfel, pentru veleităţile de gurmand pe care le poseda încă de pe vremea când avea 120 de kg, când ajunsese la închisoare...

Un caraliu, care-l cunoştea şi care nu prea pierdea ocazia să îi facă zile fripte, văzându-l cum vine după mâncare, îi zice:

o, tovarăşu Crainic! Dacă scrii pe o hârtie că nu crezi în Dumnezeu, îţi umplu gamela!

Fără niciun moment de ezitare, Crainic îi spune:

dă-mi hârtie şi creion!

nu te umili, pentru un blid de linte!, îi şopteşte stupefiat Ilie Tudor.

184

mi-e foame, Tudore!, vine replica dezarmantă din partea lui Nichifor Crainic.

Luând hârtia şi creionul, spiritualul nostru gânditor aşterne pe hârtie: „Nu, cred în Dumnezeu!”...

185

Durere buclucaşă

Un tânăr din Argeş, foarte râvnitor în cele ale lui Dumnezeu, se hotărăşte să ajungă şi el în Sfântul Munte Athos. Pe drum, însoţitorul de grup le tot vorbeşte de un anume părinte cipriot, de la o anume mănăstire athonită care, prin puterea lui Dumnezeu, desigur, reuşeşte să te izbăvească de orice durere, doar prin mângâierea locului respectiv cu degetele şi rugăciunea înălţată cu cugetul către Dumnezeu. Auzind acestea, tânărul nostru, care de câteva luni suferea de o cumplită durere la gât, de cum ajunge la respectiva mănăstire, se duce la părintele şi îşi mărturiseşte durerea, cu rugămintea de a încerca cumva să-l scape de ea.

Părintele începe să îl mângâie în zona gâtului, rugându-se, insistând cu degetele asupra zonei dureroase, după care îl întreabă:

-Te mai doare, fiule?

186

da, Părinte, mă mai doare... Urmează alte câteva mişcări insistente ale mâinii Părintelui pe gâtul fratelui nostru aflat în suferinţă, apoi iar inevitabila întrebare:

te mai doare, fiule?

mă mai doare, Părinte...

Alte câteva minute de terapie aplicată de Părinte, după care aceeaşi întrebare:

şi acum te mai doare, fiule?

mă mai doare, Părinte!

La care Părintele, foarte duhovnicesc şi mângâietor, îi răspunde:

poate o să-ţi treacă cumva...

187

Rugăciune de urgenţă

Cea mai scurtă rugăciune, foarte potrivită la începerea mesei, atunci când eşti lihnit de foame:

„Doamne, Tu ştii ce-mi doresc,

Nu vreau să Te cicălesc...”

188

Iminentul pericol al morţii

La reşedinţa unuia dintre arhiereii noştri se prezintă un credincios, cerând insistent să se vadă cu vlădica. Nu avea, de altfel, nimic concret de povestit cu Preasfinţitul, însă, invocând faptul că au fost colegi de şcoală în copilărie şi că era în trecere de acolo, se gândise şi el să îi facă o vizită. Şi asta, taman când ierarhul nu îşi mai vedea capul de treabă! Părintele secretar, înduplecat oarecum de insistenţele omului nostru, îl întreabă cum îl cheamă şi îi comunică ierarhului dorinţa acestuia. Oarecum spăşit, părintele secretar se întoarce cu răspunsul: vlădica îi transmite că nu îl cunoaşte şi îl roagă să revină cu proxima ocazie.

Credinciosul grabnic doritor de a se întâlni cu ierarhul adoptă instantaneu o mină foarte gravă:

părinte secretar, vă rog mult, e o chestiune foarte serioasă. vă rog să îi transmiteţi

189

Preasfinţitului faptul că va muri în cel mult trei săptămâni.

Părintele Secretar îi transmite ierarhului „profeţia” misteriosului oaspete. Credinciosul este chemat imediat la episcop.

- De unde ştii dumneata că voi muri în trei săptămâni?

- Păi, Preasfinţite, ştiţi, şi mama a început să nu mă mai cunoască, sa nu îşi mai amintească cine sunt, cu vreo trei săptămâni înainte de a muri...

190

Maica Marofta şi meandrele admiterii la Teologie

La Mitropolia Ardealului de oarecândva, lucra în sectorul administrativ, de ceva ani, un tânăr serios şi foarte duhovnicesc, ce îşi dorea mult să fie hirotonit, însă preot celib. După lungi şi repetate insistenţe, demersuri şi alte asemenea acţiuni strategice (la care se împotrivise de fiecare dată Pr. Gheorghe Papuc, consilier cultural pe atunci), îl surprinde pe Mitropolitul Antonie într-un moment de aleasă bonomie şi generozitate şi reuşeşte să primească acceptul pentru depunerea dosarului, în vederea primirii sale în cinul preoţesc, ca celib.

Nu înainte însă de a-i jura vlădicului, pe viaţă şi pe moarte şi pe câte or mai fi fost ele, că nu va ceda nicicum ulterior ispitei căsătoriei şi va rămâne un veritabil celibatar, indiferent de ce s-ar abate asupra viitoarei sale aşezări preoţeşti.

191

Bucuros nevoie mare, aleargă într-un suflet la Pr. Papuc, să îl facă părtaş şi pe el la minunata sa izbândă...

La foarte scurtă vreme, e convocat din nou la mitropolit şi i se aduce la cunoştinţă:

nu, nu te mai hirotonesc! Nu, nu se poate... Nu mai depune dosarul, că nu te hirotonesc! Tu, imediat cum te hirotonesc, ai să te însori. Lasă că ştiu eu...

păi, înaltpreasfinţia Voastră, ştiţi... Doar am şi jurat că nu mă căsătoresc!

hehe, ştiu eu ce pui tu la cale. Mi-a spus mie Părintele Papuc. Ai jurat că nu te căsătoreşti, şi de-ar fi să treacă tancul peste tine! Şi am aflat ce ai de gând să faci: te pui sub un pod, pui un tanc să treacă peste pod, şi aşa scapi de jurământ şi te căsătoreşti!

A trecut ceva timp de la buclucaşa poveste a hirotoniei şi tânărul nostru, aşa cum obişnuia dintotdeauna de când era în serviciul Mitropoliei, se duce în zori de zi către catedrală, pentru a fi prezent la Sf. Liturghie.

În faţa catedralei mitropolitane, îl acostează un cioban din Mărginimea Sibiului.

no, nu vă supăraţi, Părinte! Îmi zâceţi şi mie cine e mai mare aici, la Mitropolie?

— Păi cine să fie?! Nu mă vezi cât de mare sunt? Spune, ce treabă ai matale pe aici?...

— Apoi, să vezi, Părinţele! Am discutat cu cineva de aici pentru fiul meu, să îl primească

192

la Teologie. Şi mi-a spus să îi aduc 30 de oi. Am oile cu mine, numai că nu ştiu unde să le las.

a, nu e problemă asta! Unde ai oile?

sunt în maşină, pe stradă.

— Aha. Ştii cum faci? Le aduci aici, în curtea catedralei, şi vine Părintele Papuc să le ia. Pentru că dumneata precis pe Părintele Papuc îl cauţi.

Acestea fiind zise, aspirantul nostru la preoţie celibatară intră în catedrală şi se aşează în strană, în imediata vecinătatea a... Maicii Marofta. Maica Marofta era un personaj emblematic pentru Mitropolie. Dacă voiai să se ştie ceva de către toţi angajaţii Mitropoliei, ba chiar şi de către încă jumătate din colaboratori, simpatizanţi ori duşmani, era de ajuns să îi spui Maicii Marofta! Avea Maica darul acesta de neegalat de a răspândi vorba mai ceva ca un taifun în perioadele sale de nestăvilită furie.

La un moment dat, de afară încep să se audă tot felul de zgomote ciudate... Oile îşi marcau noul teren, dobândit ca urmare a migrării fiului de cioban către facultatea sibiană de teologie, fără pic de respect faţă de viitoarea îndeletnicire a baciului lor...

De-a dreptul exasperată de impertinenţa zgomotelor de afară, abătute abitir asupra catedralei, Maica Marofta iese într-un

193

suflet, să cerceteze ce ispite s-au năpustit să spulbere bruma de linişte a unei catedrale şi aşa împlântate în mijlocul oraşului.

Cu o falcă în cer şi cu una în pământ, se întoarce bolborosind în strană:

nu se poate aşa ceva! Nu pot să cred!

ce e, maică, ce s-a întâmplat?, o întreabă nevinovat aspirantul la preoţie, din strana alăturată.

e un cioban afară, cu o mulţime de oi, pe care le-a adus în curtea catedralei, pentru că spune el că un părinte de aici i le-a cerut, pentru fiul său.

aaaa, dar nu ştiai, Maică Marofta? Părintele Papuc i le-a cerut, să îl bage pe fiul bacelui la facultate!

Cum nici de această dată Maica Marofta nu s-a dezminţit, în doar câteva minute Părintele Papuc este convocat de urgenţă la Mitropolit...

Peste timp, tânărul celib, azi monah cu aşezare la una din mănăstirile ardelene, avea să îşi spovedească năstruşnicia vlădicului Antonie şi să se amuze amândoi copios de oile grabnic behăitoare din Mărginime, care au cercetat, vreme în urmă, catedrala mitropolitană.

194

Binecuvântare îngemănată

în îndepărtata Scandinavie, după o slujire arhierească, doi tineri, care nu puteau da naştere la prunci, au venit la episcop pentru a-i cere binecuvântarea pentru ca Dumnezeu să dezlege nerodirea lor. Episcopul s-a rugat şi i-a binecuvântat arhiereşte, după rânduială, cu ambele mâini.

După o vreme, episcopul este sunat de cei doi tineri şi invitat... la Botez. Totodată, reţinând gestul liturgic al binecuvântării arhiereşti date, tinerii părinţi i-au binevestit cu bucurie:

preasfinţite, dacă ne-aţi binecuvântat cu ambele mâini, Dumnezeu ne-a dat gemeni!

Auzind mărturia părinţilor, la Botezul celor doi băieţei, episcopul e întrebat:

bine, Preasfinţite, însă pentru tripleţi, cum aţi putea binecuvânta? Cu câte mâini?

cu tricherul! (sfeşnicul cu cele trei braţe, folosit în slujire de arhiereu), i-a răspuns cu umor arhiereul.

195

„Măgarii” Preasfinţitului

La o slujire arhierească dintr-o anumită parte a ţării, un episcop mai exigent, care obişnuia să folosească des cuvântul măgar atunci când era tulburat de cineva, în cadrul Liturghiei, când diaconul îl anunţă pe arhiereu câţi slujitori sunt, pentru a pregăti împărtăşania, episcopul tulburat îl cheamă pe diacon şi îl întreabă:

spune-mi câţi măgari sunteţi astăzi pentru împărtăşit?

Diaconul îi răspunde candid:

şaisprăzece! Dimpreună cu Preasfinţia Voastră, şaptăsprăzece!

196

Berbecul cel rătăcit

La un ierarh vine în audienţă un preot cuprins de patima alcoolului şi de alte păcate. Preotul, desigur, trebuia oprit de la slujire.

Spăşit nevoie mare, părintele grabnic sorbitoriu de lichide spirtoase îl prinde pe ierarh şi îşi încleştează braţele sale în jurul arhiereului, spunându-i:

salvaţi-mă, sunt oaia cea rătăcită!

Părintele ierarh îi răspunde, dojenindu-l:

oaie da, dar nu berbec!

197

Plânsul şi scrâşnirea dinţilor

Un preot predica La Duminica înfricoşătoareiJudecăţi, amintind cuvintele din Evanghelie, că toţi cei păcătoşi vor ajunge în iad, unde este „plângerea şi scrâşnirea dinţilor”.

Un bărbat din biserică, cu probleme majore cu dantura, îl întreabă pe predicator:

bine, părinte, însă dacă eu ajung acolo, cum o să scrâşnesc din dinţi, că eu nu mai am niciun dinte în gură?!

Fără a fi pus în dificultate, părintele îi răspunde:

stai liniştit, că o să ţi se pună dantură acolo...

198

„Nu suntem fanarioţi”

Patriarhul Iustin, la o supărare, reproşa unor episcopi ardeleni că sunt necizelaţi şi inculţi.

Episcopul Vasile Coman, de la Oradea, îi răspunde:

aşa este, Preafericirea Voastră, suntem inculţi şi necizelaţi, dar nu suntem fanarioţi!

199

„Sfinţia Ta ai obraz?!”

în Sfântul Munte, cu ceva vreme în urmă, era un obicei ca, în momentul în care te cazezi, ca vizitator, la o mănăstire, să o poţi face pentru trei zile, regula de bun-simţ impunându-ţi ca, mai apoi, să cercetezi un alt aşezământ. în această perioadă, desigur, beneficiezi de toată ospitalitatea locului şi a monahilor de aici.

Pentru ca regula să funcţioneze cât mai bine şi la modul practic, fiecărui pelerin, la momentul cazării, i se încredinţa şi un prosop, cu un inel pe care era gravat numele respectivului credincios. După cele trei zile rânduite pentru găzduire, predai prosopul părintelui de la arhondaric, luai binecuvântare şi îţi vedeai de drum...

La un moment dat nimereşte la o astfel de mănăstire şi un grup de părinţi români.

Fiecare din peregrini primeşte prosopul cu pricina, inelul cu numele fiecăruia

200

şi li se urează bun venit în sfântul lăcaş. După trei zile, părinţii se orânduiesc, desigur, spre o altă mănăstire. Doar că unul dintre ei, se vede, mai râvnitor şi cu mai multă evlavie la această aşezare monahală, mai rămâne o zi, apoi încă una...

într-o dimineaţă, părintele de la arhondaric îl vede cum caută tulburat ceva...

nu te supăra, părinte dragă! Nu ai văzut cumva prosopul meu, că nu îl găsesc nicicum!

dar pentru ce ai nevoie de prosop, Sfinţia Ta?

cum adică? Să mă şterg pe obraz, fireşte!

dar Sfinţia Ta ai obraz?...

201

Rugăciunea unui copil

Doamne, mereu mama şi tata îmi spun că fac numai năzbâtii şi că vor să fiu mai cuminte. Dacă şi Tu îţi doreşti asta de la mine şi poţi, fă-mă Tu mai cuminte! Dacă nu, lasă-mă aşa cum sunt, că eu nu mă supăr...

202

Gagarin şi Dumnezeu

După descinderea marelui astronaut Iuri Gagarin pe lună, se organizează un mare ospăţ. Lume multă, oficialităţi, însuşi preşedintele rus Nikita Sergheevici Hruşciov vine să îl felicite pe năstruşnicul pilot proaspăt revenit din cosmos.

într-un moment, extrem de discret, să nu îl observe nimeni, Hruşciov îl trage deoparte pe tovarăşul Gagarin şi îl întreabă:

Spune-mi sincer, te rog... Cât ai fost acolo, sus ştii şi tu la ce mă refer -, L-ai văzut cumva pe Dumnezeu?

da, L-am văzut, tovarăşe Hruşciov! răspunde imperturbabil Gagarin.

rău! a mormăit acesta. Pe jumătate eram convins că aşa va fi fost. Dar a continuat el energic trebuie să îţi spun un lucru: Nu ai voie să spui nimănui vreun cuvânt despre asta!

La acel banchet era invitat şi Patriarhul. După o vreme, îl trage şi el pe Gagarin

203

deoparte, la fel de discret, şi i se adresează, extrem de mieros:

dragul meu, acum, că te-ai întors cu bine, se cade să îi aducem mulţumirea cuvenită lui Dumnezeu. însă vreau să te şi întreb ceva... Spune-mi, te rog, cu toată sinceritatea: nu cumva L-ai văzut, cât ai stat acolo, sus, pe Bunul Dumnezeu?

a, nu! a răspuns Gagarin, urmând poruncii primite de la Hruşciov. Nu am văzut nimic. Nici urmă!

ufffF, a oftat Patriarhul. Te rog să nu mai spui la nimeni asta! însă, cum să spun... pe jumătate eram convins că aşa va fi fost.

204

Preotul şi actorul

Un părinte îl întreabă pe un actor, după un spectacol cu totul fulminant, în care acesta fusese adulat, pur şi simplu, de public:

cum se face, maestre, că noi, cei care predicăm, cuvântăm despre lucruri adevărate şi înălţătoare, de multe ori reuşim prea puţin să impresionăm oamenii, în vreme ce voi, actorii, îi emoţionaţi atât de tare pe aceiaşi oameni, cu ceea ce le prezentaţi pe scenă?

părinte, cred că există o explicaţie pentru această situaţie. Noi vorbim şi prezentăm pe scenă lucrurile inventate ca şi cum ar fi reale, în vreme ce voi, mulţi dintre clerici, vorbiţi de lucrurile reale ca şi când ar fi inventate...

205

Rugăciune ascultată şi... nu prea

domnule student, îl întreabă părintele profesor pe tânărul teolog, spuneţi-mi, vă rog: toate rugăciunile, făcute din inimă şi cu credinţă, sunt ascultate?

Aflându-se deja riscant de aproape de a pica examenul, nefericitul nostru se gândeşte, se răzgândeşte, iar se gândeşte... Dacă răspunde că nu, atunci înseamnă că pune la îndoială bunătatea lui Dumnezeu şi făgăduinţa Sa de a fi grabnic ajutător oamenilor care cu credinţă, cu nădejde şi cu dragoste se apropie de El şi îi cer ajutorul. Dacă spune că da, de asemenea s-ar putea să fie într-o mare încurcătură, aducându-i-se drept argumente situaţii în care logica expusă nu a funcţionat deloc aşa.

însă, oricum ai da-o, tot e mai bine să îi atribui lui Dumnezeu prea mult decât prea puţin, aşa ca răspunde încrezător:

206

-da!

-Atunci, rugaţi-L repede pe Dumnezeu să luaţi examenul acesta!

207

„Lăsaţi cititul, haideţi să ne rugăm!”

Într-o mănăstire, toţi călugării participă la slujba Ceasurilor, când afară se dezlănţuie o furtună teribilă. Tună, fulgeră, vântul şuieră năprasnic, însă călugării continuă să citească nestingheriţi.

Deodată, un fulger loveşte cu putere foarte aproape de Sfântul lăcaş şi un tunet grozav zguduie din temelii întreaga biserică! înăuntru, se lasă liniştea...

Deodată, de undeva din spate, se aude vocea speriată a unui frate de mănăstire, care imploră:

lăsaţi cititul, haideţi să ne rugăm!

208

Dispute scripturistice

Într-o vreme în care măcar la ţară credinţa era păstrată la loc de cinste în sufletul oamenilor şi în orice făceau se raportau la Sf. Biserică şi Sf. Scriptură, într-un sat, pe câmp, se întâlneşte un ţăran cu învăţătorul.

auzi, domn învăţător, mai susţineţi ceea ce le-aţi spus ieri copiilor, că, dacă cineva te loveşte peste obrazul drept, să i-l întorci şi pe cel stâng?

nea Ioane, bineînţeles că eu nu pot schimba nimic din cuvintele acestea şi nici nu pot face ceva împotriva lor, pentru că eu nu le-am spus de la mine, ci aşa ne spune Evanghelia.

Nici una, nici două, Ion îi dă o palmă zdravănă, sănătoasă, domnului învăţător, însoţită imediat de încă una, pe celălalt obraz! A, poate nu e lipsit de importanţă să amintim aici că Ion al nostru îi purta de multă vreme supărare nefericitului

209

învăţător pentru oareşce trebuşoare şi abia aştepta ocazia să-l înfrunte cumva. Şi ce abordare ar fi fost mai pe sufletul (şi trupul, ce-i drept!) domnului învăţător, decât una, dacă se poate, şi contondentă, dar şi motivată duhovniceşte!

în acelaşi timp, în apropierea câmpului, călărea moşierul împreună cu una din slugile sale.

Ia uită-te, Iosif, ce au de împărţit oamenii aceia doi!, i-a ordonat moşierul slugii.

Apropiindu-se, sluga vede cum şi învăţătorul, care era un bărbat puternic, îi dă două palme ţăranului, spunându-i:

în aceeaşi Evanghelie mai este scris însă şi că veţi fi judecaţi cu aceeaşi măsură cu care veţi judeca!

Şi, ca să fie destul de convingător în tălmăcirea Scripturii, învăţătorul îşi însoţeşte ultimul verset citat cu încă o serie conştiincioasă de pumni peste capul ţăranului.

Sluga, întorcându-se către stăpânul său, îi răspunde:

nu se întâmplă nimic de însemnătate, domnule. Cei doi doar îşi explică Scriptura...

210

La facerea lumii

O profesoară de religie, la lecţia despre facerea lumii, le arată copiilor din clasa I o icoană cu Duhul Sfânt plutind deasupra apelor.

atunci le explică ea nu exista nicio fiinţă vie, nici om, nici animal, ci doar Domnul Dumnezeu, Care era dintotdeauna acolo.

aşa spuneţi dumneavoastră, doamnă profesoară, însă eu nu cred că e adevărat! se aude glasul unui copil, dintr-o bancă din mijlocul clasei.

ba sigur că aşa a fost! răspunde profesoara.

serios?! Întreabă mai departe băieţelul. Atunci spuneţi-ne, vă rugăm, cine a făcut poza?

211

O Evă foarte... supraponderală

Un părinte le vorbeşte foarte aprins credincioşilor, în cadrul unei întâlniri de catehizare, despre Adam şi Eva. Frunzărind Sfânta Scriptură, le mai citeşte un verset de ici, unul de colo, din Cartea Facerii şi, agitându-se în verva argumentaţiei, când să dea pagina Scripturii, taman când le vorbea oamenilor de Eva, din greşeală a întors câteva pagini şi... a ajuns la capitolul 6 din Facere, versetele 14-15, unde se vorbeşte despre descrierea arcei lui Noe:

deci dragii mei, Eva e mama noastră, a tuturor, începătură a neamului omenesc! De aceea şi Sfânta Scriptură ne spune că... (uitându-se uimit peste pagina Bibliei, însă încercând, totodată, să nu trădeze şovăiala) avea trei sute de coţi în lungime, cincizeci de coţi în lăţime şi treizeci de coţi înălţime şi care, pe deasupra, era unsă atât în interior, cât şi în exterior cu smoală.

212

După ce a terminat de citit, părintele continuă:

nu-i aşa că vă minunaţi, iubiţi credincioşi?! Dar nu trebuie să uităm că Eva, în fond, a fost mama neamului omenesc. Astfel, putem lesne înţelege de ce trebuia să fie lată de cincizeci de coţi şi grasă de treizeci. Dar faptul că era atât pe dinăuntru, cât şi pe dinafară unsă cu smoală... asta desigur că nu vom putea înţelege! Acest lucru trebuie pur şi simplu să-l credem.

213

Pilda celor şapte fecioare slabe

Un candidat pentru seminarul teologic, aflat în plin examen, e cu totul emoţionat şi dezorientat de întrebările pe care i le adresează însuşi episcopul locului, care mai obişnuia să intre din când în când în examen şi să se alăture comisiei, punând câte o întrebare candidaţilor.

Aşa se face că, timorat şi speriat, elevul nu mai reuşeşte să se adune să răspundă măcar la o întrebare din cele deja 10-15 pe care le primise.

Exasperat de lipsa exemplară de cunoştinţe a pretendentului de seminar teologic, episcopul îi cere:

— Spune-mi o pildă de-a lui Hristos.

Simţind cum i se prelinge sudoarea pe frunte, elevul răspunde repede:

pilda celor şapte vaci grase şi a celor şapte fecioare slabe.

214

Nu se ştie niciodată...

De luni de zile, preotul o observă pe o bătrână credincioasă care, venind la biserică, se închină în faţa icoanei Sfântului Mare Mucenic Gheorghe şi, după ce sărută sfântul, face o cruce mai mică şi sărută apoi şi coada balaurului din icoană.

La un moment dat, preotul îşi face curaj şi o întreabă pe bătrână:

Doamnă dragă, nu vă supăraţi, vreau să vă întreb ceva. Ce faceţi aici? De ce atunci când sărutaţi icoana Sfântului Gheorghe, sărutaţi Sfântul, apoi şi coada balaurului?

Bătrâna femeie îi spune:

păi, vedeţi, părinte... Nu se ştie niciodată...

215

Profunzimi exegetice

Un părinte merge în vizită la o mănăstire de maici, să îşi viziteze două mătuşi mai în vârstă, care vieţuiau acolo. Bucurie mare, discuţii...

între altele, maicile îi povestesc părintelui că ele tocmai îl citesc pe profetul Iezechiel.

şi înţelegeţi tot ce scrie acolo?, le întreabă, plin de bunăvoinţă, părintele.

Cele două măicuţe îi răspund cu încredere:

da, înţelegem, iar ceea ce nu înţelegem ne explicăm una alteia.

216

„Aşa tânăr şi nu mai poate?!”

Vestea retragerii lui Benedict al XVI-lea din scaunul papal (la 28 februarie 2013) ajunge şi la unul din venerabilii noştri arhierei, ajuns la frumoasa şi rotunjoara vârstă de 100 de ani.

într-o discuţie cu unul din consilieri, Preasfinţitul, curios şi şocat totodată de vestea retragerii Papei Ratzinger, întreabă cu totul nedumerit:

dar ce s-a întâmplat? De ce s-a retras Papa?!

Păi, Preasfinţite, a spus că are 84 de ani, nu mai poate...

- 84 de ani? Aşa tânăr şi nu mai poate?!

217

Frica de moarte şi de... Maica Mihaela

Un alt arhiereu, din altă parte a ţării, la fel de venerabil ca vârstă (aproape 100 de ani), e îngrijit cu devotament şi

preţuire de către Maica Mihaela, care are în jur de 45-50 de ani.

într-una din zile, unul din apropiaţii ierarhului îl aude tânguindu-se pe Preasfinţit pe holurile reşedinţei:

vai, ce mă fac eu după ce moare Maica Mihaela?! Ce mă fac?!

218

„A venit rândul boilor...”

Un alt arhipăstor este oprit de către un călugăr pe holurile unei facultăţi de teologie (unde, de altfel, respectivul ierarh era şi profesor) în perioada aceea de maximă efervescenţă revoluţionară împotriva buletinelor şi paşapoartelor cu CIP şi interogat destul de revoltat:

înaltpreasfinţite, aş vrea să îmi spuneţi foarte exact care e poziţia d-voastră vizavi de CIP-uri, pentru că nu ştim ce să le spunem credincioşilor!

Arhiereul, într-o abordare foarte duhovnicească, încearcă să prezinte echilibrat şi părinteşte lucrurile, punctând tocmai nevoia de evitare a exceselor.

Însă părintele nostru o ştia pe-a lui şi gata!

dar nu se poate una ca asta, înaltpreasfinţite! Aţi văzut că acum au pus CIP-uri până şi vacilor! Ce mai urmează, dacă nu sfârşitul lumii?!

219

- Cum ce urmează, părinte?!, vine foarte cadenţat răspunsul arhiereului. Până acum au pus CIP-uri vacilor. Acum a venit rândul boilor...

220

Prea multă binecuvântare...

Un Părinte Profesor, aflat lao conferinţă internaţională în Rusia pentru ceva vreme, nimereşte într-o seară la o familie de credincioşi care se oferă să îl şi găzduiască, măcar pentru o seară, mai ales că voiau să discute o problemă care îi măcina mult. De ani şi ani, tânăra familie se tot ruga lui Dumnezeu să le binecuvânteze casa cu un prunc, şi rugăciunea lor rămânea mereu fără răspuns. De aceea, fiindcă au simţit că părintele profesor care le călcase în casă e un om cu totul deosebit, şi-au pus toată nădejdea, încă o dată, că poate Bunul Dumnezeu se va milostivi de ei, pentru rugăciunile invitatului de departe.

Părintele profesor îi încurajează şi le spune că se va ruga pentru ei şi Dumnezeu se va îndura, mai ales că atât de mult îşi doresc naştere de prunci.

Se termină conferinţa, părintele profesor pleacă spre casă... Trec anii, destul de

221

mulţi, fără ca familia respectivă să se mai vadă cu părintele profesor.

Peste vreo opt-nouă ani, cele două părţi se întâlnesc, într-o emoţionantă revedere. Ca şi cum L-ar fi prins pe Dumnezeu de picior, cu bucurie şi speranţă totodată, tatăl i se adresează Părintelui Profesor:

părinte, vă rog din suflet, nu vă mai rugaţi pentru noi! Opriţi, vă implorăm, rugăciunea! Că avem deja şase copii...

222

Somnul sau Domnul

La o întâlnire de seară, dusă destul de mult înspre noapte, într-o sinaxă de părinţi reunită undeva la o mănăstire pe malul mării, după ce se consumaseră şi oareşce tămâioase autohtone, unul din părinţi încearcă să se retragă.

mă iertaţi, eu va trebui să mă duc să dorm puţin. Mâine dimineaţă slujesc şi trebuie să îmi fac rânduiala.

Un părinte bătrân, stareţ la una din fermecătoarele mănăstiri ale Moldovei (pentru care, de altfel, se şi adunaseră părinţii de prin împrejurimi), privindu-l atent pe părintele doritor să evadeze, i se adresează povăţuitor:

treaba ta, părinte! Dacă vrei să te duci, du-te! însă ţine seamă: Mergi cu somnul, pierzi pe Domnul!

223

Cre(ş)tinii din mitropolia...

Într-o eparhie dintr-o anume zonă a ţării se lansează o publicaţie naţională bisericească. Şi, ca evenimentul să fie unul de bun augur, se face lansarea la hramul uneia din cele mai vestite mănăstiri din cuprinsul locului.

în cuvântul său, arhipăstorul aduce frumoase aprecieri pentru apariţia publicistică şi în cuprinsul eparhiei sale, spunând, între altele:

„Suntem recunoscători lui Dumnezeu pentru această binecuvântare şi dorim ca publicaţia A"să fie o bucurie şi o binecuvântare pentru toţi creştinii din Mitropolia Y..."

Cuvântul arhipăstorului este transcris de exarhul mănăstirilor şi dat spre publicare apoi în periodicul arhiepiscopiei.

La tipar însă (lucru semnalat de îndată de către însuşi arhiereul, dar tardiv, adică după apariţia şi distribuirea formei tipărite),

224

vorbirea mitropolitului este reprodusă cu o mică... rectificare. Din cadrul cuvântului creştin se pierduse taman litera ş.

Prin urmare, alocuţiunea tipărită suna cam în felul următor:

„...dorim ca publicaţia Xsă fie o bucurie şi o binecuvântare pentru toţi cretinii din Mitropolia K... ”
225
Robul lui Dumnezeu şi roaba omului
Pe vremuri (desigur!), la o mănăstire care nu suntem chiar convinşi că era ortodoxă, unul din fraţii vieţuitori era tare chinuit de patima beţiei. Aşa se face că nu de puţine ori părinţii de aici erau înştiinţaţi că fratele respectiv era văzut fie în şanţul de ici, fie în cel de colo, şi chemaţi să îl recupereze spre mănăstire.
într-una din aceste tipice situaţii, necazul pică pe unul din părinţii ceva mai plăpânzi cu trupul, să îl aducă la mănăstire pe fratele cel profund umectat şi cercetat de duhul alcoolic. Părintele, ştiind cât are de cărat la mănăstire, îşi anexează o roabă şi se duce să îl identifice pe sărmanul frate şi să îl repună pe drumul cel bun, spre mănăstire.
Nici una, nici alta, îl ia pe fratele obosit de atâta zăcere bahică şi îl pune în roabă, luând drumul către sfântul lăcaş.
226
La intrarea în sfânta mănăstire, părintele stareţ cugetă cu nedisimulată înţelepciune:
Părinţilor, iată, robul lui Dumnezeu, în roaba omului!
227
Priorităţi
Urcând în amvon, tânărul preot îşi anunţă comunitatea:
iubiţi credincioşi, astăzi va trebui să sărim peste predică, pentru că trebuie să vă spun ceva important...
228
Predică răguşită
Un alt preot, proaspăt numit în parohie, se scuză la sfârşitul predicii:
iubiţi credincioşi, iertaţi dacă predica mea nu a fost pe cât de înălţătoare s-ar fi cuvenit, dar, după cum auziţi, sunt răguşit... Şi asta de opt zile!
229
împlinirea poruncilor
Un preot de ţară, responsabil cu mai multe filii, ţine într-o duminică următoarea predică, într-unul din cătunele arondate, aflat undeva în creierii munţilor:
iubiţi fraţi şi surori! Ştiţi ce drum lung trebuie să fac pentru a ajunge la voi. Sunt flămând şi foarte obosit, iar a vă ţine o predică lungă n-ar face altceva decât să mă obosească şi mai tare. în plus, nu vreau să abuzez de răbdarea voastră. Prin urmare, cu siguranţă ştiţi cum trebuie să trăiţi, că v-am mai spus. împliniţi poruncile cunoscute. Amin!
230
Amintiri esenţiale...
Un credincios, abia întors de la slujba de duminică, este îndată întrebat de soţie:
ei, şi cum a fost?
a predicat tare frumos părintele azi.
da? Despre ce?
despre păcat!
aha! Şi ce a zis?
că e împotrivă!
231
Când predica odihneşte
Un episcop ceva mai înaintat în vârstă ajunge în vizită canonică, la Sfânta Liturghie, într-o duminică, într-un sat din eparhia sa. Preotul, voind să îşi etaleze cunoştinţele şi veleităţile sale catehetice, s-a tot lungit cu cuvântul şi numai nu reuşea să aterizeze. Ba mai mult, îl vede şi pe episcop cum, în ciuda elocinţei sale, acesta moţăie nestingherit în scaun... Tocmai acum, când el, părintele, se pregătise abitir să îl impresioneze!
La un moment dat, în plin avânt oratoric, părintele strigă cu putere:
nea Ioane!
Bietul Ioan, chircit şi el de oboseală într-una din strane, tresare speriat, uitându-se spre preot, care îşi continuă cuvântul:
— Mă văd nevoit să te rog să nu mai sforăi atât de tare, că deranjezi odihna Preasfinţiei Sale!
232
Deficienţă pastorală
O parte dintre sătenii cei mai înstăriţi ai unei localităţi ceva mai dificile din punct de vedere al pastoraţiei fac plângere la episcopie, spunând că ei nu înţeleg predicile preotului lor şi că acesta nu vorbeşte cum trebuie.
în răspunsul său către episcopie, părintele menţionează:
„Singura problemă pe care am constatat-o eu în toată această perioadă este aceea că nu am vocea suficient de puternică încât să mă audă credincioşii, duminica dimineaţa, din casele în care îşi beau cafeaua şi din paturile în care dorm!...”
233

De luat aminte...

La o oră de liturgică a unei facultăţi de teologie, un student întreabă nedumerit:

părinte profesor, de ce se fac lepădările în cadrul Tainei Sfântului Botez? Oare nu ar fi ele mult mai necesare la Cununie?!...

234

Responsabilităţi convergente

La un important eveniment monden, la care fuseseră invitate numeroase personalităţi publice, ajunge şi un preot, recunoscut ca vajnic apărător al dreptei credinţe. Sosind cu oarecare întârziere (meteahnă popească, am zice noi...), preotul intră în sală şi privirea îi cade pe un înverşunat ateu şi constant oponent al său.

Din reflex, vederea sa îl face să întoarcă spatele şi să pornească hotărât spre uşă, preferând să renunţe mai degrabă la eveniment, decât să dea din nou ochii cu veşnicul său contrist.

însă înainte să apuce să iasă, îl aude pe ateu strigând după el:

părinte, te rog, nu pleca! Hai aici, să povestim puţin... Că, până la urmă, oricum ne vom petrece veşnicia împreună. Eu, din cauza lipsei de credinţă, iar Sfinţia Ta din lipsă de dragoste creştină.

235

„Preafericirea Voastră, Vă iubesc!"

La o sfinţire de biserică, după slujbă, Patriarhul Teoctist, aşa cum îi stă bine oricărui demnitar (mai ales duhovnicesc) ce se respectă, face o baie de mulţime, în drum spre maşină. împărţind cu generozitate binecuvântări în stânga şi în dreapta, o bătrânică îi sărută mâna cu osârdie şi ferventă pioşenie, spunându-i, cu tremur de hotărâre şi emoţie în glas:

preafericirea Voastră, Vă iubesc!

Preafericitul, desigur, obişnuit cu gratulaţii de tot soiul (mai ales că un vlădică, fie vorba între noi, nu duce mai niciodată lipsă de supuşi care ţin cu tot dinadinsul să îşi manifeste mai mult verbal, ce-i drept! credincioşia şi devotamentul), ajunge cu greu la maşină şi, aşa, peste umăr, face o remarcă nostalgică diaconului care îl însoţea şi care asistase la întreaga scenă:

236

Ufff.... Şi asta! Nu putea să îmi spună şi ea că mă iubeşte cu 50-60 de ani în urmă?!

237

Sfânta Cuvioasă Parascheva

La hramul Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iaşi, ca de fiecare dată, credincioşii se orânduiesc la racla Sfintei Cuvioase pentru închinăciune încă de câteva zile înainte. Astfel asistăm, inevitabil, an de an, la un adevărat spectacol pe care media ţine cu tot dinadinsul să îl speculeze în fel şi chip.

O domnişoară reporter se pierde prin mulţime, cu cameramanul anexat după ea, să iscodească lumea să afle ce îi face pe oameni să stea ore, zile în şir aici, pentru a se închina la sfintele moaşte.

Din om în om, ajunge şi la un conaţional din acesta puţin mai... colorat, care stătea destul de agitat la un rând, cum ar zice dumnealui..., fără număr-fără număr:

ce faceţi aici? De ce staţi la rând?, îl întreabă respectuos reportera, ţintuindu-şi microfonul spre etnicul conlocuitor.

238

păi cum, domnişoară dragă?! Păi cum de ce stăm?! Am venit să ne închinăm şi noi la Dubioasa Parascheva, să ne ajute şi pe noi la cele-cele...

239

Nădejdea moare ultima...

într-unul din periplurile prin diaspora românească din Italia, poposesc pentru o vreme şi la unul din preoţii ortodocşi din Brescia. De origine din Republica Moldova, Părintele Ion un harnic slujitor al lui Dumnezeu şi un mucalit desăvârşit mă primeşte cu toată dragostea şi îmi prezintă familia: soţia Nadia (Nădejdea, în vorbirea curentă) şi copilaşii lor.

în variatele noastre discuţii, când ajungem şi la purtarea de grijă faţă de copii şi faţă de viitorul lor, părintele Ion, sfătos, într-o simbioză scripturistică şi a experienţei de viaţă, îmi spune:

i-am zis feciorului meu mai mare să aibă mare grijă ce femeie îşi alege pentru a-i fi soţie. Şi, mai ales, să nu îşi ia niciodată nevastă pe care s-o cheme Nădejdea (Nadia)! Pentru că... Nădejdea moare ultima.

240

„Dacă e viu, vine..."

La un părinte din acesta, cetitoriu în carte (sau ceva mai pe lângă Biserică, ar zice cei în drept), care ghicea şi prevestea tot felul de lucruri celor grabnic creduli şi preocupaţi să-i rotunjească bugetul şubrezit de atâta milostenie şi misiune, ajunge şi o femeie cu grijile ei:

părinte, fiul meu e plecat la muncă în străinătate. De câteva luni nu îmi mai dă niciun semn. Tot încerc să dau de el şi numai nu reuşesc şi gata! Ce îmi spuneţi? Mai vine acasă sau nu mai vine? E viu sau nu mai e?!

Părintele, privind protector şi afectat cum credincioasa noastră scapă o bancnotă frumuşică în cutia milei (lăsată,

desigur, cât mai la vederea fiilor şi fiicelor duhovniceşti), îi răspunde pe dată:

fiica mea, nu te necăji! Dacă fiul tău e viu, vine! Dacă nu e viu, nu mai vine...

241

Lumină... nu prea lină

La Mănăstirea Nechit (Neamţ), slujbă de noapte... O linişte mirifică, aidoma celei pe care tocmai au pierdut-o protopărinţii noştri, lăsându-ne, de atunci, doar cu nostalgia acelei taine... în mănăstire, slujba se săvârşeşte doar la lumina lumânărilor, arzând spre cer, ca şi sufletele celor cufundaţi în rugăciune.

Din Sfântul Altar răzbate suav doar glasul părintelui stareţ Zenovie, tare bătrân şi nespus de drăgălaş, citind pomelnicele:

constantin, Maria, Ion, Vasile, Aneta... Dă-ti, bre, din luminăăăă, că ti trag di urechi!

242

Studioşii şcolari...

Tot la părintele Zenovie, la Mănăstirea Nechit, mai ales în perioada examenelor de bacalaureat sau în sesiunile arondate facultăţilor, se adunau foarte duhovniceşti elevii şi studenţii. Şi aceasta, pentru că părintele Zenovie avea el câteva ectenii speciale pentru ei, între care:

încă ne rugăm, pentru studioşii şcolari, prezenţi la această Sfântă Liturghie...

Şi, povestesc studioşii, nicicând nu se simţeau elevi mai eminenţi, cu medii mari şi examene absolvite cu mare succes şi, povestesc ei (şi îi credem pe cuvânt!) că, una peste alta, chiar se adevereau mai întotdeauna rugăciunile părintelui...

243

Mitropolitul Sebastian Rusan şi ministrul Petru Groza

Părintele Sebastian Rusan, născut la Secăşel (jud. Alba), om simplu, tată a 14 copii, printr-o fericită conjunctură proniatoare, ajunge Mitropolit al Moldovei (1884-1956). în paranteză fie spus, gurile rele şi cârcotaşe ţîn musai să facă oareşce legături între faptul că, fiind naş al lui Petru Groza, ajunge mitropolit taman când finul e numit Preşedinte al Marii Adunări Naţionale. Dar cum minunile sunt un fapt absolut frecvent şi elocvent în Ortodoxie, o astfel de supoziţie nu poate fi decât nefondată şi rău intenţionata...

Ei bine, mitropolitul Sebastian se întoarce de la o întrunire din Rusia şi, când ajunge acasă, i se spune că unul din fii e arestat pentru instigare împotriva regimului.

îngrijorat nevoie mare, pune mâna pe telefon şi îl sună, pe cine altcineva, decât

244

pe finul, pe Petru Groza! Acesta nu răspunde. Insistă, insistă, numai nu reuşeşte să ia legătura cu ministrul. Urcă în Volgă şi pleacă de urgenţă la Bucureşti.

La intrare, secretara îi spune că domnul ministru nu poate să îl primească, pentru că e ocupat.

Stă el ce stă în antecameră, mai roagă secretara să întrebe dacă nu poate să îl primească şi, ajuns la culmea răbdării, dă buzna în biroul lui Petru Groza!

Ministrul citea ziarul...

măi Petre, îl ia tare mitropolitul, eu lupt pentru pace şi fiul meu e în puşcărie?! Păi se poate aşa ceva?!

Petru Groza e de neclintit! Concentrat nevoie mare, citeşte în continuare ziarul.

Mitropolitul îşi continuă peroraţia, nervos la culme, şi adaugă:

şi ce dacă i-a înjurat?! Pe comunişti i-a înjurat, nu pe tine! Aşa că fă bine şi lasă-mi copilul acasă!

Argumentul acesta a fost singurul care l-a şi convins, de altfel, pe ministrul Groza. Dintr-un telefon, dat unde trebuie, s-a rezolvat şi acest diferend...

245

Şi mitropoliţii au picioare...

Mitropolitul Sebastian obişnuia să călătorească mai peste tot unde misiunea sfintei arhiepiscopii ori mitropolii o cerea, într-o Volga cuvioasă, foarte bine apreciată la acele vremuri. De altfel, ce maşină veritabilă nu a fost apreciată, în fiecare perioadă, de către chiriarhii cu un simţ estetic pronunţat!

întorcându-se odată de la un Sinod cu şoferul personal, pe drum simte un miros apăsător, strident, în maşină. Drumul lung, mireasma persistă... La un moment dat, trec printr-un sat şi dau de o fântână. Poruncitor, mitropolitul îi spune şoferului:

-Trage pe dreapta! Du-te şi te spală pe picioare!

Aşa cum îi stă bine oricărui fiu duhovnicesc (şi împreună-lucrător în ogorul mitropoliei), şoferul coboară tacticos, se spală pe picioare şi îşi reia activitatea transportatoare.

246

Mai merg ei ce mai merg şi dau de o altă fântână.

oprește!, îi spune din nou mitropolitul șoferului.
Acesta, ascultător, trage din nou pe dreapta.
coboară și spală-te pe picioare!
înaltpreasfinția Voastră, dar acum un sfert de oră m-am spălat...
nu e nimic. Mai spalâ-te odată, că nu vezi ce tare pute?!
Are loc o nouă operațiune de spălare a picioarelor (și de data aceasta individualistă și, deci, mai puțin fundamentată scripturistic, desigur, după exemplul spălării picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul Hristos), după care drumeții noștri își continuă călătoria.
O altă fântână, aceeași poruncă:
-Trage pe dreapta!
Cu răbdarea în pioneze, șoferul abia reușește să își găsească un ton cât de cât conciliabil:
înaltpreasfinția Voastră, de două ori la rând m-am spălat! Nu știu să fi fost mai curat vreodată pe picioare decât acum...
ale mele put, mă! Eu trebuie să mă spăl...
247
Despre mama rușilor
Prin 1948-1949, Mitropolitul Sebastian face o deplasare în Rusia, însoțit de profesorul de Drept Canonic, Părintele Liviu Stan, de la Cluj.
Rușii, binevoitori și ospitalieri (ca întotdeauna...), îi plimbă cu o mașină oficială și le arată tot felul de cuceriri ale culturii comuniste: blocuri, uzine, fabrici, colhozuri etc.
Pe bancheta din spate, mitropolitul Sebastian, cu fiecare nou punct de atracție civilizatoare prezentat, invariabil scăpa câte o remarcă buclucașă, în româna-i neaoșă, despre ruși, despre comuniști, despre mama lor...
Oarecum stânjenit și speriat, Părintele Liviu Stan se simte obligat să îi explice șefului delegației, în limba rusă:
nu îl luați în seamă pe colegul meu, că lui îi place să se entuziasmeze cu tot ce vede... în plus, e bătrân și mai vorbește și mult.
248
La care rusul, abia stăpânindu-și râsul, îi răspunde:
— Stai liniștit, că și eu sunt moldovean și știu ce zice!

249
Iconomia fesului
La mitropolitul Sebastian sosește în audiență o femeie care îi aduce la cunoștință faptul că un călugăr binevoitor din eparhia înaltpreasfinției Sale... i-a făcut un copil!
Vlădica îi cere un ban femeii, își scoate fesul din cap și îi spune:
aruncă banul în fes!
Femeia dă să pună banul, vlădica trage fesul!
mai aruncă o dată, femeie!, îi spune mitropolitul.
Femeia aruncă din nou banul, vlădica trage din nou fesul, banul ajunge din nou pe jos!
păi înaltpreasfințite, de ce nu ții căciula?!, îl întreabă nedumerită femeia.
dar tu de ce ai ținut-o femeie?! Vezi, banul nu cade în fes, dacă nu îl ții să cadă.
250
Conversație între mitropolit și milițian
Altădată, același mitropolit, cu aceeași Volgă, merge la București, la întâlnirea Sfântului Sinod. Pe traseu, e oprit de miliția rutieră. Unul din milițieni se uită la șofer, apoi îl privește superior pe mitropolit, apoi mașina, apoi iar pe mitropolit, apoi iar mașina... și spune rânjind colegului său:
ia uite ce mașină are popa! Tot țăranul de popă are mașină care de care mai periculoasă!
Mitropolitul, deschizând precipitat geamul, îl blagoslovește părintește:
bă, ca mine sunt cinci în toată țara asta! Dar ca de tine, pute lumea!
251
Doctorii Patriarhului Iustinian
Patriarhul Iustinian, ajuns în floarea vârstei în înalta treaptă de întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, ambițios și dornic de a imprima un suflu nou în rândul credincioșilor pe care îi păstorește, își îndreaptă atenția și spre învățământul teologic, pe care și-l dorea mult mai riguros și mai competent. De aceea, vine și cu o propunere pe cât de curajoasă, pe atât de năstrușnică: anularea titlurilor de doctor în teologie, obținute în timpul regimului burghezo-moșieresc. Și aceasta, după ce în prealabil schimbase statutele de funcționare ale facultăților de teologie, stabilise noi condiții de obținere a titlurilor universitare etc.

în Sinod, când discuţiile erau mai aprige pe această temă, intervine Mitropolitul Sebastian al Moldovei:

măi, Iustiniane, lasă-i în pace, că ăştia şi-au rupt coatele pe băncile şcolii, când noi stăteam la fundul muierii...

252

Ca o paranteză, ambii ierarhi (atât Patriarhul Iustinian, cât şi Mitropolitul Se bastian) fuseseră însuraţi.

Şi astfel, datorită Mitropolitului Sebastian, doctorii au rămas doctori adpână la adânci şi foarte adânci bătrâneţi.

253

învăţături alese

Unul din bătrânii Oastei Domnului, cu ani grei de temniţă, îi căzuse tare drag unui anumit episcop. De aceea, mereu când se vedeau, întâlnirea dintre cei doi era o adevărată bucurie nu doar pentru ei, ci şi pentru ceilalţi, care asistau la spectacolul oferit.

Uite-l şi pe făţarnicul de Precupescu!, îi zice Preasfinţitul fratelui nostru, când dă cu ochii de el la o manifestare a Oastei. Ce mai faci, şugubăţule?

ce să facem, Preasfinţite? învăţăm şi noi de la mai-marii noştri...

254

Stareţa gureşă şi câinele ghinionist

Se povesteşte de bătrânii îmbunătăţiţi de prin zona mănăstirilor Neamţului despre o stareţă de la Agapia, renumită pentru învârtoşarea ei întru cele duhovniceşti şi, mai ales, întru cele ale comuniunii cu aproapele, în acest caz, monahiile pe care le avea în ascultare. Mai întotdeauna, orice ar fi făcut maicile, orice ar fi gândit sau intenţionat să gândească, nicicum nu reuşeau să fie pe placul stareţei! Şi nu era vieţuitoare a obştii care să nu fi pătimit măcar o dată de pe urma cuvioasei.

Doar că, dintr-odată, veste năprasnică se abătu asupra sfântului aşezământ!

Maica fusese muşcată de un câine!

A doua zi, muri...

Câinele.

255

O prezenţă incertă

Mă nimerisem oarecând la o agapă cu o sinaxă de cuvioşi monahi, taman în preajma alegerilor unui vlădică într-o veritabilă mitropolicească aşezare. Ca în orice împrejurare cu o miză atât de importantă pentru viitorul Bisericii şi al credincioşilor acelei bune părţi din eparhie, părinţii, cerniţi de rugăciune şi osteniţi sub povara responsabilităţii, îşi dădeau cu părerea despre viitorul aproape fericitului ierarh. Care, după cum bine ştim din practica administrativ-canonico-bisericească, este ales conform formulei: Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă...

— Fiindcă de acolo a plecat X opina unul dintre cuvioşii copărtaşi la discuţie -, cu siguranţă că se va implica direct şi...

da, nici nu se pune problema! Şi oricum cuvântul său e hotărâtor..., completă un alt părinte.

256

E drept se băgă în discuţie şi un alt părinte însă aţi văzut că şi cealaltă tabără uneori a dejucat bine soarta unor propuneri venite tot de la...

fraţilor, eu am auzit un zvon!, le captă atenţia un monah din colţul mesei. Nu ştiu cât poate fi de adevărat, însă se spune că s-ar putea... acum eu nu am de unde să ştiu, însă vă spun şi eu ce am auzit de la alţii mai înduhovniciţi ca mine -, s-ar putea să ajungă totuşi şi Duhul Sfânt...

257

Ofiţerul şi neliniştita-i nevastă

În vremea în care Părintele Sofron Vlad (1901-1989) era rector al Institutului Teologic Universitar din Sibiu, în birou intră furios un ofiţer de securitate, să îi aducă la cunoştinţă că... nevastă-sa se ţine cu un teolog. Desigur, unul din cele câteva sute de studenţi ai Institutului.

Părintele Sofron Vlad, împăciuitor, îi răspunde fiului aflat în necaz:

vezi, domnul meu... Tu nu poţi să ţii o iapă în frâu, pe când eu trebuie să am grijă de 300 de armăsari!

258

Post straşnic

La o agapă ceva mai binecuvântată (după o acţiune cultural-duhovnicească), în care darurile Domnului în materie gastronomică s-au revărsat din plin, unul din părinţii consilieri ai episcopiei sub egida căreia s-a desfăşurat manifestarea ne mărturiseşte, cu nedisimulată bucurie, că a reuşit să slăbească nici mai mult, nici mai puţin de... 70 kg. Şi aceasta, în contextul în care la momentul confesiunii mai avea pe stoc ceva peste 100 kg.

După ce masa se umple cu platouri doldora de cărnoase şi garnituri din cale afară de apetisante, părintele nostru ne face o preţioasă confesiune:

dragii mei, nu ştiu cum să vă spun... Să ştiţi că nu îmi e deloc uşor nici mie, în situaţia în care mă aflu, cu greutatea mea. De aceea, spre ruşinea mea, nu întotdeauna reuşesc să ţin Postul aşa, ca la carte.

259
cum trebuie şi cum mi-aş dori şi eu. însă, dacă Postul nu reuşesc să îl respect întru totul, zilele de harţi..., zilele de harţi le ţin cu sfinţenie!
260
Creaţie şi procreaţie

După o conferinţă susţinută undeva în zona Banatului, Părintele Constantin Necula se întâlneşte cu un fost coleg de facultate, cu sensibile abilităţi literare.

ce mai faci Părinte? Cum e cu parohia? Mai scrii? îl întreabă Părintele Constantin.

ce să fie? Bine, părinte... Iar în ceea ce priveşte scrisul, mai creez şi eu câte ceva...

măi îi răspunde părintele profesor -, numai Dumnezeu creează! Omul procreează...
261
„Dar brânză avem voie, înaltpreasfinţia Voastră?...”

La o şedinţă cu preoţii dintr-un anumit protopopiat din Mitropolia Moldovei, un ierarh le binecuvânta preacucernicilor despre ispitele ce se abat asupra slujitorilor Sfintelor Altare şi despre cum pot fi ele, dacă nu eliminate, măcar temperate, prin anumite artificii. Între ele, desigur, e punctată şi importanţa unei alimentaţii atente, modeste:

fiii mei, vă recomand să renunţaţi, pe cât posibil, măcar în ajunul zilelor de slujire, la a consuma carnea. Ştiţi prea bine că acest aliment duce la îndestularea trupului şi, din cauza conţinuturilor sale calorice şi a grăsimilor saturate, poate provoca tot felul de ispite ale trupului, pe care, dacă suntem slabi, nu le putem controla. de aceea, e bine să încercăm să nu consumăm carne în aceste perioade...
262
Foarte atent şi nevinovat, un părinte care lua notiţe de zor, ridică mâna că vrea să întrebe şi el ceva:

da, părinte, poftim...

înaltpreasfinţia Voastră, am înţeles ce ne-aţi spus. Am doar o singură nelămurire: brânză avem voie să mâncăm?!
263
Râvnă aprigă de pastoraţia românească

Un părinte monah, arhimandrit, cu un debordant simţ al umorului şi de o dezarmantă savoare a limbajului, mă sună într-o seară:

fratele meu, să vezi cum a lucrat Bunul Dumnezeu să mă izbăvească dintr-o grea, cumplită ispită! Ştii că eu, aşa, mai mistic cum sunt de felul meu, de mult mă luptam cu gândul să mă nevoiesc în Sfântul Munte Athos, pentru viaţa duhovnicească de acolo şi pentru ceea ce am tot auzit de la Părinţi îmbunătăţiţi că se întâmplă spre creşterea în Dumnezeu acelor ce fac ascultare acolo. Ba, mai mult, am ajuns eu însumi acolo şi am simţit că locul meu e dintotdeauna în Sfântul Munte.

Doar că, ce să vezi? Ieri îmi pică sub ochi o hotărâre venită dinspre Patriarhie, în care se precizează că este eligibili pentru
264
a fi numit episcop orice arhimandrit de pe cuprinsul Patriarhiei Române! în plus, se aude şi că se vor debloca multe din locurile de episcopi unde s-a cam uitat să se numească vicari! Şi taman acum am auzit şi că ierarhii bătrâni vor fi rugaţi să se pensioneze!...

Şi, crede-mă, dintr-odată am avut aşa, ca o revelaţie de la Dumnezeu, un moment de extremă luciditate şi mi-am zis: Ce Sfânt Munte îţi trebuie ţie? Dar pe credincioşii noştri cui îi laşi?!

Şi, frate, slavă Domnului, minune! Am scăpat dintr-odată de ispita asta a mea cu Sfântul Munte!...
265
Judecata maicilor versus judecata lui Dumnezeu

Acelaşi cuvios părinte îmi spunea cum, la o întâlnire cu un părinte (şi mai) îmbunătăţit, cu vastă experienţă duhovnicească, monahală şi pastorală, din vorbă în vorbă, acesta îl întreabă pe părintele arhimandrit:

şi, părinte, unde aţi spus că slujiţi? Unde vă faceţi ascultarea?

păi la Schitul X, cu maicile, acolo...

-A, da?! Sunteţi duhovnicul maicilor de la schitul... Păi dumneata, părinte, ai scăpat de judecata lui Dumnezeu! Pentru că pe tine te judecă mult mai abitir maicile...
266
Predica pumnului în zid

într-un sat sănătos de pe cuprinsul habitatului nostru naţional, vine în vizită la preot colegul său de facultate. Părintele paroh, aşa cum îi şade unui păstor cumsecade de sat tradiţional, era hăruit de Bunul Dumnezeu şi cu o statură ceva mai gospodărească, precum locul: 2 metri şi ceva înălţime, suficientă lăţime, cuvânt hotărât, atitudine aşijderea...

Colegul său, preot de oraş, exact la polul opus: pirpiriu nevoie mare, glas puţin piţigăiat, timid şi mai mereu cu grijă la mediul înconjurător.

Duminică, slujesc împreună. Biserica plină ochi! Vine momentul cuvântului de învăţătură. Părintele paroh iese în

amvon, priveşte părinteşte de autoritar peste mulţime şi... trage un pumn puternic în perete, tresare toată biserica! Apoi îşi începe cuvântul:

gândiţi-vă la Apocalipsă, când va veni Domnul a doua oară, cum vă veţi speria!

267

Pornind de aici, ţese o predică de toată frumuseţea, de îţi era mai mare dragul (şi frica) să îl asculţi.

Colegul său, cel pirpiriu, duminica următoare, iese şi el la predică. Deschide uşile împărăteşti, se uită peste oamenii din biserică, se întoarce în dreapta şi loveşte şi el zidul.

v-aţi speriat?!, îi întreabă contrariat pe credincioşi.

nu, părinte dragă! Staţi liniştit!

uftf! Păcat! Că v-aş fi zis o predică!...

268

Toaca şi... prefectura

Un părinte de la o capelă a unei unităţi militare avea sfinţirea bijuteriei sale de bisericuţă peste câteva zile. Ca în pragul ultimelor pregătiri, normal că, făcând inventarul făcutelor şi nefăcutelor lucrări, constată că nu are... toacă. Se gândeşte, se răzgândeşte, iar se gândeşte şi optează pentru o variantă simplă: amplasarea unei bucăţi de fier plat, undeva în stânga bisericii, pe un suport minimalist, de unde să se bată toaca în momentele rânduite.

Intervine însă problema: de unde să facă rost de bucata de fier?

Cum Domnul iese întotdeauna în întâmpinarea celor ce se pun în slujba lucrului Său bine făcut..., îşi aminteşte dintr-odată de un atare politician, bine poziţionat din toate punctele şi virgulele de vedere, cu oareşce afaceri inclusiv în domeniul feroaselor.

269

Cum Dumnezeu nu dă niciodată o bucurie singură, solicitarea vine taman şi pe fondul numirilor postelectorale, în care respectivul era destul de implicat.

Minunea se petrece, toaca e instalată, vine momentul sfinţirii. Bucurie mare, binecuvântare peste binecuvântare, toată lumea luminoasă de izbândă şi de sărbătoare. Părintele primeşte un telefon de la ctitorul toacei:

Părinte drag, nu puteam să nu vă spun ce a făcut Dumnezeu cu mine! Dimineaţa am primit numirea de prefect al judeţului! Sunt singur că asta vine şi ca urmare a rugăciunilor d-voastră şi a faptului că am ajutat, măcar aşa, puţin, biserica.

La care părintele îi răspunde:

vezi, domnule dragă?! Ai dat o bucată de fier pentru biserică şi ai şi ajuns prefect! îţi dai seama ce ajungeai dacă dădeai mai mult?!

270

Sat de farisei

La Părintele Constantin necula (Sibiu) vine un preot, proaspăt numit într-o parohie rurală, dezamăgit de roadele începuturilor sale pastorale şi profund indignat pe parohienii săi:

părinte profesor, nu ştiu ce să mă mai fac! E vai şi amar de parohia în care am fost numit! Am făcut atâta şcoală ca să îmi pierd vremea cu fariseii aceia! E un sat numai de farisei!

Părintele Constantin, privindu-l cu temeinică înţelegere şi prietenoasă compasiune, îi răspunde:

părinte drag, ce să-i faci? într-un sat numai de farisei, era nevoie şi de un cărturar...

271

Afaceri curate şi... nu tocmai

O soră credincioasă, mare râvnitoare la vândut tot felul de mărunţişuri şi cărţulii bisericeşti pe la hramuri de biserici, mănăstiri, talciocuri, manifestări cu tentă mai mult sau mai puţin religioasă şi posesoare a unei limbariţe de invidiat chiar şi de către redutabilii noştri oratori politicieni, se gândeşte să îşi extindă afacerile şi la modul ceva mai susţinut, prin solicitarea unui stand permanent la una din bisericile din zona în care îşi purta nevoinţele. îmbrăcată mereu, invariabil, în haine călugăreşti (pentru care primise eficiente binecuvântări de la niscaiva părinţi bisericeşti contemporani), se duce la părintele paroh de la biserica în discuţie şi îi spune:

părinte, hai să facem o înţelegere. Sfinţia Ta mă laşi să vând ale mele undeva afară, într-un spaţiu bun, iar eu dau pentru biserică în fiecare lună câte 500 de lei,

272

ca donaţie, şi încă 200 de lei pentru cheltuieli de întreţinere (gaz, curent etc.). Am doar o singură condiţie: să anunţi în biserică, în fiecare lună, faptul că (...) a dat atâţia bani donaţie şi atâţia pentru întreţinere.

Părintele, om hotărât şi înţelegător nevoie mare, îi răspunde imperturbabil:

— în primul rând, tu nu eşti soră cu mine, să spun credincioşilor că sora (...) a făcut nu ştiu ce pentru biserică. în al doilea rând, dacă tu dai banii ăştia ca să fii auzită de oamenii din biserică ce fapte mari de milostenie ai făcut, atunci banii ăia nu se duc la Dumnezeu, ci la dracul! Şi tu, o dată cu ei...

însă, să vedeţi cum lucrează Bunul Dumnezeu, sora (...) poate fi văzută totuşi neguţătorind la o altă biserică, ceva mai binevoitoare...

273

Doctorul Simion Radu

Părintele Simion Radu (Cucu), unul dintre profesorii şi spiritual-asistenţii apreciaţi de la Academia Teologică Andreiană din Sibiu (1906-1995), cu foarte multă şcoală la purtător (licenţă în teologie şi litere, între altele), după ce îşi luase un răsunător doctorat la Institutul Teologic Universitar din Bucureşti, a decis ca şi ceilalţi muritori din jurul său să fie familiarizaţi cu formaţia sa intelectuală. De aceea, a decis ca pe uşa de la biroul său să scrie mare: Dr. Simion Radu.

Desigur, un asemenea amănunt nu putea să scape nicidecum recunoscătorilor săi studenţi. Pentru a puncta şi mai mult calitatea sa doctorală, aceştia au vrut să îşi arate preţuirea şi la modul cât mai practic. De aceea, au convins o tânără care voia să avorteze să se prezinte la renumitul... Dr. Simion, care face el tot felul de treburi şi e mare specialist în avorturi.

274

Fata, timidă şi cu bun-simţ, se prezintă pe dată la biroul doctorului Simion Radu.

De la sine înţeles că părintele nostru nu se omora să poarte foarte frecvent reverenda.

bună ziua, domnule doctor!, începe fata să îşi spună oful.

doamne ajută, domnişoară! Cu ce îţi pot fi de folos?

păi, ştiţi... Am venit la d-voastră pentru că am auzit că mă puteţi ajuta...

desigur, draga mea! Doar de aceea suntem aici. Spune-mi ce pot face pentru dumneata.

ştiţi, cum să vă spun... Aşa, ca tinerii, nu am fost neapărat foarte cuminte şi m-am trezit în necaz.

ei, se întâmplă. Tinereţea cu ale ei. Nu te sfii şi spune-mi cu ce îţi pot fi de folos.

păi, domnule doctor, am rămas însărcinată. Şi părinţii mă omoară dacă află! Cât despre tatăl copilului, nici nu vrea să audă! De aceea am venit la d-voastră, pentru că mi-au spus anumite cunoştinţe că sunteţi cel mai bun şi de încredere specialist pentru avorturi...

275

Mărul... Părintelui Simion Radu

Pr. Simion Radu era cunoscut şi pentru, să îi zicem, buna chivernisire a lucrurilor şi bunurilor dăruite de Dumnezeu spre traiul de zi cu zi (că nu e frumos să îi spunem zgârcenie!). Şi, cum locuia la casă, iar pe lângă orice gospodărie care se respectă întotdeauna e câte ceva de făcut, sfinţia sa fiind extrem de ocupat cu cele cereşti, mai invita din când în când câte un student să comită câte o faptă bună, ajutându-l la cele gospodăreşti.

Astfel se face că studentul Alexa, râvnitoriu la cele sfinte, însă nu la fel de nevoitor la cele şcolăreşti, ajunge într-o dimineaţă la Părintele Radu să-i sape grădina. Orele trec cu anevoie, muncă din belşug, Părintele din când în când cu câte un Doamne ajută, iar Alexa al nostru resimţind tot mai stânjenitor cum stomacul se revoltă, tânjind măcar la o bucată de pâine.

276

Trece prânzul, după-amiaza nemiloasă se abate cu greu, foarte greu, ce-i drept asupra pomenirii tuturor sfinţilor şi nesfinţilor din calendarele studentului Alexa şi, fără tăgadă, asupra Părintelui Simion în mod special, până când, spre seară, apară şi Părintele. Cu un măr...

domnule student, ia uite ce avem aici...

Alexa al nostru, salivând ca un ogar care nu a văzut mâncare şi apă de la lăsatul sec de os, mai să se arunce asupra mărului!

Doar că Părintele, de o cordialitate exemplară, ţine să facă o epocală precizare:

domnule student, îl împărţim în două...

277

Mort şi nu prea...

Acelaşi Părinte Simion Radu mai are parte de o bucurie, însemn de preţuire din partea studenţilor săi. într-una din zile, se trezeşte cu carul mortuar în faţa facultăţii şi cu un cioclu intrând sfios în birou:

bună ziua, părinte! Am venit să luăm mortul.

doamne ajută! După ce mort ai venit, domnule?

păi am fost anunţaţi să venim la facultatea de teologie şi să căutăm biroul părintelui Simion Radu, să îl ducem la capela de la cimitir...

278

Cântă cucul, bată-l vina

Studenţii teologi îl alintau mereu între ei pe Părintele Simion Radu cu apelativul de Cucu. De aceea, în pomii din bătătura Academiei Teologice de la Sibiu cucul cânta... în orice anotimp! Asta, până în momentul în care Părintele Simion Cucu se plimba, într-o seară, prin curtea Academiei şi, ca din cer (din pom, în traducere liberă), pică un student ce tocmai era de rând la cucâit!

De atunci, cucul cânta doar cu foarte mare discreţie şi... siguranţă!

279

Orgoliul lui Petre Ţuţea

Se povesteşte că Petre Ţuţea e întrebat odată de unul din gardienii săi cum e posibil ca un om atât de inteligent, de deştept, ca el, să creadă în Dumnezeu.

din orgoliu, îi răspunde senin Petre Ţuţea.

cum adică din orgoliu?

sunt atât de mândru, încât nu pot să cred nicicum că-s făcut din maimuţă!

280

Harisme călugăreşti

Trei călugări s-au întâlnit pe drum. Din vorbă în vorbă, au ajuns să povestească despre cât de minunată e obştea de unde vine fiecare şi cât sunt ei de renumiţi pentru anumite nevoinţe ale mănăstirii din care vin.

Şi zice unul dintre ei:

în ceea ce priveşte aşezarea noastră intelectuală, scolastică, mănăstirea noastră este cea mai cunoscută. Toţi monahii de la noi au cel puţin teologia la bază. Nimeni nu ne poate întrece în teologie.

Al doilea a spus:

da, ai dreptate, dar în ceea ce priveşte practicile ascetice, viaţa de călugărie şi de acrivie a canonului monahal, voi nu vă puteţi compara cu noi!

Al treilea călugăr, zâmbind hâtru, spune şi el:

amândoi aveţi dreptate, dar în ceea ce priveşte smerenia, noi suntem pe primul loc!

281

Chestii, chestii...

La un examen de Noul Testament, unul dintre studenţii teologi extrage un subiect în care trebuie să trateze, între altele, pururea fecioria Maicii Domnului, cu exemplificări scripturistice. Emotiv din fire şi, credem noi, nu chiar extrem de bine familiarizat cu subiectul, studentul este ajutat puţin de părintele profesor:

vorbeşte-ne câte ceva despre întâlnirea Maicii Domnului cu Elisabeta. Ce îi spune Elisabeta, rudenia sa, Sfintei Fecioare?

Respondentul se fâstâceşte, îşi frământă mâinile a extrem efort intelectual şi, dintr-odată, ca şi cum ar fi descoperit versetul filozofal ce îi deschide larg porţile spre izbândă, exclamă:

gata, mi-am amintit! Elisabeta îi spune Maicii Domnului: De unde mie chestia aceasta, să vină la mine Maica Domnului meu?

282

Ctitor penticostal la o biserică ortodoxă

Prin părţile Botoşaniului, cele apropiate de graniţa cu Ucraina, într-un sătuc arhaic, cu o ortodoxie practică (sau ortopraxie zdravănă), stabilizată de veacuri, s-a pripăşit şi un gospodar de penticostal. Părintele ortodox, cu biserica în construcţie, era pe undeva pe la etapa pictării sfântului lăcaş. Sătucul..., unul foarte cuminte, însă şi destul de sărac. Că nu degeaba vorbim de Botoşani! Condiţii propice, printre altele, şi la auto-gospodărire şi de prin avutul obştesc sau mai puţin comunitar. Aşa se face că şi credinciosul nostru sectarizat pus de diavol, indubitabil, care se vede treaba că nici în postata lor, a sectarilor, nu doarme mai deloc -, l-a împins pe nevinovatul nostru credincios insular între ortodocşi să se înfrupte din lanurile cu cartofi ale... părintelui paroh!

283

Seara, la circumscripţia de poliţie din sat, are loc următoarea consfătuire, avându-i ca personaje principale pe: părintele comunităţii, şeful de post şi credinciosul nostru sectar, adus de şeful de post taman de pe... pământul bisericii, cu oareşce bunuri împrumutate din parohie:

domn Părinte are cuvântul poliţistul mediator v-am chemat la secţie pentru că l-am prins pe cetăţeanul X când sustrăgea doi saci de cartofi şi porumbul acesta de pe pământul matale, adică al bisericii. El spune că se căieşte de ceea ce a făcut şi ne roagă să îl iertăm şi că, dacă îl iertaţi, e gata să facă ceva în slujba Bisericii. Eu nu ştiu ce să mă fac... Şi eu sunt om cu frica lui Dumnezeu şi, dacă matale găseşti o soluţie, vedem ce e de făcut.

Fiule, îşi începe pledoaria părintele-, cred că îţi dai seama ce păcat mare este acela să furi tocmai din cele ale casei lui Dumnezeu. Nu noi suntem puşi să judecăm unele ca acestea, însă nu aş vrea nicicum să fiu în pielea ta, la judecata lui Dumnezeu.

părinte, aşa e, păcatele mele! se apără prădalnicul om. Vrăjmaşul m-a pus, ca mai demult pe Eva, să mă răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu. Spuneţi-mi ce să fac, să mă ierte Dumnezeu şi, recunosc, mai ales să mă iertaţi d-voastră.

284

Şi astfel, în acel sat, cu biserica în construcţie, pictura a fost plătită de un misterios şi binevoitor credincios, mult peste timp legenda spunând că satul respectiv e poate unicul din ţară în care sfinţii din biserica ortodoxă au fost pictaţi pe cheltuiala unui creştin neoprotestant.

285

Adjunctul şefului păcătoşilor

Într-o întâlnire cu Părintele Sofronie Saharov de la Essex, Klaus Kenneth îl întreabă pe acesta:

părinte Sofronie, sunteţi păcătos?

daaa! Categoric! Sunt cel mai păcătos!

După care, gândindu-se puţin, Părintele Sofronie se corectează-,

de fapt, a fost doar unul mai mare decât mine. Eu sunt al doilea dintre cei mai păcătoşi oameni de pe pământ. După Sf. Ap. Pavel, care e şeful păcătoşilor! Pentru că el spune: „Iisus Hristos a venit în lume să-i mântuiască pe cei păcătoşi, dintre care cel dintâi sunt eu”.

286

Început bun Ortodoxiei

Klaus Kenneth, într-o discuţie cu Părintele Rafail Noica, îl întreabă pe acesta:

părinte, ce înseamnă să fii ortodox?

nu ştiu să îţi spun exact!, îi răspunde Părintele. Eu de 50 de ani încerc să fiu ortodox şi încă nu am început...

287

Râsul plânsului...

Într-o altă întâlnire cu Pr. Rafail Noica, la Essex, acelaşi Klaus Kenneth, nedumerit că îl vede pe Părintele mereu zâmbitor, bine dispus, îl întreabă:

părinte, dar d-voastră de ce râdeţi toată ziua?

pentru că plâng toată noaptea..., îi răspunde Părintele.

288

Părintele Arsénié şi autostrada Sibiu-Orăştie

Pe autostrada Sibiu-Orăştie, la un moment dat, se închide, pentru efectuarea unor lucrări, tronsonul dintre Săcel şi Cunţa. Circulaţia e deviată pe drumul naţional, zona afectată fiind baricadată de o serie de parapeţi.

într-una din serile de toamnă, un şofer mai curajos şi cu iniţiativă (inconştient şi nu chiar cu toţi boii putere pe acasă, ar spune alţii) îşi face loc printre acele opritoare de intrare în zona în lucru a autostrăzii şi îşi ia câmpii vitejeşte spre destinaţie. Doar că, nu după multă vreme, se trezeşte buşit taman între două utilaje mecanizate, aflate acolo pentru efectuarea lucrărilor.

Desigur, imediat îşi face apariţia şi poliţia. Maşina, oprită la doar câţiva metri de o groapă imensă, un adevărat hău căscat în buza utilajelor.

289

unde te-ai băgat, omule?, îl întreabă consternat poliţistul. Unde te grăbeai aşa?!

mergeam la Prislop, la Părintele Arsenie!, vine prompt răspunsul şoferului.

aha, la Părintele Arsenie..., reflectă cuviincios poliţistul de la rutieră.

Şi privind atent peste buza prăpastiei, adaugă:

păi mai aveai doar puţin şi nu mai trebuia să te duci până la Prislop, pentru că ajungeai direct la Părintele Arsenie!

290

Un mare secret de cardinal

Se spune că, pe aleile Romei, în apropierea cetăţii Vaticanului, o măicuţă catolică se nevoia trăgând un cărucior cu un nevinovat bebeluş, într-o plimbare de seară.

Curios, un trecător se apropie de ea şi o întreabă şoptit:

măicuţă, oare ce ascundeţi acolo? Unul din micile secrete ale Vaticanului?.

de unde, dragul meu! E doar unul din marile secrete ale unui cardinal...

291

Infailibilitate foarte... ortodoxă

Pentru cei familiarizaţi cu complexa personalitate a Papei Benedict al XVI-lea nu mai e nicio surpriză deschiderea acestuia, suspect de bătătoare la ochi. pentru Ortodoxie. Gurile răutăcioase chiar vorbesc că inclusiv dinspre această zonă i s-a tras şi parte din vina demisiei sale. Ei bine, Papa Benedict avea pe unul din confidenţi un tânăr ortodox sadea.

Într-unul din momentele sale de extremă luciditate (credem şi mărturisim noi!), papa îi spune omului nostru:

să ştii că singura credinţă adevărată este cea ortodoxă.

mă bucur să aud asta din gura Sanctităţii Voastre, care este infailibilă!, îi răspunse pe dată tânărul său confident.

292

Predică dumnezeiască

După predica de la sfârşitul Sfintei Liturghii, o bătrânică foarte prezentă la biserică şi mereu atentă (prea atentă chiar, am spune noi...) la detalii, ajungând la miruit, îi spune părintelui:

să ne trăiţi, Părinte! Astăzi aţi avut o predică cu adevărat dumnezeiască!

mulţumesc, mătuşă Aglaia! De la Bunul Dumnezeu ne vin toate şi Lui i se cuvine toată slava! Dar de ce spui matale că a fost dumnezeiască predica?

păi, Părinte dragă, o fost lungă, ca îndurarea lui Dumnezeu şi, sinceră să fiu, neînţeleasă, ca dragostea Lui.

293

Lecţie despre limba franceză şi... Rai

Mergând pe stradă, un preot se întâlneşte cu un vechi prieten, profesor de limba franceză, ce părea tare-tare întristat. Oprindu-se să povestească, preotul îl întreabă:

ce faci, frate? Mi se pare mie sau eşti,Într-adevăr, tare mâhnit?! S-a întâmplat ceva?

uffF, părintele meu... Ştii, de douăzeci de ani predau limba franceză, a răspuns acesta. De curând, am fost invitat pentru prima dată în Franţa. Ieri m-am întors de acolo.

păi ăsta e motiv de bucurie, nu? a întrebat îndată preotul.

nu, părinte, pentru că, ajungând acolo şi auzindu-i pe francezi vorbind, mi-am dat seama că ceea ce am predat eu atâta amar de vreme era orice, numai franceză nu.

294

Emoţie a întâlnirii

Într-o întâlnire adunătoare a unor fraţi ceva mai depărtaţi de Ortodoxie, sosesc în vizită misionară un grup de romi.

Cum limba română nu e neapărat un atu forte al conaţionalilor, iar emoţia întâlnirii cu fraţii era una copleşitoare de-a dreptul, unul dintre credincioşii musafiri îşi începe mişcător predica:

iubiţii mei fraţi, mulţumim Bunului Dumnezeu că ne-a învrednicit această întâlnire să luăm parte. Nici nu vă pot mărturisi cât am aşteptat să îmi bag picioarele în biserică la frăţiile voastre!...

296

„Moaştele înmiresmate” ale lui Lenin

Imediat după ce a murit Vladimir Ilici Lenin, conducătorul revoluţiei din Rusia, a fost îmbălsămat şi depus într-un mausoleu provizoriu din Piaţa Roşie. Peste puţină vreme, din pricina grabei în care a fost construit mausoleul, într-un WC din preajma lui s-a deteriorat o ţeavă de canalizare şi cavoul a fost inundat.

Auzind de acest lucru, patriarhul Tihon a spus:

la aşa moaşte..., aşa mir!

297

Cu un picior misionar în tarlaua vecinului

La o catedrală mitropolitană dintr-un cochet oraş ardelean, aşa după cum se îndătinase, fiecărui preot arondat sfântului lăcaş îi revenea câte o săptămână de rând la slujire. Săptămână în care, aşa cum e şi firesc, serviciile liturgice şi recompensa lor reveneau preotului slujitor de rând. Doar că, dintre cei cinci parohi în discuţie, mai mereu unul dintre preoţi (acelaşi!) era excesiv de... sârguincios în pastoraţie. Aşa se face că ba se „nimerea” la câte una (sau mai multe) cununii, ba conştiinţa-i colegială nu îi dădea pace să nu i se alăture preotului de rând la câte un alt serviciu sau, mai ales, se regăsea cel mai bine în scaunul spovedaniei, peste zi, într-un ungher sau altul al catedralei, abordând credincioşii indecişi să vină la spovedanie. în paranteză fie spus, întotdeauna avea aşezate lângă

298

el şi câte o bancnotă de 1, 5, 10 şi 50 Ron, ca „elemente ajutătoare”, experienţa pastorală dovedindu-i că astfel puterea de sugestie e mult mai relevantă pentru credinciosul care, poate, din preaîmpovărarea de păcate, uită să se mai îndeletnicească şi cu cele ale... cezarului, după cum atât de bine zice cuvântul Scripturii.

într-una din zile, mitropolitul locului vine cu un grup de pelerini să le prezinte catedrala. După ce face un relevant tur al sfântului lăcaş, vlădica dă cu ochii de părintele nost, aflat în exerciţiul funcţiunii, desigur..., în timpul săptămânii de rând a altui coleg de slujire.

ce faci, Părinte (să îi spunem, generic... n. n.) Ghiţă? îl interpelează părinteşte arhiereul.

ce să facem, înaltpreasfinţia Voastră?... Şi eu, în ogorul Domnului.

da, da, ogorul Domnului! Doar că eşti cu un picior în tarlaua lui Costi (preotul de rând în acea săptămână, n. n.).

299

Rugăciunea nepoţelului pentru bunic

Un bunic, foarte credincios, a căzut bolnav la pat, cu o febră extrem de generoasă. Nepoţelul preferat, îngrijorat peste măsură, tot evada în camera bunicului şi îl tot întreba ce să facă pentru el, să îşi revină, să fie bine.

într-una din zile, bunicul îi spune:

uite, am temperatură mare, sunt tot înfierbântat, ard. Dacă vrei, fă o rugăciuniţă, aşa cum ştii tu, pentru că Dumnezeu face mereu minuni pentru rugăciunile copiilor. Pentru că Lui îi plac foarte-foarte mult copiii şi le ascultă rugăciunile.

Şi, pentru a fi şi mai convingător, bunicul îi ia mânuţa copilului şi i-o atinge de frunte, să simtă cât de mare îi e temperatura.

La care, mititelul îşi începe înduioşat rugăciunea:

doamne, Doamne, Te rog, fă-l rece pe bunicul!...

300

Cuprins

Distribuţie Editura Agnos, sibiu tel. 0745 / 669038; 0766 / 530777 www.agnos.ro
e-mail: edituraagnos@yahoo.com Supergraph
str. Ion Minulescu nr. 36, Bucureşti - 031216, sector 3 tel.: 021 / 320.61.19; fax: 021 / 319.10.84 www.librariasophia.ro www.sophia.ro e-mail: editura@sophia.ro

Suntem dinaintea unui scurt „roman" de istoria râsului sănătos sau a unui tratat de „reveneală" din marea lehamite din jur. Remarc că românii, atunci când caută să treacă peste momente dificile din istoria lor, o dau pe amintiri zâmbitoare. Aşa au apărut în vremea din urmă tot soiul de contribuţii livreşti, de amintiri cu ştaif şi hohotitoare, deopotrivă. N-ar strica, din când în când măcar, să revigorăm râsul. Pentru sănătatea sufletului şi ieşirea din lehamitea din jur.

Romeo Petraşciuc reuşeşte. Rămâne un hâtru. Celor care se încăpăţânează să ne spună şi cum să zâmbim ca să

fim creştini nu le recomandăm cartea. Pentru ceilalţi..., liber la zâmbet!
Pr. Constantin NECULA
ISBN 978-973-1941-45-5